

chiar azi dimineată două dintr'înși au expediat la Chicago o cutie lungă, care coprindea poate cadavrul nevastei.

— Înțeleg zise seriful, mânia, grijele d tale; dar pot să ți dau cuvântul de onoare, că din șase persoane, pe care i-ai atacat servitorii d-voastră, cel puțin cinci pot să ți stabilească o desăvârșită nevinovăție.

(Va urma.)

Velodromul român

— Șoseaua Kiseleff, Rondul II, București —

Poimîine, Duminecă, 17 Maiu 1898

Marî alergări naționale

— DE BICICLETE —

Match între amatori

D. DABIJA, campionul Bucureștiului și d. MIHAI MATEI, campionul Craiovei

PARIUL 200 LEI

Match între profesioniștii

D-nii A. PUCHER și C. CANTIL

50 kilometri, cu antrenori

Pariul 500 Lei

Vor avea loc și alte curse interesante

Inceputul la ora 4 1/2

Muzica va distra pe onor. public în tot timpul alergărilor.

Prețul locurilor: Loja lei 20. Stăturile lei 2. Galeria un leu (militari și copii 50 bani).

Serviciul de tramvai până la bugetul de la Șosea.

PORTORICO

Spaniolii, când au descoperit această insulă i-au dat numele de «Portorico» (portul bogat). În adevăr această insulă este foarte bogată. O vegetație suberbă acoperă câmpiile și munții. Pe coastele munților se văd case albe, plantațiunile de cafea și de tutun. Bogăția pământului e foarte mare.

Pădurile întinse dau lemne de construcție și pentru colorii.

Sunt în abundență perseci, smochine, struguri, etc.

Locul principal îl ocupă însă cafeaua, zaharul și tutunul. În timpul din urmă comerțul cu cafea a luat un avânt foarte mare; tutunul se exportează în mare parte la Cuba.

Clima acestei insule nu este tocmai sănătoasă. Pe când din Iunie și pînă în August domnește o căldură și secetă mare, în Septembrie începe timpul ploios, cu furtuni groaznice. Cad ploți mari, cari prefac câmpiile și văile în lagune și umplu aerul cu aburi veninoși, cari strică repede mâncările și cu deosebire carnea.

Dintre cei 800.000 locuitori ai insulei Portorico, partea cea mai mare sunt de rasă albă și astfel a fost cruțată de relele aduse de preponderența rasei negre în insulele Cuba și Haiti.

Aplecarea spre pariuri și jocuri este foarte răspândită în insulă și când populațiunea se întrunește la cursele de cai și la luptele de cocoși, la care ține foarte mult, atunci demonul jocului cere numeroase victime.

Femeile sunt bine făcute, teintul lor arată o paloare interesantă, care însă se strică repede prin aerul de mare. Ele posedă o grație naturală și se înbracă cu un gust excelent; ele poartă giuvaericele de aur sau argint. Desvoltarea lor spirituală lasă mult de dorit, ceea ce nu e lucru de mirare, de oare-ce două treimi din populațiune sunt analfabeți.

Pasiunea femeilor este pe lângă călărie, dansul. Balurile în San Juan arată de regulă foarte multe și frumoase dansatoare. Furia de dans merge atât de departe, în cât și la înmormîntarea unui copil se dansează pe spesele nașului.

Cea mai mare sărbătoare a insulei este ziua sf. Ioan, când cei Portorico se adună din toate părțile, călăresc cei mai buni cai, se poartă cele mai frumoase giuvaericele.

Femeile se mărită de timpuriu, dar frumusețea lor se vestejește în curând, la ceea ce contribuie mult și copiii mulți. Femeia își petrece vremea în trândăvie, fumând la țigări.

Orașele în Portorico și-au păstrat caracterul vechi spaniol, ele nu sunt așa de mari ca orașele din Cuba. Insula este bogată în orașele mici cari au un aspect pitoresc înconjurate de o bogată vegetațiune. Portorico are porturi bune și spațioase, dintre cari cel mai însemnat este portul San-Juan, care este înconjurat de stînci, ce constituiesc o apărare naturală. Un fort și alte fortificațiuni mai mici apără orașul acesta, care seamănă cu portul Cadix din Spania.

Edificiile mari din acest port îi dă un caracter istoric; între acestea cele mai însemnate sunt: catedrala, palatul guvernatorului, primăria, etc.

Numărul 54 din «Ziarul Căleto-riilor» va apare Marți, 19 Maiu c.

Varietăți

Gradele literare în China. — Literele au titluri, care corespund cu gradele noastre universitare de balaureat, licențiat, doctor.

Aceste titluri sunt date în urma examenelor. Pentru a obține gradul literar care se cere pentru funcționarii publici trebuie să cunoască istoria antică și să comenteze câțiva autori.

Acei Chinezii însă, cari sunt socotiți ca savanți reputați, sunt de regulă de o ignoranță absolută în tot ceea ce privește matematicile, fizica, chimia, precum și în tot ceea ce privește istoria și geografia altor națiuni.

—x—

Iarba de cauciuc. — Arborii de cauciuc, a căror produs n'a fost cunoscut în Europa, de cât la începutul acestui secol, au aflat o concurență teribilă în câte-va ierburi din Congo. Aceste ierburi, descoperite în districtul Stanley-Pool, sunt înalte de două metri. Ele sunt foarte răspândite și foarte bogate în suc elastic.

—x—

Bănturile chinezilor. — Toată lumea știe că băutura cea mai plăcută a Chinezilor e ceaiul. Dar oare ce mai bea ei? Berea bavareză, care a cucerit lumea întreagă și a străbătut prin toate țările, n'a putut să treacă dincolo de zidul chinez. Atât de mult nu s'au aventurat Chinezii, ca să bea berea europeană. Lor le lipsește nu numai berea ci și vinul. Pe unele dealuri, în câte-va ținuturi ale Chinei, se cultivă vița de vie, dar Chinezii mănâncă toți strugurii și nu voiesc să știe de vin. De obicei chinezii bea pe lângă ceaiul apă de orez, o zeamă răcită cu ghiață și lungită cu oțet. Rachiul e o băutură de toate zilele. Pe acesta îl bea ferbinte. Ca băutură adevărată îmbătătoare au opiu. Precum se vede Chinezii și în băuturi fac deosebire de europeni și dacă se aseamănă în ceva, e numai faptul, că și ei ca și noi, nu prea bea bucurii apă.

—x—

Curtea Țarului. — Eată lista persoanelor cari formează curtea Țarului: 1 intendent suprem, 15 intendenți de curte și 16 sub-intendenți, 1 paharnic, un maestru suprem de vînătoare și 14 maeștri, 1 intendent al grajdurilor cu 16 sub-intendenți, 1 croitor, 1 director de teatru, 2 maeștri de ceremonii cu 17 ajutoare, 173 valeți de cameră, 249 cameriere, 24 de medici, 28 de feciori de casă, 10 dame de supraveghiere, 4 camere interne și 180 de domnișoare de onoare.

Deci curtea e compusă din 748 persoane, cari locuiesc și mănîncă la palat.

Abonamente cu premii

De la 15 Mai

Cine se va abona, cu începere de la 15 Mai 1898, la ziarul «Universul» politic, care apare în fie-care zi dimineața, va primi următoarele premii:

Pentru 3 luni lei 5.30 în toată țara

In provincie 20 bani mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman ilustrat de 2 volume, precum «Universul» literar colorat pe timp de trei luni.

Pentru 6 luni lei 10.30 în toată țara

In provincie 30 bani mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman de 4 volume ilustrat și ziarul «Universul» literar colorat, timp de 6 luni

Pentru un an lei 21.50 în toată țara

In provincie 1 lei mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman ilustrat de 6 volume. — «Universul» literar colorat timp de 1 an, o frumoasă brățară, o zaharnițe și un port-ceasornic de metal.

IMPORTANT

La 1 de fie-cărei luni, afară de premiile mai sus notate, se mai acordă prin tragere a sorții și în mod gratuit, la toți abonații, alte 3 premii în obiecte de mare valoare. Aceste obiecte sunt deja expuse în vitrinele palatului «Universul».

N.B.—De oare-ce «Universul» politic apare și în toate Duminecile, prețul abonamentului s'a scumpit cu puțin.

VINDECAREA

Boalelor de ficat, stomac și inimă

Curățirea sângelui stricat

HAPURILE VEGETALE INDIANE precum și **AMAR INDIAN** ale d-ului W. SIMON, vindecă în mod sigur și în scurt timp toate boalele de Ficat, Stomac și Inimă, în ori-ce formă se vor prezenta. Hapurile vegetale indiane și amarul indian, sunt cei mai buni curățători ai sângelui stricat, în urma boalelor ficatului sau ale efectelor de microbi și miasme palustre (păltoase).—Hapurile Vegetale Indiane costă lei 2.80 flaconul. Amarul Indian costă lei 3 flaconul.

—Refuzați ca falsificate toate flacoanele sau borcanele cari nu vor purta pe din afară pecetia ziarului «Universul» și pe dinăuntru o instrucție în limba română tot cu pecetia ziarului «Universul».

Se găsește de vânzare în București la drogheria centrală a d-ului M. Stoenescu, strada Academiei; la farmacia «Ochiul lui Dumnezeu», V. Thüringer, calea Victoriei No. 154; la drogheria Ilie Zamfirescu, strada Academiei No. 2; la drogheria Păcățianu, calea Victoriei No. 17 (hotel de France), precum și la toate farmaciile din țară.

CEL MAI MARE DEPOZIT DE Ceasornice

se află la administrația ziarului UNIVERSUL, Strada Brezoianu No. 11, București.

Ceasornice de nikel de la lei 4.90 până la lei 8.50. Ceasornice de metal soarelui, cari n'au nici o deosebire de un ceasornic de aur adevărat, cu lei 9.90, lei 10.90 și 13.50

Domnii doșitori vor găsi la depozitul ziarului nostru cel mai bogat asortiment de ceasornice de tot felul, de metal alb sau aurit și oxidat, pe argint și de aur, pentru dame și bărbați, cari se vind cu 30 la sută mai ieftin de cât ori unde.

Bogat asortiment de ceasornice de masă cu deșteptător, de metal sau de lemn artistic sculptat.—Lei 4.50, Lei 8.50, etc. etc.

Pendule de bronz mic de masă, foarte elegante, numai cu lei 5.50 bucata.

Pendule mari de bronz, pentru masă, de o rară frumusețe, acoperite cu un glob de sticlă albă.—Prețuri de ocaziune.

Pendule de perete, de lemn frumos sculptat, cu musică, care cântă un frumos cântec la fie-care ceas.—Lei 22 și lei 24 bucata.

Ceasornic de aur patent Traian, sistem Roskopf perfecționat, premiat cu cea mai înaltă distincțiune la cea din urmă expoziție specială de ceasornice din Geneva (Elveția). — Bucata lei 170 pe comptant. — Nici cu 300 de lei nu se găsește un asemenea ceasornic, fiind de aurul cel mai fin și solid și de un mers cel mai regulat, garantat. — Același ceasornic de metal nichelat Lei 17.50 și de metal oxidat lei 19.50

LANTURI de tot felul

fantazie, de metal aurit sau oxidat și de aur, pentru dame și bărbați, cu prețuri ne mai pomenit de ieftine.

Reparații de ceasornice

se efectuează în modul cel mai perfect și durabil, la atelierul înființat de administrația ziarului UNIVERSUL, care a adus expres din Elveția doi lucrători din cei mai experți.—Reparațiile se garantează pe timp de un an.

Intre orele 12—1½, atelierul de reparațiuni este închis

Orî-ce tuse

vindecată

Cine vrea să se vindece sigur și în scurt timp de ori-ce tuse, să cumpere numai hapurile de catramină ale celebrului chimist dr. Bertelli din Milan, aprobate de consiliile sanitare superioare din Italia și România.

O cutie costă numai lei 2.50.

De vânzare în provincie la toate farmaciile și în București la drogheria centrală Mihail Stoenes, cu, str. Academiei No. 2; la drogheria Ilie Zamfirescu, str. Academiei No. 4 și la drogheria «Căinele Negru», Ion Țetzu, strada Lipscanilor, București.

Toate cutiile cari nu vor avea în interiorul lor o instrucție în limba română cu stampila administrației ziarului «Universul» str. Brezoianu No. 11, București, se vor considera ca falsificate.

Premiile noastre pentru Iunie

După cum am anunțat, la zi'ntei ale fie-cărei luni, acordăm prin tragere la sorți trei premii tuturor abonaților ziarului «Universul» politic cotidian, afară de premiile ce se acordă fie-cărui abonant în parte.

Iată obiectele pe cari le acordăm ca premii la tragerea de la 1 Iunie anul curent.

Premiul I.—O prea frumoasă lampă *veilleuse*, de atârnat în mijlocul odăiei.

Premiul II.—Un elegant ceasornic de lemn sculptat, pentru masă.

Premiul III.—O bogată cutie de parfumerie, împodobită cu pluși roșii.

La tragerea la sorți pentru aceste premii vor avea drept toate persoanele cari se vor abona la ziarul «Universul» politic cotidian, până în seara de 30 Iunie a. c.

Aceste obiecte sunt deja expuse la vitrinele palatului «Universul».

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNȚEPLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:

Lei 4.50 pe an în toată țara

» 2.50 « 1/2 « « «

Abonații pe un an primesc și un roman de 1 volum.

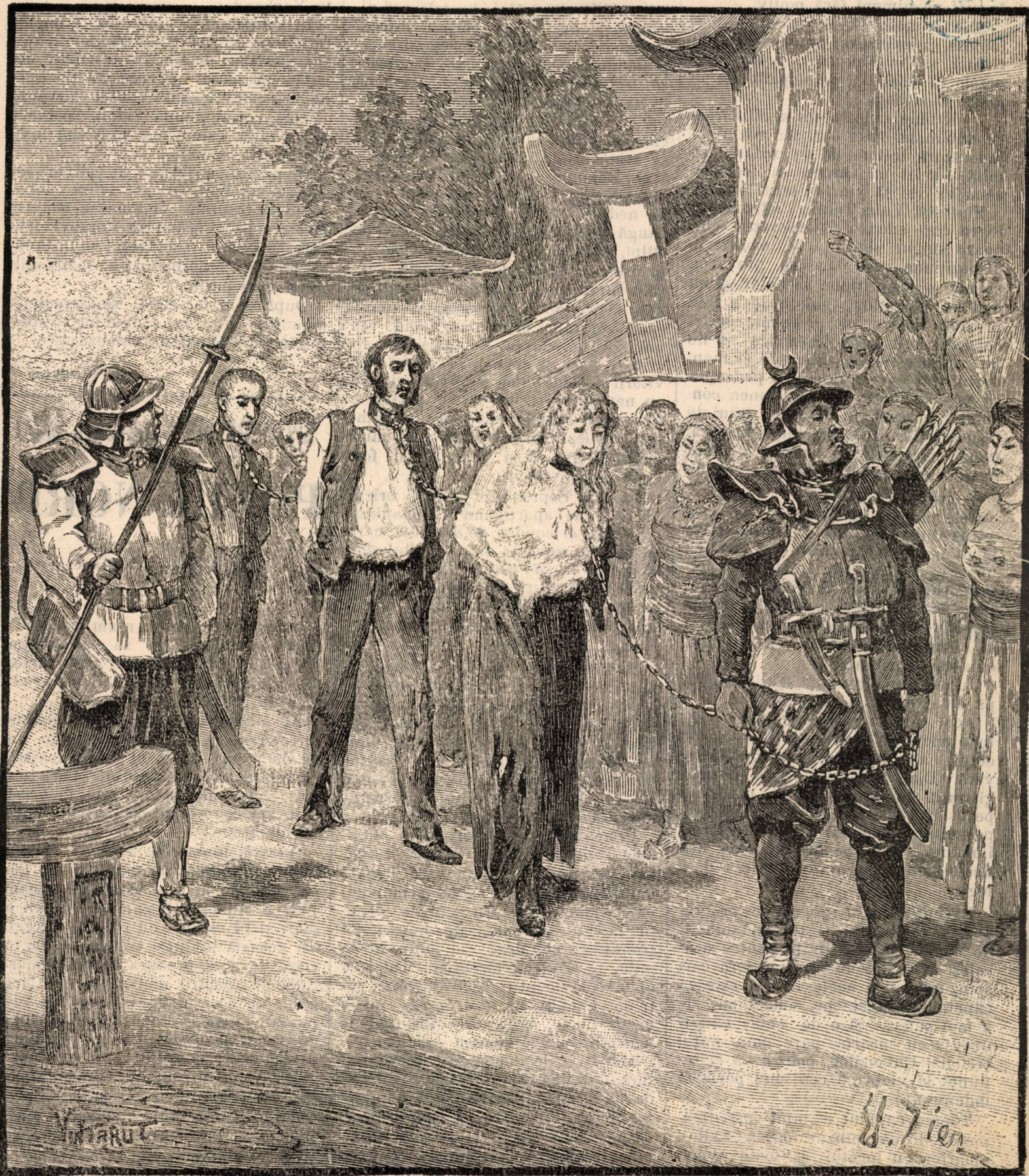
Redacția și Administrația:

No. 11,—Strada Brezolanu,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

apare de 2 ori pe săptămână

MARȚEA și VINEREA

Canga și Kubza¹⁾

Khang-Hi, împăratul tartar, mort în 1722, după ce a domnit 61 de ani, scrisese în testamentul său:

— În tot timpul vieții mele, n'am omorât pe nimeni fără motiv.

Și e de notat că cu câțiva ani mai înainte, a spânzurat pe vice-regii din Canton și din Fukian și a tăiat ca petele la 1200 d.n principalii lor ofițeri. El adăoga:

— E bine ca oamenii să aibă frică de tribunale. Acei cari fac recurs la judecătorești, trebuie să fie tratați fără milă, ast-fel ca lumea să tremure când va voi să vie înaintea lor.

Fiul său Yung Tching adăoga la legea care spunea că împăratul semnează singur sentința de moarte, o dispozițiune prin care se prevedea ca nici o dispozițiune pe viitor să nu mai fie executată, înainte de a i se prezenta de trei ori procesul, ast-fel ca actul autorității imperiale să fie pe deplin reflectat. Dar, de și mandarinii nu pot să pronunțe pedeapsa cu moarte, fără autorizațiunea consiliului suprem, în afară de cazul de insurecțiune și de invaziune streină, totuși, pedepsele ce ordonă ei, sunt în de ajuns ca să omoare pe acei de cari vor să se scape.

Cele mai multe sentințe se pronunță după un simplu interogatoriu făcut în public; acuzatul nu are nici un avocat. Dar dacă mandarinul permite rudelor sau amicilor ca să apere pe inculpat, aceasta e o simplă favoare din partea sa; el poate chiar să cheme pe un strein ca să-l înlocuiască la tribunal.

Judecătorii pronunță sentințele după un examen foarte sumar.

Acei cari n'au locuit în China, își închipuiesc că justiția se face cu încetul, că e minuțioasă și puțin severă. Dar, dacă ar vedea pe magistrații Imperiului Ceresc judecând pe asasinii și pe incendiatorii, le ar fi peste putință să mai păstreze această iluziune. Codul penal este tot așa de neînduplecat, pe cât de neted și logic.

Execuțiile sunt, pe cât posibil, răpezi și expeditiv. Toți condamnații de un an, sunt păstrați pentru o aceeași zi și îndemânarea acelor cari spânzură sau a acelor cari retează capetele, scutește pe condamnați de a mai suferi. Și e de notat că pedeapsa cu moarte pare mai puțin teribilă Chinezilor, pentru că ei renunță la viață cu cea mai perfectă indiferență.

Tăierea capului e mult mai înfămantă de cât spânzurătoarea; exilul, moartea cu încetul și toate torturile neumane vin după aceea, în

caz de paricid, sau crime de «les majestates».

Pedeapsa cea mai ordinară dictată de legile lor, este canga, dacă se exectează loviturile de bambus, căroră nu li se dau o mare atențiune.

În supliciul cangei, condamnatul este strins între două scânduri, cari îi imobilizează gâtul, brațele sau picioarele, câte odată corpul întreg, ast-fel ca să oprească orice mișcare, punându-l o greutate care să varieze de la 10 la 30 și adesea-ori până la 100 kilograme. Condamnatul e purtat pe strade cu infernala mașină pe care se află, având și un afiș în care se arată crima de care e vinovat.

D. Delamarche a văzut 6 nenorociți Chinezii, inculpați pe drept sau pe nedrept, pentru incendii, puși la cangă pe piața Cantonului, legați de stâlpi, cu capul, brațele și picioarele prinse de blestematele mașini, expuși în mijlocul mulțimei și condamnați să rămâie acolo nemișcați, până când vor muri de foame. Când vre unul din ei murea, se aducea un sicriu în care se arunca cadavrul. Privitorii acestui odios supliciū priveau cu nepăsare la ceea ce se petrecea. Ceva mai curios, nenorociții condamnați vorbeau liniștiți între ei și chiar cu trecătorii, ca și când ar fi fost niște oameni liberi.

La 15 Septembrie 1840, bricul «Kite», vas aparținând Companiilor din Indi și condus de d. Noble, care își aducea nevasta și pe copilul său, se perdu la sud est de Chapo, aproape de îmbucătura fluviului Tsin-Tung, pe malurile cărui se ridică orașul Hang Chow, capitala provinciei Che Kiang.

Numai câțiva dintre naufregiați putură să ajungă pe coasta chineză, câte-va zile după încheerea armistiiciului semnat la 13 Septembrie, de Koshan. Cu toate astea înaltul comisar imperial pretinse că are dreptul să-i facă prizonieri, pentru faptul, zicea el, că vaporul «Kite» aparținea unei escadre vrăjmașe.

Prizonierii fură bătut, mai întâi, apoi legați cu lanțuri de gât și plimbați prin mijlocul unui mare oraș. O mulțime imensă îi saluta prin strigăte înfiorătoare. Cu hainele rapte în bucăți, acoperiți de noroi, au trebuit să parurgă cel puțin 20 de mile, pe o ploaie torențială. După ce au trecut noaptea pe o rogojină într'un templu, au fost expuși într'o vastă curte, unde fură insultați și maltratați de numeroșii spectatori.

După 3 zile nenorociții prizonieri fură introduși în niște colivii înalte de un metru aproape, pe o lungime de 70 cm. și 50 cm. lărgime. În aceste colivii ei au parcurs mai multe orașe, expuși neîncetat la injuriile și la maltratările trecătorilor.

Mai pe urmă au fost scoși din colivii, pentru a li se încătușa mâinile

și picioarele.

Ast-fel, au fost neîncetat torturați acei nenorociți și numai după 5 luni fură predați, în insula Chusan, autorităților engleze.

D. Henry Sansdell, care a călătorit prin Micul Tibet, a fost martor acum de curând la o tortură de același fel, în Yarkand.

În timpul unei vizite la Yamen, reședința șefului mandarinilor, a văzut aproape de poartă o colivie de lemn, ca aceea în care se țin găinele la noi. Această colivie numită «kubza», e destinată celor condamnați pentru crime mai mult sau mai puțin adevărate.

În partea superioară a coliviei, se găsește un lanț, în care se introduce capul acuzatului. Victima se află în picioare pe o scândură improvizată, care se lasă în jos încetul cu încetul, ast-fel că nenorocitul e spânzurat puțin câte puțin.

După cum se vede, sentimentele umanitare din Occident, n'au străbătut încă în legislația chinezească.

V. Morans

EPISOADE DIN CĂLETORIA MEA

LA

POLUL NORD

PARTEA DOUA

CAP. V

În zilele din urmă n'am mai avut masă la amiază, ca să economisim provisiile și fiind că de altă parte, nu socoteam progresele noastre vrednice de prea mult nutriment.

Azi dimineată adunaram sângele lui *Storraeven* și ne prepararam un fel de pâpară în locul supei noastre obicnuite. Ne-a plăcut, de și era numai sânge de câine, dar în acest chip am economisit o porție de făină de pește.

Aseară, înainte de a ne viri în sac, ne-am numărat cartușele și am găsit, spre bucuria noastră, că aveam 148 cu alic, 181 cartușe cu alic mare și 14 cartușe cu gloanțe întregi. Cu această muniție trebuie să fim în stare de a ne procura provizii îndestulătoare pentru multă vreme. Căci, chiar de n'am avea alt ceva de împușcat, totuși sunt păsările, și 148 de păsări ar ajunge pentru un timp destul de respectabil.

Dacă am întrebuința numai jumătate de încărcătură, am putea să prelungim și mai mult munițiile noastre; afară de aceasta avem pentru încărcătura din nou a cartușelor o jumătate funt de praf, câte va gloanțe mari și tot atâtea capse. Această descoperire m'a umplut de bucurie,

¹⁾ Numele a două instrumente de tortură.

căci, ca să spun drept, situația noastră nu mi se prea părea strălucită.

Acum vom fi poate în stare să rezistăm trei luni, și în acest timp trebuie să se întâmple ceva. Afară de ceea ce vom putea vâna, poate că vom mai putea și pescui câte ceva.

E probabil că nu vom ajunge la Spitzberg, la timp potrivit ca să mai găsim acolo vre-un vapor, și vom găsi acolo trebui să iernăm acolo. Aceasta însă ar fi o viață luxoașă în comparație cu cea de aci pe ghiață unde nu știm, unde cu toată osteneala ce ne dăm, n'am ajuns încă să ne vedem ținta.

N'ași vrea să mai trăiesc odată zilele acestea. Scump a trebuit să plătim imprudența de a fi lăsat să ni se oprească atunci ceașoarnicele.

Dacă nimeni nu ne ar aștepta acasă o iarnă ispititoare. Acum stau aci și visez ce comod și frumos ne am putea instala acolo. În afară de această ghiață totul mi se pare trandafiriu. Tot va trebui să răsbatem odată printr'însa! Trebuie să ne mângâiem cu proverbul care zice că: «noaptea e mai întunecoasă înainte de zor». — Firește e întrebarea cât de întunecoasă e noaptea, dar cu mult mai întunecoasă de cât acum cu greu va putea fi. Toate speranțele noastre se îndreptează asupra verei, da, trebuie să se îndrepteze totul cu înaintarea verei.

În acest timp mergeam încet înainte. Zi de zi trebuia să începem același lucru penibil în aceeași zăpadă adâncă în care săniile se confundau mereu. Căinii și oamenii făceau tot ce le sta prin putință dar cu puțin succes și afară de aceasta ne făcea griji neconținute chestiunea nutrimentului. Porțiile noastre și ale câinilor fură reduse la un minimum pentru ca să susținem viața unora și altora cât mai mult timp. Toți cinci eram flămânzi și obosiți de dimineată până seară și de seară până dimineată. Am hotărât atunci să împușcăm tot ce ne va eși în cale, fie și păsări.

Dar firește că acum nu ne mai venea nimic în bătaia puștei.

Crepăturile deveneau din ce în ce mai rele și de obicei erau pline cu ghiață sfărâmată și cu zăpadă fleșcăită. Adesea eram siliți să trecem prin locuri unde în fie-ce moment eram amenințați să ne cufundăm.

La 18 Iunie se porni un vânt puternic în spre vest, care ne sguduia cortul din temelii. Probabil că ne întoarcem îndărăt de unde am venit, poate chiar mai spre nord. Ast fel suntem jucăria vântului și a curentului și așa poate va fi toată vara fără să putem deveni stăpâni pe situație. O observație făcută în această zi, ne arată 82° 19' latitudine.

Am văzut și am împușcat trei păsări de mare cu cari ne-am prelun-

git porțiunile. Din nenorocire însă am dat greș, voină să împușc o focă.

Într'acestea s'arată foarte multă viață pe aci, seriam la 20 Iunie. Păsări zboară în stoluri încoace și încolo și s'apropie până de cort; e în adevăr o plăcere a te uita la ele, păcat numai că sunt așa de mici și de aceea nu sunt vrednice de o împușcătură. De când a început vântul de vest alaltă-ieri s'au înmulțit mult paserile pe-aci. Aceasta ne dă un sentiment ca și cum am fi ajuns în regiuni mai ospitaliere. Totuși pământ nu se vede și drumul e cât se poate de rău. Nu vine nici o vreme mai caldă ca să dispară mai curând zăpada.

«Eri dimineată am făcut înainte de dejun o plimbare spre sud ca să ved dacă am putea să pornim înainte. O bucată de loc ghiața a fost plană și bună, dar foarte curând crăpăturile au început să devină mai rele ca ori și când. Singurul lucru ce ne rămâne de făcut este să procedăm la mijloace energice și să lăsăm caicele în apă. Cu această hotărâre m'am întors.

Zăpada era încă tot neschimbată, moale, așa că ne scufundam mereu, îndată ce nu băgam de seamă. Nu ne am putut permite un dejun cum se cade, am luat numai câte 50 gr. pâine și 50 gr. pemicaș de om. Apoi ne puserăm pe lucru ca să reparăm pompele și să aranjăm caicele pentru trecere, ast fel ca conținutul lor să nu se strice prin apa ce ar fi putut pătrunde înăuntru. Între altele a trebuit să cârpiu la caicul meu o gaură pe care până atunci nu o văzusem.

După o cină frugală, 60 gr. pesmete și 30 gr. unt de fie care, ne virirăm în sac ca să dormim cât mai mult și să ucidem vremea fără să mâncăm. E vorba acum numai ca să rezistăm până când zăpada va fi topită și înaintarea posibilă. După amiază la ora 1 ne scularăm și luarăm un dejun ceva mai copios, dar de acum înainte nu puteam să mâncăm până ne săturam.

Ne bucurăm că plecăm din acest loc să încercăm tactica mea; în loc de a evita crăpăturile, să le căutăm și să ne urmăm drumul de acurmeziș lor. Aceasta în tot cazul ne va folosi ceva și cu cât vom ajunge mai spre sud, cu atât mai mult putem să ne așteptăm la crăpături și cu atât mai mari sunt șansele ca am putea vâna ceva.

De alt fel existența e destul de posomorită. Drum nesigur în toate părțile, provizii cari scad văzând cu ochii și nimic de pescuit sau de împușcat deocamdată. O încercare de pescuire pe care am făcut-o astăzi cu plasa a dat greș cu desăvârșire. De abia câte va crustacee am putut prinde. Noaptea nu dorm și m'î chi-

nuesc creierul ore întregi ca să găsească un drum de a eși din aceste greutăți.

Sâmbătă 22 Iunie. — 9 $\frac{1}{2}$ ore înainte de amiază, după un dejun copios de carne, fiat, slănină și supă de focă.

Stau aci și mă las visurilor celor mai trandafiriu. Viața iarăși e plină de soare. Ce întâmplare mică, este de ajuns ca să schimbe toată aparența lucrurilor. Eri și zilele din urmă erau triste și întunecate; totul părea desperat, ghiața era cu neputință de trecut, vinat nu se găsea, când de o dată răsare din apă o focă, chiar în apropierea caicelor. Iohansen are tocmai destul timp ca să i dea un glonț înainte de a dispărea. Este o «foca barbata», cea d'întâi de acest fel pe care am văzut-o până acum. Dintr'însa avem pentru mai bine de o lună nutriment și material de ars din belșug. Numai trebuie să ne mai grăbim. Putem să ne ocupăm mai bine cu repararea caicelor și săniilor, și dacă vom mai găsi o focă, putem să așteptăm schimbarea stării gheturilor. Amândouă, atât la cină cât și la dejun, am mâncat până ne-am săturat, după ce mai multe zile suferisem de foame. Viitorul ne apare acum limpede și sigur; nu se mai ved nori negri.

Nu plecasem tocmai cu mari așteptări joia trecută. Drumul era cel obișnuit. O coajă tare, ce se formase de asupra zăpezii noi, ne îmbunătățea situația de loc. Săniile se cufundau adesea, și nu se putea mișca din loc, până nu le scoteam iar afară. Când era vorba să învârtim săniile, se înțepe neau în această coajă, așa că ne făcea mult de lucru.

Văzurăm că nu era cu putință a înainta cu acest chip. Singurul mijloc era să ne debarasăm de tot ce puteam să ne lipsim, și să pornim înainte numai cu proviziile, caice, haine și cu hainele cele mai necesare, ca să ajungem cu orice preț la uscat înainte de a fi consumat ultima îmbrătură.

Făcurăm o revizie a lucrurilor ca să vedem de cari ne puteam lipsi: farmacia, scândurile de rezervă de sub săni, putinele de rezervă, cioapă de zăpadă, cămășile murdare și cortul. Când am ajuns la sacul de dormit am oftat adânc, dar umed și greu cum era acum în tot d'a-una trebuia înlăturat de asemenea. Altfel cu neconținutele încărcări și descărcări de câte ori treceam de o crepătură sau ajungeam la alta, nu am fi putut face un drum mulțumitor.

Ferm hotărâți de a realiza această schimbare deja de a doua zi, plecăm mai departe. În curând sosiserăm la un lac mare, peste care trebuia să trecem. Lăsarăm caicele în apă, împreunate, apoi puserăm săniile peste ele, una înainte, una în-

dărat. Din pricina câinilor eram cam încurcați și nu știam cum să-i indemnăm să vină cu noi. Ei însă veniră imediat după sâni și se așezară în caiice ca și când toată viața lor n'ar fi făcut alt ceva. Kaiphas se așeză înaintea pe sania mea, iar celălalt doi îndărăt.

Pe când eram ocupați cu aceasta, eși la suprafață în apropierea noastră o focă, totuși socotită cu cale a aștepta cu împușcarea până vom isprăvi cu caicele. Numai atunci puteam fi cu totul siguri că l'am fi putut nimeri înainte de a se cufunda iar. Firește că nu s'a mai arătat pe urmă. Aceste focuri par a fi vrăjite; ca și când ar fi trimise înadins ca să ne țină în loc. Deja mai înainte văzusem în două rânduri câte una și le-am pândit în zadar, ba a treia oară am și tras într-una și nu am nemerit-o. Pentru munițiunile noastre e cam trist lucru. Am constatat că la depărtări așa mici ținesc prea sus și trag deasupra.

Apoi plecaram pe valurile albastre pentru întâia oară spre un drum mai lung. Ciudată flotilă trebuie să fi fost, încărcată cu sâni, saci, puști și câini. O adevărată caravană țigănească, zicea Iohansen. Dacă cineva ne-ar fi întâlnit atunci fără veste, cu greu ar fi știut drept ce să ne ia. De sigur drept exploratori, însă nu.

Fridtjof Nansen

(Urmare în numărul viitor)

POIMĂINE, JOUI 21 MAI corent
va apare

No. 10 din ziarul Ilustrat
MODA
PARIZIANĂ
— COLORATĂ —

15 BANI exemplarul în toată țara
Abonamentul pentru un an lei . 7.50
Pentru 6 luni lei 4

CAMILLE DEBANS

Aventurierul fără de voie

V

Mulțimea însă perdea răbdarea neînțelegând ce se vorbea, și ajungea zgomotoasă. Elementele fioroase său chiar numai de mâini proprii oamenilor proști și sâlbateci o luau înainte. Trebui ca magistratul comitatului să întrebuințeze toată autoritatea, ca să-i stăpânească.

— Atunci, zise Martin mai liniștit de cât nepotu său, Jupiter s'a înșelat.

— De sigur, răspuse șeriful.

— Cuvîntul d-tale, răspuse un-

chiul, îmi însuflă cea mai mare încredere, dar nu te-ai înșelat și d-ta?

— Ai să ai dovadă că nu.

— Negrul, pe care îl vezi, și șeriful arăta prizonierul adus de Héléyas, e arendașul meu. N'a părăsit casa și pământul său de vr'o opt zile. E un om cinstit căruia nimeni nu are nimic de imputat.

— Ah! făcu Michou uimit.

— Cea-l'altă care mîna trăsura și care a venit de m'a luat, e în timpul de față alderman la o comună din apropiere la vre-o două leghe de aici.

— Asta nu împedică... vru să spue Claude.

— Da, da, întrerupse șeriful, căci chiar în momentul când isbucnea «Jackson», însura pe doi din concețtenii cari se găseau în căruța cu dînsul în momentul atacului.

Martin, nedumerit la rîndul său, începea a arunca lui Jupiter priviri furioase.

Înțelegeți că acești trei oameni nu puteau în același timp unul să slujească, cel doi să se însoare și să fie în același timp pe fluviu ca și pe corabie, ca să scoată pe d-ra Michou din apă, cu gândul să o sechestreze.

— Asta părea logic, zise Martin din ce în ce mai convins.

— Cât despre cel-l'altă, făceau parte din lumea de la nuntă, a cărei serbări se întinse până la preumblarea din căruța, care fuse întreruptă într'un mod așa de extra-ordinar.

Nu mai era nimic de replicat. Mulțimea sprijinea cuvintele magistratului prin strigăte.

De alt-mintrelea, adăogă acesta, aldermanul și prietenii săi nu fugeau, fiind că și-au întrerupt drumul ca să afle ce vor cu ei, când băgaseră de seamă că erau urmăriți.

— Ce ai de spus la asta, Heleyas? întrebă Martin.

— Nimic! răspuse negrul. Sunt sigur că urmăream pe adevărații vinovați până la pădure, unde iam pierdut din vedere timp de cinci sferturi de ceas. Poate ne-am înșelat crezînd a-i recunoaște în călătorii din căruța, când aceștia din urmă s'au ivit din pădure.

— Cel-l'altă erau tot în trăsura?

— Nu, făcu Héléyas. Numai cum aceștia erau tot șease, m'am gândit, și d-voastră ați fi crezut tot ca mine că erau aceiași, cari închiriaseră sași furaseră o trăsura, ca s'o ia la sănătoasa; cu atât mai mult că au trecut pe dinaintea lui Tucidid și a mea în fuga mare; par'că luându-se în ris.

— Haide, spuneam eu. Vine, reluă șeriful, a fost o neînțelegere. Prietenii, adăogă el întorcându-se spre mulțime, toată lumea e nevinovată. E mai mult sgomot de cât treabă și

cei mai nenorociți aici nu mai sunt cei cari au atacat, dar acești boeri, cari și-au pierdut o rudă tină și scumpă.

— Vă rog dar a vă retrage în liniște, domnii aceștia vă roagă să primiți regretele lor...

Printre mulțime fură câți-va nemulțumiți, pe cari îi costa să renunțe la plecarea unei răsunări desmerdată de un ceas, dar cea mai mare parte înțelese motivele șerifului și se risipiră în liniște, fie care întorcându-se la treaba lui.

În sfîrșit, întrebă în acest răstimp Michou pe Jupiter, ai recunoscut pe Cabirol printre oamenii aceștia?

— Ei nu, pe legea mea! Heleyas s'a amestecat în astea ca un dobitoc.

— Ceia ce-l mai vădit, ocări Claude căruia i se suia sîngele în cap, e că am pierdut urma vinovaților, și n'o să mai sfîrșim nici o dată.

Ah! Doamne! Ce blestem ne a mai fost dat să ispășim?

Șeriful nu se depărtase.

«Cred, zise el, că n'ați făcut treaba cu socoteală, zise el, cel puțin de când cunoașteți un fapt însemnat.

— Care?

— Trimiterea pretinsului sicriu la Chicago.

— Ei da, replică Martin cu iuteală. Indată ce am știut lucrul acesta, am trimis o telegramă poliției.

— Poate avea alt-ceva mai bun de făcut, zise șeriful.

— Fii bun și te explică?

— În locul d-tale și ca să mai scutesc din timp și din parale, aș fi telegrafiat la Sf. Ludovic de Missouri. Iar pe urmă aș fi plecat chiar eu, să dau explicații poliției, care ar fi pus mîna pe pachet așteptându-vă.

Urmă o tăcere foarte scurtă, pe care o rupse unchiul Martin.

«Dar nu e prea mult timp pierdut, putem să mai dăm o altă telegramă și să plecăm chiar în noaptea aceea cu trenul fulger.

— Răpitorii, dacă se prezintă la Chicago, adăogă șeriful, și trebuie să fie pe drumul dinspre acolo, vor fi arestați de cum se vor prezenta la gară.

— Intr'adevăr.

— Dar d-voastră, însă, veți ști ce este în cutia aceea, care a fost expediată.

— Aide! aide! iute, să plecăm! strigă Michou, apucat de o hărnicie nouă. Îți mulțumesc, d-le șerif, pentru sfaturile d-tale cele bune.

— Țineți-mă în curent, zise magistratul către unchiul Martin.

Unchiul, Michou și Bubu, urmași de cei patru negrii, se suiră la locul unde lăsase trăsura și calul mort; inhămară vita pe care călărise Heleyas, și plecară repede.

După patru ceasuri, toată lumea asta se imbarcă în trenul fulger, ne-

per» și făcu avizul prin care anunța capitularea sa. Dar ieșind, cum avea pe inimă cuvintele din urmă ale nepotului său, în cară atingea pe miss Billenbrock, nu putu să se stăpânească a'î zice :

— Dragă prietene, ai dreptate să nu poți suferi călătoriile ; nu ești făcut să alergi prin lume, recunosc. După ce vom găsi pe nevasta d tale vom face foarte bine să plecăm la Paris.

— Cu alte cuvinte mă dai afară de la d-ta ? strigă Claude pe care furia îl făcea să nu se mai poată stăpâni.

— Ah ! pre legea mea prietene, zău, ești de nesuferit !

— Ceea-ce ar trebui să te mire, — răspuse bărbatul Sofier, e că nu sunt și mai nesuferit.

— Poate,—adăogă unchiul care era drept,—dar dă-mi voie să-ți spun că pentru mine ești de ajuns.

Se înopta. Se întorseseră la oțel. După ce prânziră, nepotul, unchiul și Bubă, de altminterlea foarte obosiți de cele 24 de ore petrecute în tren, se culcară și dormiră un somn adânc.

— Astăzi, zise Martin a doua zi, îndată ce se întâlnește cu Michou, n-avem să ne mișcăm de aci, căci 50 sau 60 de ziare trebuie să fi răspândit vestea că mă învoiesc să vîrș vr'o 50 000 de dolari contra înapoierii nepoatei mele... Se poate să vie dintr'o clipă într'alta...

— Ce ?—zise Claude izbucnind într'un ris batjocoritor, îți închipuești, ai naiva speranță că hoții de femei sunt la Sf. Ludovic să ne aștepte sau că se vor transporta pe aripile vântului ?

— O ast fel de minune nu-î trebuincioasă, răspunsă Martin liniștit.

— Atunci, fie, să zicem că eu am spus o prostie.

(Va urma.)

O amintire din războiul American

— DE SECESIUNE —

Războiul între Statele-Unite și America este în toiul lui. Aceasta mă face ca să povestesc o mică istorie, ce s'a întâmplat pe la 1865.

Un frate al meu, care n'avea nici o poftă pentru viața militară, plecă pe la 1850 la America, și trebui ca să facă războiul înfricoșat.

În Statele Unite domnește oarecum serviciul militar obligator, dar numai întru atâta întru cât la izbucnirea vr'unui război sunt chemați sub arme numai o parte dintre soldați. Este indiferent dacă acești oameni au fost sau nu soldați în altă parte.

Frata-meu a fost înrolat într'un regiment german de infanterie din New-York.

El a luat parte la multe lupte ca ofițer și a fost rănit grav la «Five Points».

El îmi scria : «Intr'una din luptele mele am fost rănit grav la piciorul stâng de o zburătură de obuz. Mă sprijinesc pe cârji. Fii bun și-mi trimite 20 taleri. Îmi trebuie bani, pentru ca să fac pași pentru pensionarea mea. La noi în America nu e ca la voi. Aci puterea dolarului primează totul.»

Acum invalidul s'a stabilit ca comerciant într'un oraș din Pensilvania și trage și o bună pensie.

Dar să vii la istoria mea !

Era în anul 1865. Războiul civil în America nordică era în flacări. Generalul Uniunii Sherman și Grant voiau să pună capăt vîrșării de sânge prin niște atacuri unite și decisive. De și unirea specială era aproape de disolvare, catastrofa a fost amînată prin talentul generalilor ei și prin vitejia desperată a soldaților. În cursul acestui mare război era în floare și capturarea.

Marile insule din Antile se țineau aproape toate neutrale în acesi război între Nord și Sud.

Spaniolii din Cuba erau favorabili americanilor. Mai întâi nu puteau să se lipsească de sclavi la cultivarea plantațiilor lor, apoi guvernul Uniunii încă de pe atunci nu făcea secret din intențiune, de a anexa frumoasa insulă, fie prin puterea brațelor, fie prin cumpărare.

Spania, care cu greu ar fi fost în stare să se opună la un atac serios al americanilor, se baza în această situație amenințătoare pe Anglia și Franța, despre cari presupuneau că cu greți vor permite o anexiune. Cu banii încă nu știau, că acela, care se bazează pe Anglia, aproape tot-d'una e părăsit.

«Intr'un mic golf din partea nordică a Cubei staționa - era începutul anului 1868 — un vapor, designat pentru curse repezi. Echipajul era mic. Căpitanul, cărmaciul, patru mateloși, doi fochiști și un servitor de caiută.

«Fulton ! zise căpitanul către cărmaci, mi se pare că băiatul e beat. Miroase a rachiu.

«Nu știu, de unde bea, căci noi ascundem sticlele.

«De sigur, că are vr'un butoiș ascuns.

«Mi se pare și mie.

«E un bețiv complect.

«Mi-a spus istoria sa. E născut în Germania de nord, a fugit din liceu și în Stettin a intrat în serviciul de navigațiune. În calitatea asta plecă la Filadelfia, vagabondă prin mai multe porturi din America nordică și veni apoi la Havana. Aci a intrat în serviciul nostru. Mi se pare că va fugi la prima debarcare. Mi-a spus că vrea să se facă soldat

«Treaba lui !

Cu ivirea întinericului se apropiară dinspre țermuri mai multe bărci de corabia «Rândunica». Se debarcară pe bord mai multe butoiașe.

Corabia plecă la miezul nopții.

Marea era neliniștită, și când corabia luă drumul spre Yukatan se clătina ca un leagăn pe valuri.

Toate lămpile de pe corabie fură stinse, numai pe catart ardea lampa obicinuită. Căpitanul porunci ca să nu se dea foc mașinei.

Noaptea era dulce și frumoasă. Miliarde de stele luceau pe cerul albastru. Ele se oglindeau în valurile Oceanului. Tot echipajul, afară de fochist, era în serviciu. Căpitanul și cărmaciul vorbeau despre răzbel.

Fulton de odată zise : N'am văzut de o jumătate de oră pe tinărul bețiv.

«Dacă e bea', turnați-i o doniță de apă».

Fulton aprinse o lăternă și se coborî în partea de jos a corăbiei. Mult se minună Fulton când văzu în apropierea butoaielor cu iarbă de pușcă licărind o lumină.

În primul moment o spaimă grozavă îi înțepeni membrele.

Apoi se repezi într'acolo.

Ceea ce văzu bătrînul marinăr îi făcu să-i înghețe singele în vine. Aproape de butoaiile de iarbă zăcea tinărul Franz, beat mort, cu o sticlă de rom goală lângă el. Dar într'un butoi cu iarbă era înțepenit o lumină, care era aproape pe sfîrșite.

Fulton dete un strigăt scurt de groază, și voi să scoată lumina, apucând-o cu degetele. Dacă cădea vre o scînteie erau perduți.

Fulton scoase încet lumina, abia îndrăsnind să respire. Franz dormea ca și când s'ar fi aflat în cel mai comod pat. Fulton îl privi acum bine.

O femeie, care se desprinsese îl deșteptă din somn. Își frecă cu mirare ochii, când văzu însă fața mînioasă a superiorului său, sări drept în sus.

Dacă căpitanul nu s'ar fi întrepus pentru el, matrozii l'ar fi aruncat în mare. Când debarcă Franz fugi din noți.

Mai târziu intră ca soldat în armata americană.

Ca încheiere adaog câte-va cuvinte asupra enormelor forțe ale Uniunii nord-americane, cari erau la sfîrșitul războiului de 1.008.000 de soldați. Cam 330.000 soldați căzură în luptă în cei patru ani de răzbel.

Dintre cei 180.000 negri, cari ridicară armele pentru Uniune, periră 68.178.

H. R.

Numărul 55 din «Ziarul Călătoriilor» va apare Vineri, 22 Mai c.

Abonamente cu premii

De la 30 Maiu

Cine se va abona, cu începere de la 30 Maiu 1898, la ziarul «Universul» politic, care apare în fie-care zi dimineața, va primi următoarele premii:

Pentru 3 luni lei 5.30 în toată țara
In provincie 20 bani mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman ilustrat de 2 volume, precum «Universul» literar colorat pe timp de trei luni.

Pentru 6 luni lei 10.30 în toată țara
In provincie 30 bani mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman de 4 volume ilustrat și ziarul «Universul» literar colorat, timp de 6 luni.

Pentru un an lei 21.50 în toată țara
In provincie 1 leu mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman ilustrat de 6 volume. — «Universul» literar colorat timp de 1 an, o frumoasă brățară, o zaharnițe și un port-ceasornic de metal.

IMPORTANT

La 1 de decembrie lună, afară de premiile mai sus notate, se mai acordă prin tragere a sorții și în mod gratuit, la toți abonații, alte 3 premii în obiecte de mare valoare.

Aceste obiecte sunt deja expuse în vitrinele palatului «Universul».

N.B.—De oare-ce «Universul» politic apare și în toate Duminicile, prețul abonamentului s'a scumpit cu puțin.

Depilator

Nu mai în 4 minute cu acest praf nevătămător se poate ridica fără nici o durere toți acei peri care se cred netrebuincioși, pe ori ce parte a corpului. 4.50.

De vânzare la adm. ziarului «Universul», str. Brezoianu No. 11 București.

Două Motoare

Cu gaz fluid, din fabrica Otto unul de 4 și cel-l'alt de 5 cai putere, precum și

0 mașină tipografică

— No 12 —

LITERE DE TIPAR

— Puțin uzate —

TOATE IN BUNĂ STARE

Sunt de vânzare la tipografia ziarului UNIVERSUL, Strada Brezoianu No. 11, București.

CEL MAI MARE DEPOZIT DE Ceasornice

află la administrația ziarului UNIVERSUL, Strada Brezoianu No. 11, București.

Ceasornice de nikel de la lei 4.90 până la lei 8.50.
Ceasornice de metal soarelui, cari n'au nici o deosebire de un ceasornic de aur adevărat, cu lei 9.90, lei 10.90 și 13.50

Domnii doritori vor găsi la depozitul ziarului nostru cel mai bogat asortiment de ceasornice de tot felul, de metal alb sau aurit și oxidat, pe argint și de aur, pentru dame și bărbați, cari se vind cu 30 la sută mai puțin de cât ori unde.

Bogat asortiment de ceasornice de masă cu deșteptător, de metal sau de lemn artistic sculptat.—Lei 4.50, Lei 8.50, etc. etc.

Pendule de bronz mic de masă, foarte elegante, numai cu lei 5.50 bucata.

Pendule mari de bronz, pentru masă, de o rară frumusețe, acoperite cu un glob de sticlă albă.—Prețuri de ocaziune.

Pendule de perete, de lemn frumos sculptat, cu muzică, care cântă un frumos cântec la fie-care ceas.—Lei 22 și lei 24 bucata.

Ceasornic de aur patent Traian, sistem Roskopf perfecționat, premiat cu cea mai înaltă distincțiune la cea din urmă expoziție specială de ceasornice din Geneva (Elveția). — Bucata lei 170 pe complant. — Nici cu 300 de lei nu se găsește un asemenea ceasornic, fiind de aurul cel mai fin și solid și de un mers cel mai regulat, garantat. — Același ceasornic de metal nichelat Lei 17.50 și de metal oxidat lei 19.50

LANTURI de tot felul

fantazie, de metal aurit sau oxidat și de aur, pentru dame și bărbați, cu prețuri ne mai pomenit de ieftine.

Reparații de ceasornice

se efectuează în modul cel mai perfect și durabil, la atelierul înființat de administrația ziarului UNIVERSUL, care a adus expres din Elveția doi lucrători din ce mai experți.—Reparațiile se garantează pe timp de un an.

Intre orele 12—1½, atelierul de reparațiuni este închis

Orî-ce tuse

vindecată

Cine vrea să se vindece sigur și în scurt timp de orî-ce tuse, să cumpere numai hapurile de catramină ale celebrului chimist dr. Bertelli din Milan, aprobate de consiliile sanitare superioare din Italia și România.

O cutie costă numai lei 2.50.

De vânzare în provincie la toate farmaciile și în București la drogueria centrală Mihail Stoenes, cu, str. Academiei No. 2; la drogheria Ilie Zamfirescu, str. Academiei No. 4 și la drogheria «Căinele Negru», Ion Țetzu, strada Lipscanilor, București.

Toate cutiile cari nu vor avea în interiorul lor o instrucție în limba română cu stampila administrației ziarului «Universul» str. Brezoianu No. 11, București, se vor considera ca falsificate.

Premiile noastre pentru Iunie

După cum am anunțat, la zi'ntei ale fie-cărei luni, acordăm prin tragere la sorți trei premii tuturilor abonaților ziarului «Universul» politic cotidian, afară de premiile ce se acordă fie-cărui abonat în parte.

Iată obiectele pe cari le acordăm ca premii la tragerea de la 1 Iunie anul curent.

Premiul I.—O prea frumoasă lampă *veilleuse*, de atârnat în mijlocul odăii.

Premiul II.—Un elegant ceasornic de lemn sculptat, pentru masă.

Premiul III.—O bogată cutie de parfumerie, împodobită cu plușiu roșiu.

La tragerea la sorți pentru aceste premii vor avea drept toate persoanele cari se vor abona la ziarul «Universul» politic cotidian, până în seara de 30 Iunie a. c.

Aceste obiecte sunt deja expuse la vitrinele palatului «Universul».

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNȚEPLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:

Lei 4.50 pe an în toată țara

» 2.50 « 1/2 « « «

Abonații pe un an primesc și un roman de 1 volum.

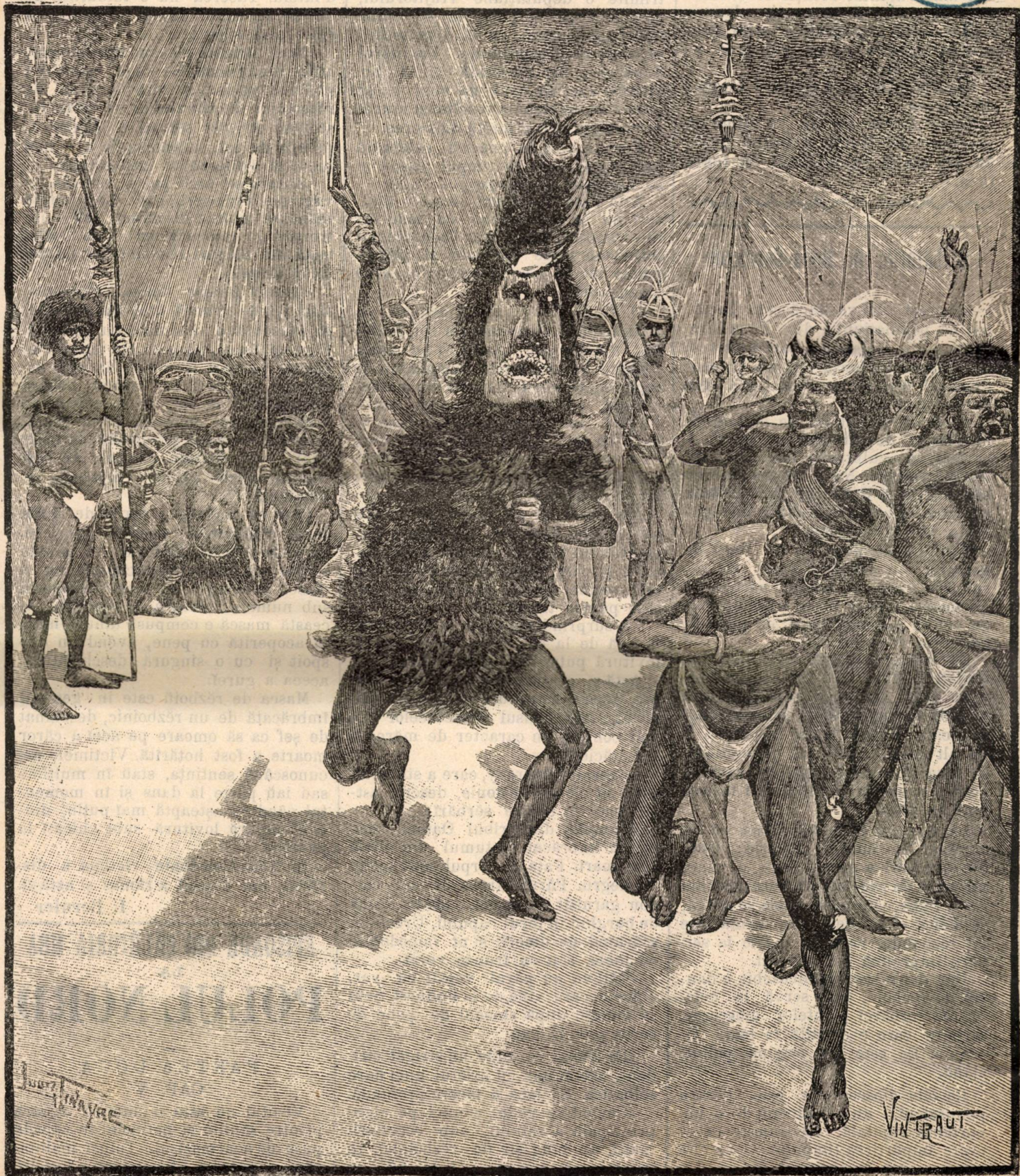
Redacția și Administrația:

No. 11, — Strada Brezoianu, — No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

apare de 2 ori pe săptămână

MARȚEA ȘI VINEREA

AVIS

Cu începere de Marți 2 Iunie 1898, Ziarul Călătoriilor va apare numai o dată pe săptămână, adică în fiecare Marți, având și un supliment.

Opt pagini vor conține materia cea mai variată, relații de călătoriile cele mai de senzație, despre moravurile popoarelor, știri despre călătoriile ce se vor face a cum, etc. etc.

Suplimentul va conține 4 pagini de roman.

Ziarul Călătoriilor se va vinde cu începere de Marți, 2 Iunie 1898, cu 10 bani exemplarul în toată țara.

Serbătorile în Noua-Caledonie

Ar greși cine va dacă și ar închi-pui că populațiile din Noua-Caledonie și din Melanesia, cari sunt vestite pentru barbaria lor, nu au sentimentul frumosului, așa după cum îl înțelegem noi.

Acest sentiment nu se manifestă, în adevăr, de cât într'un mod imperfect, în sculpturile lor, cari sunt foarte grosiere. Nu e tot așa însă cu serbătorile și dansurile lor, al căror caracter sălbatec nu esclude nici gingășia, nici frumusețea.

Nouii-Caledonienii au un dans de caracter, un adevărat balet ale cărui figuri cer un studiu particular. Asemenea dansuri nu se execută însă de cât în ocaziuni mari, de pildă la căsătoria vre-unui șef.

La aceste exerciții, dănuitorii, aranjați în două linii, țin în mână ramuri verzi, cu cari lovesc pământul în mod cadențat, sub ordinele unui șef, care dirige toate mișcările. E un alt dans, numit al pescuitului, în care se lovește apa cu ramuri, pentru a speria peștii și a 'i face să fugă în plăși.

La Loyalty e un alt dans, cu un caracter în adevăr alegoric: Unul din jucători e ascuns sub o mare grămadă de pae, având aerul a căuta ceva. Puțin câte puțin paele se mișcă, se ridică și în cele din urmă iese un războinic, care ia parte la serbare împreună cu ceilalți.

Dar dansul cel mai deosebit e dansul de război, care servă la celebrarea serbărilor plantelor dioscree, serbare care e cinstită în toată Oceania. Ea este de origină polinesiană.

Recolta dioscreei este, pentru polinesienii, un eveniment de o importanță capitală. Ea slujește ca să arate împărțirea timpului. O recoltă de dioscree însemnează un an. Un

om care a trecut 30 de dioscree, de pildă, are 30 de ani.

Acest eveniment are un caracter sacru. În tot timpul recoltei, până la maturitate, este oprit ca cine va să se atingă de dioscree. La Canala, de pildă, pe coasta estică a Nouei-Caledonie, când dioscreele au ajuns la maturitate, marele șef Gelima, trimite o deputațiune vrăjitorului, care locuiește la Thio, la 40 kilometri de Canala, ca să 'l poștească să viziteze plantațiunile. Vrajitorul după ce a făcut această vizită, ho-tărăște ziua în care va veni ca să presideze ceremonia recoltei și atunci el smulge cele d'intîi dioscree.

Recolta este în general celebrată printr'o serbare în timpul nopții și se numește «serbătoarea focului».

Altă dată, locuitorii acestor ținuturi nu se mulțumeau cu mîncări din vînaturi, pești, etc.; Caledonienii întindeau mese canibale și principalele bucate se compuneau din carne omenească.

D. R. P. Rougeyron, misionar, vizitînd într'o zi pe marele șef Aleki-Kai, din Canala, căruia 'i se zicea pikinini kaikai, adică «mîncător de copii mici» văzu aproape de bordeiul său, un vraf de ramuri verzi. Impins de curiozitate, se duse să vadă ce era sub acele ramuri: *Erau cinci cadavre culcate unul lângă altul, cari trebuiau să slujească la o mare petrecere publică.*

Am cunoscut eu singur pe bătrânul Șume, care era în tinerețe furnizorul lui Gelima, un alt șef al Ganaiei și care răpea femeile din satele vecine spre a face din ele bucate pentru tribul său.

Le surprindeau când se duceau să ia apă de la rîu și le doboră cu o lovitură puternică dată în cap.

Astăzi, grație influenței civilizațiunii, aceste moravuri oribile au dispărut, dar dansul dioscreei tot mai conține un caracter de mîreață sălbatică.

Generalul Bourgey, care a stat mult timp în Noua Caledonie, descrie astfel una din aceste serbări:

«Oamenii din tribul Oatom, zice el, au îmbrăcat costumul din zilele cele mari. Fața și corpul sunt spoite cu negru. Părul, strâns de un cordon garnisit de scoici, cade în formă de burghiu în jurul capului, Urechile, atârînd pe umeri, sînt împodobite cu inele, sau cu frunze verzi.

«Căți va au părul vopsit cu var, obicei care vine de la Polinezi. Șefii se cunosc după smocul de pene de cocoș pus în cap.

«De odată se aude un strigăt strident, asemuitor cu urletul unei fiare sălbatice. Se face o tăcere profundă.

«Curînd se vede venind pe alea principală a satului, sub cocotierii înalți, un lung șir de războinici. În fruntea lor merge, gol de tot, un

gigant cu forme atletice. Atitudinea sa e mîndră și marțială. Armura lui consistă dintr'o bardă de piatră.

«Este șeful din Urail. Patru sute din cei mai voinici războinici din tribul său îl urmează, îmbrăcați în acelaș costum.

«Triburile din Bulupari, Urna, Tau-curu și altele se amestecă cu cei d'intîi. Tăcerea nu e tulburată de cât de zgomotul pașilor cadențați a celor cari sosesc.

«Nouii strigăte plecînd din câmpie, atrag atențiunea. Se vede, eșînd din pădurea vecină, o altă legiune de războinici. Ei simulează un război, scoțînd strigăte sălbatice. Ajunși aproape de sat, încetează de a se mai lupta și defilează în mod solemn.

«Autom se urcă pe o estradă și vorbește vizitatorilor săi. Le promite mîncare multă; discursul său e întrerupt de aprobațiunea: Uah! uah! eșită din pieptul războinicilor agitîndu-și armele.

«Atunci începe dansul războinic. Bărbații se aruncă unii asupra altora, executînd un simulacru de luptă. Câteva femei, armate cu topoare de piatră, pe cari le mișcă în aer, eșită pe luptători. În curînd bătălia nu prezintă de cât un spectacol de înspăimîntător amestec, pînă când, acoperiți de praf și zdrobiți de osteneală, toți simțesc nevoea de a-și repara forțele printr'o mîncare a bundentă».

Câteva amănunte vor fi de ajuns ca să completeze această descriere. Se vede adesea figurînd în aceste serbări un dănuitor acoperit cu o mască cunoscută în toată Melanezia sub numele: «masca de război». Această mască e compusă dintr'o man-tă acoperită cu pene, avînd un cap spoit și cu o singură deschizătură, aceea a gurei.

Masca de război este în general îmbrăcată de un războinic, desemnat de șef ca să omoare pe acei a căror moarte a fost hotărîtă. Victimele necunoscînd sentința, stau în mulțime sau ia parte la dans și în momentul când se așteaptă mai puțin, dintr'o singură lovitură sunt culcați la pămînt.

În Noua Caledonie victima a dispărut, dar dansul a rămas și astăzi.

I. Bernier

EPISOADE DIN CĂLĂTORIA MEA

LA

POLUL NORD

PARTEA DOUA

CAP. V

Vislitul nu este o muncă ușoară printre sâniile și patinele de zăpadă puse de acurmezișul. Totuși înaintărăm și puteam să nesocotim fericiți,

de-am fi mers chiar ziua întreagă în așa chip, în loc de a trage nesuferitele acele de săniș, toată ziua după noi, pe ghița blestemată.

Caicele noastre nu erau tocmai impermeabile. De mai multe ori trebuirăm să punem în lucrare pompele.

Dar ne era ușor și doream să avem mai multă apă deschisă înaintea noastră.

În sfârșit, ajunserăm la marginea lacului. Sări pe marginea gheței ca să trag caicele pe mal, când de odată auzii alături de noi un plesăit puternic. Era o focă. Curând după aceea auzii un alt plesăit de cealaltă parte și apărură un cap enorm pufăind și mișcându-se încoace și în colo, apoi infundându-se iar adânc sub ghiță, înainte de a fi avut noi vremea să ne luăm puștile. Era o focă frumoasă, mare, bărbosă.

Eram incredințați că dispăruse pentru tot-d'a-una; dar de-abea trăsesem una din săniș pe jumătate pe ghiță, când capul enorm se arătă iar tocmai în apropierea caicului, și repetăm manevrarea de adineori. Într-o clipă mână după pușcă dar nu o putui ajunge.

— Pune mâna pe pușcă Iohansen, și trage, dar repede, repede, strigai eu.

În același moment el și pusese pușca la ochi și tocmai când foca voia să dispară iar sub ghiță, împușcătura răsună. Animalul sări puțin în sus și sângele începu să i curgă din cap. Lăsaș sania, pusei mâna pe cange și repede ca fulgerul o arunca în spinarea grasă a focii care zăcea tremurând la suprafața apei. Atunci începu să se miște; mai era viață într'însa. Ingrijat că cangea cu funia subțire nu va ținea, când animalul enorm s'ar smuci mai tare, scosei cuțitul din teacă și l'infipsei în gâtul focii așa că un torent de sânge începu să curgă. Apa se roși pe o mare întindere și regretai foarte că acest adaos la un prânz frumos se risipea în acest chip.

Dar n'aveam ce să facem. Cu nici un preț nu voiam să pierdem acest animal. Pentru și mai mare siguranță îi mai dădui o lovitură de cange.

Într'acestea sania care fusese trasă pe jumătate pe ghiță, alunecase îndărăt și caicele se depărtaseră cu Iohansen și cu câinii. El încercă să tragă sania îndărăt pe caice; dar în zadar, sania rămase cu un capăt în apă și cu cel-lalt atârând de caic. Cu acest chip sania trăgea într-o parte toată flotila și caicul lui Iohansen ajunse pe o latură. Apa începu să pătrundă în el ca printr-o sită și creștea înăuntru cu o iuteală îngrijitoare. Aparatul de fier căzuse în apă și plutea dimpreună cu prețiosul lui conținut, vesel d'asupra apei, mulțumită învelișului de alu-

miniū în care apa nu putea pătrunde. Și patinele de zăpadă căzuseră și pluteau încoace și în colo pe când flotila se cufunda din ce în ce mai mult.

Într'acestea eu prinsei bine prețioasa noastră pradă pe care nu voiam s'o las cu nici un preț. Totul forma o scenă plină de încurcătură. Caicul lui Iohansen se plecase atât de mult într-o parte în cât apa îi trecea de margine și l'umplu la moment.

Acu nu'mi mai rămase alt-ceva de făcut de cât să las foca și să tirase în sus caicul înainte de a se cufunda. Făcui acest lucru ori cât de greu era, umplut de apă.

Pe urmă veni rândul focii. Cu ea fu și mai greu. Uriașul animal trebuia trîșt nițel câte nițel, până să l'vedem întreg pe ghiță. De bucurie începurăm să jucăm împrejurul lui. Caicul plin de apă și lucrurile noastre ude nu mai însemnau nimic în acest moment. Aveam aci proviziile și material de foc pentru mult timp, și toate grijele noastre dintr'odată.

Apoi trebuirăm să ne întoarcem și să ne uscăm lucrurile și mai înteu de toate muniția. Din fericire cartușele erau destul de impermeabile și nu suferiseră mult. Chiar și cartușele cu alică nu fuseseră cu totul pătrunse de apă. Mai rău stătea lucrul cu praful de pușcă. Cutioara de tinichea în care l'păstram era plină de apă. Cele-lalte obiecte nu erau așa de importante de și nu era o descoperire tocmai plăcută când am văzut caicul saturat de apă sărată.

În apropiere zărirăm un loc de popas. Ridicarăm repede cortul, împărțirăm în bucăți vînatul și l'puserăm la păstrare, după ce, firește, ne ospătarăm cu carne, slănină și supă, cât ne ținu stomacul. Amândouă recunoscurăm că un prânz mai excelent ca acesta nici n'ar fi fost cu putință. Apoi ne virirăm în iubitul nostru sac, de care deocamdată n'aveam nevoie să ne despărțim încă și dormirăm somnul dreptilor în conștiința că de viitorul cel mai apropiat, în tot cazul n'aveam să ne îngrijim.

După părerea mea, pentru moment nu putem face nimic alt-ceva de cât să rămănem unde suntem, să trăim din vînatul nostru, fără a ne atinge de proviziile din sanie și să așteptăm ast-fel timpul până când ghița se va desface mai complet, sau până când drumul se va mai îmbunătăți.

Într'acestea trebuie să ne căutăm a ne face caicele mai impermeabile și să ne ușurăm cât se poate mai mult bagajul. Dacă am pleca mai departe am fi nevoiți să lăsăm aci o mare parte din proviziile noastre de carne și slănină și aceasta ar fi, cred eu, în aceste împrejurări curată ne-
bunie.

Duminică 23 Iunie.—Astăzi este ajunul sfințului Ion și în același timp Duminică. Ce bucurie pe toți băieții de școală! Cum vor fi plecând acum în cete cel de-acasă din Norvegia, prin pădurile și văile frumoase... iar noi stăm aci tot pe banchiză, ne fierbem și ne frigem slănină de focă, mâncăm carne de focă până ne ese untura prin piele, și nu știm când se va sfîrși odată acest fel de viață. Poate că avem încă o iarnă de ră-tăcit. Mai puțin ca ori-ce aș fi cre-zut că vom fi acum aci!

Într'acestea, este o schimbare plă-cută; după ce ne redusesem porțiile și focul la un minimum, să putem iar face risipă și să mâncăm ori de câte ori ne place. Ne cade bine carnea de focă și ne place din ce în ce mai mult. Slăcina atât crudă cât și friptă, o găsesc minunată; înlocuește foarte bine untul. Carnea mi se pare tot așa de bună cât poate să fie o carne. Pentru amiază am pregătit eu niște felioare cari cred că nici la «Grand hotel» n'ar fi mai bune, de și ne-ar fi căzut și mai bine, de-am fi putut să bem pe urmă un pahar de bere bună. Seara am pregătit apoi plăcintă de sânge prăjită în slă-nină în loc de unt. A fost așa de excelentă în cât Iohansen a procla-mat-o de calitatea întâia, fără a mai vorbi de propria mea convingere.

A frige în cort de-asupra unei lămpi de untură nu e însă o petre-cere plăcută; dacă nu afumă lampa însăși, afumă slăcina și ustură ochii nenorocitului bucătar; d'abea poate să i mai fie deschis și i lăcrămează mereu. Dar urmările ar putea să fie și mai rele; lampa de untură pe care am izbutit s'o construiesc dintr-o bucată de tinichea s'a încălzit odată peste măsură, așa că la un moment dat, toată afacerea, bucățile de slă-nină, cu untură, cu tot, s'au aprins. Flacăra se înălța enormă; am încercat toate mijloacele de a o stinge, dar creștea tot mai rău. Cel mai bun lucru ar fi fost să arunc toată lampa afară, dar era prea târziu. Cortul începu să se umple cu fum, când, ca ultim mijloc, avui nenorocirea de a lua un pumn de zăpadă și de a o arunca peste untura ce ardea. Flă-cările începură a sbura în toate păr-țile țîșnind și pârîind. O mare de foc se întinse împrejur, arzând tot ce în-tâlnea. Inecați pe jumătate, ne arun-carăm amândoi la eșirea cortului, o deschiserăm repede și ne repezirăm afară, veseli în adevăr că scăpasem cu viață. Făcând explozie, lampa se aprinse; când examinarăm însă cor-tul, găsirăm o gaură mare arsă în peretele de mătase, tocmai deasupra locului unde stătuse lampa. Cărpîrăm gaura cu una din pânzele noastre de sanie, apoi ne virirăm iar în cort, felicitându-ne că scăpasem așa ușor, și cu foarte mare greutate aprinse-

răm iar focul, ca să continuăm cu prepararea plăcintei de sânge. Apoi o mâncărăm foarte vesel și o decretăm cea mai gustoasă mâncare din viața noastră.

Dar mai aveam și alt motiv ca să fim veseli, de oare-ce observația de azi ne-a arătat 82°4,3 latit. și 57°48' longitudine de est. Cu toate vânturile sudice și une-ori de sud-vest, în trei zile, am înaintat cu aproape 14' spre sud, și aproape de loc spre est. O descoperire foarte surprinzătoare și îmbucurătoare. Vântul care sufla acum era tot de nord, așa dar ne împingea și mai mult spre sud, în regiuni mai blânde.

Miercuri 26 Iunie.—Ziua de 24 Iunie am serbat-o, firește, cu mare solemnitate. Aceasta era mai întâi ziua în care pornisem de acasă cu două ani înainte. Apoi se împlinea 100 de zile de când părăsisem *Framul* și al treilea era ziua S tului Ion. Sărbătorirea aceasta am petrecut-o visând la vremuri mai fericite, studiindu-ne hărțile, discutând despre viitorul nostru și citind tot ce aveam de citit, până și tabelele de navigație. Iohan sen făcu o plimbare de alungul crăpăturii și isbui să nu nemerească o pasăre în care a tras. Apoi urmă cina, constând din plăcintă de sânge cu zahăr care ne plăcu peste măsură. Coptul deasupra lămpii de unsoare ținea, și pentru ca să mâncăm plăcinta caldă o mâncam pe măsură ce se cocea. Și pauzele ce făceam ast-fel erau destul de mari pentru ca să ne țină pofta de mâncare mereu deșteaptă. Apoi ne-am fiert nițel compot, care asemenea ne-a căzut foarte bine, de și, când cu catastrofa de zilele trecute, fructele cam luaseră apă de mare. După o mâncare excelentă ne culcăm de dimineață pe la 8 ore.

Fridtjof Nansen

(Urmare în numărul viitor)

CAMILLE DEBANS

Aventurierul țără de voie

IX

— Dar, dute naibe!, animal nesuferit ce ești, află că hoții cu care ne am hotărât a sta de vorbă, vor depeșa unui avocat de aici să-i oricărui alt agent, ordinul de a veni să ne vadă, și a începe tocmeală.

— Ah! da! va să zică se face asta, reluă Michou tot întăritat. În această țară oamenii de legi ajută pe răufăcătorii, ca să isprăvească cu bine infamii de felul acesta. Ei bine! frumos lucru.

Martin, cu toate că foarte americanizat, fu nevoit să recunoască, într'adevăr, că ast-fel de lucruri nu erau tocmă demne.

— Dar, adăogă el, dacă n'avem alt mijloc, de geaba ne-am mai necăji. Veți avea vreme tot restul vieții pentru asta.

— N'ai grijă. Da, de sigur, urmă Claude inferbântându-se din ce în ce da, mă voi întoarce în Franța cu drumul cel mai scurt și voi scutura praful de pe papucii mei, pe acest pământ groaznic, unde crimele cele mai grozave sunt monedă zilnică și de comerț.

— Asta am spus-o eu?

— Călătoriile! Călătoriile! Cum? te mai miri, că mă scot din fire. Când aș putea sta liniștit acasă, la mine, să-mi citesc ziarul, sunt nevoit să aștept niște monștrii, cărora trebuie să le arăt o mutră bună poate. În loc de a-mi face prinzurile bune, la masa mea, cu bucatele care-mi plac, iată opt, ce zic? cinci-spre-zece zile, adică de la Queenstown, de când absorb bucătăria cea mai monstruoasă și înghit niște alimente grețose...

Călătoriile!

— Ah! prietene, intrerupse unchiul cu un zimbet, poartă-te puțin mai bine cu mine, fără de asta am să prind ură pe d-ta și pe Sofia chiar.

— Moartă sa! urlă Michou, izbucnind într'un ris ascuțit, care turbură pe Martin, atât se temu că nepotu-său să nu fi inebunit.

— Și la urma urmei, borborosi omulețul, are de ce. Eu sunt de vină. Căci dacă miss Billenbrock...

Nu isprăvi. Cititorul înțelege gândirea sa.

Cu toată cearta Martin și cu Claude dejunară împreună, în tăcere, ce-i drept. Apoi unchiul, spunând lui Bubu, nu fără a fi cerut voie de la nepotu-său, că poate să facă ce va vroi acum după amiază, negrul păru încântat și o luă razna; după aceea Martin și Michou se așezară fie-care într'un jilț cu legănătoare, și așteptară cu răbdare ca un vizitator să-i o depeșă să-i informeze de izbânda anunțului.

Bătea două ore când se auzi trei ciocănituri în ușa odăii unde steteau.

Martin și Claude strigară: «Intră!» unul în franțuzește cel-alt în englezește. În același timp, apucați de emoțiune, se sculară în picioare, cu ținuta aceea a oamenilor, pentru care un desnodământ oare-care va pune capăt unei situații nenorocite.

Ușa se deschise destul de brusc. O femeie se arătă în prag. Era o persoană înaltă, foarte bine făcută, slabă, osoasă, cu o față lungă, pe care o lumina două ochi superb de sinceritate și seninătate. Toculețul ei mic de lustră, împodobită cu două pene, era d'asupra unui per bogat și creș de o culoare cam roșiatică, nuanță căruia englezii 'i zic «cluburn». Fără piept, fără șolduri; dar absența acestor avantaje a sexului frumos era

compensată de picioare de dimensiuni extravagante, și de mâini de o lungime, de o lățime și o putere cu totul nefirenică.

Martin crezu mai întâi că pentru a negocia răscumpărarea Sofiei, răpitorii avuseră machiavelica idee de a le trimite această schimonositură. Dar n'auv vreme să 'și întărească această părere.

Ținera femeie — nu părea a avea mai mult de 30 de ani — aruncă o privire sigură asupra acestor două oameni, și zimbând de odată 'și arătă niște dinți de lup tinăr; înaintă spre Arsene cu mâna întinsă, zicând:

— Ah! dragă, d-ta ești d. Martin, nu-i așa?

Și fără de a aștepta răspunsul bătrânului, adăogă, tot zimbând:

— D-șoara Anna Billenbrock.

— Oh! dragă, exclamă omulețul a cărui figură se lumina de o bucurie politicoasă și liniștită.

Michou îl privi ținută, pe jumătate împietrit de această aparițiune, pentru care nimic nu 'l pregătise, sta cu gura căscată, uitându-se la ștreașă asta ciudată, a cărei apucături bătești, îndrăzneala, mâinile, umerii ei largi păreau că aparțin altei rase diferite de a sa. Și pe când bătrânul Arsene și ținera Anna se bucurau de întâlnirea asta nesperată, bărbatul Sofiei, întrevăzând diversiunea groaznică pe care o va face această femeie, simți că furia 'i se mărește.

— Asta 'i culmea, 'și zise el, pe când în piept 'i se sbuciuma o poftă de nedescris de a le zice nebun, archi-nebun, mai mult de cât nebun: idioti.

Dar nici miss Billenbrock, nici septuagenarul ei logodnic nu se îngrijea de Claude, care putea să turbaze cât 'i plăcea. Vorbea deja ca și cum ar fi fost niște prieteni vechi, cari și-ar fi făcut curte de douăzeci de ani.

— E o minune, cu adevărat o minune, spunea Martin, că ne-am întâlnit. De unde ai aflat că sunt la Sft. Ludovic?

— De la anunțul inserat în *News Poper*.

— Ah! totul se explică, zise Martin. Dar tot e un noroc de a fi citit acest ziar.

— Domnul, întrebă San Franciscana, e de sigur nepotul d-tale? Prezintă-mă, dragul meu.

X

Ceea ce mira pe Claude, era naturalul d-șoarei Billenbrock și de asemenea liniștea neclintită a unchiului său. În Franța, un bătrân ca acesta, arătând dorința de a se însura cu o fată tină, ar fi fost mai rușinos. Cât despre logodnică, schimbând tinerețea ei pe părăluțele unui

invalid de dragoste, ar fi pus de sigur mai puțină îndrăzneală în cuvântări. În America nu există ast-fel de mofturi. Din partea logodnicei ca și din partea mirelui, nu era nici nerușinare nici îndrăzneală, nici inconștiință. Se căsătoreau fiindcă așa le convenea, și în această țară de libertate individuală împinsă până la marginea cea mai exclusivă, s'ar fi mirat mult dacă cine va s'ar fi scandalizat de asta.

Dar Michou nu știa încă destule de pământul pe care călca, să 'și facă ast-fel de reflexiuni și se lăsă simțimentului de dispreț care 'i inspira priveliștea acestor soți ciudați.

Cu toate acestea, unchiul Martin urmând dorința arătată de zdravăna Californiană, făcu prezentările.

— D. Claude Michou, zise el arătând pe bărbatul Sofiei, nepotul meu prin alianță. D-șoara Anna Billenbrock, președinta ligei pentru desvoltarea forței fizice la femei, logodnica mea...

Claude se înclină foarte stângaci, fiind dintre acei cari nu știu să 'și ascundă încurătura — ca să nu zică mai mult — într-o situație ridiculă și de prisos pe lângă ei. Dar nici unchiul nici d-șoara Billenbrock nu băgară în seamă sfiala lui, și zdravăna, cu toate că era slabă strengăroaica, 'i luă mâna cu bucurie și 'i o zgudui bine ca să 'i dea o idee de puterea ei — spunând:

— D-le Michou, sunt încântată, într'adevăr încântată de a face cunoștința d-voastră.

— Și eu asemenea, răspunse destul de plângător Claude, prea zăpăcit ca să găsească ceva mai explicat.

— Îmi pare rău numai, reluă președinta ligei pentru etc. îmi pare rău că vă întâlnesc în niște momente dureroase ale vieții d-voastră, dar veți vedea că am să fiu pentru d-v. și pentru d-na Michou o mătușă devotată.

Claude se întrebă dacă ironia cea mai obraznică nu oțetea aceste cuvinte, care în aparență păreau foarte sincere. Din fericire, durerea lui, uimirea în care 'i cufunda această scenă și starea generală a sufletului său de 48 de ore nu 'i lăsa nici facultatea analizei, nici prevederea de care ar fi avut nevoie, și mulțumi d-rei Billenbrock în termeni cuv. incioși.

— Dar vom găsi pe nevasta d-tale și nu mai târziu de cât acum îndată, chiar dacă ar trebui să mă anestec și eu, adăogă d-șoara Anna, care nu părea nici mai deosebită nici mai puțin draguță de cât o altă femeie.

— De sigur, o vom regăsi chiar astăzi, zise unchiul.

— Și voi fi încântată să îmbrățișez o nepoată, de care lumea întreagă spune că e răpitoare, și care pe lângă farmecul ei personal, mai are și pe acela de a fi o adevărată pariziană.

— Ah! ce 'i asta? își zise Claude, oare omoritoarea asta de urși e o femeie amabilă și distinsă? Dar, adăogă el în minte, cât e de îndrăzneată, mereu se consideră deja ca mătușă noastră.

Cugeta tocmai asta când d-șoara Billenbrock, îndrăptându-se spre Martin, reluă cu modulațiunii de pășerică:

— N'o să trimiți să cheme un popă să ne cunune?

«Tocmai mă gândeam să te întreb, dacă dorești a isprăvi fără multă vorbă, zise unchiul Martin.

— Dar cum nu! putem zice că de fapt suntem deja soți, de când ne-am schimbat consimțirile prin ziar. Cât mai degrabă va fi mai bine. Cu atât mai mult că nu vreau să opresc în nimic mersul căutărilor d-voastră și a călătoriilor d-voastră pentru a regăsi pe Sofia.

Acest «Sofia» spus așa de familiar era să 'i înăbușe pe Claude; în schimb unchiul Martin găsi asta foarte natural.

Arsène, în acest răstimp sunase. Un chelner se ivi, 'i dădu ordine cu vocea pe jumătate și înainte de un sfert de oră, sosi un popă, care fără multă ceremonie, rosti câte-va cuvinte religioase, prin virtutea cărora Arsène și Ana se găsiră înlănțuiți.

Popa, după ce îndeplini acest act, tot cu același singe rece și atenție, care ar fi pus-o la cumpărarea unei pălării, strânse mâna persoanelor de față și se retrase fără a adăoga o vorbă.

— E gata? întrebă Claudiu uimit.

— D'apoi da, dragă, răspunse unchiul.

Mis Billenbrock nu părea a fi mai bucuroasă de cât înainte. Pentru ea, ca și pentru bătrân, formalitatea care fusese așa de iute încheiată, era împrejurarea cea mai simplă.

— Ei bine, nici nu țin mult, nici nu 'i cu încurcături în țara asta, sfârși Michou în clipa când noua lui rudă 'i scutura brațul să 'i scoată din rădăcină, zicându 'i:

— Acum sunt cu totul al d-voastră, să vă caut pe nepoată-mea.

Cu toată mahnirea lui înspăimântătoare, și poate pentru că nervii lui erau din cale afară excitați, Claude era cât p'aci să fie apucat de un ris nebun, care ar fi luat proporții mari dacă nu s'ar fi stăpănit; dar avu puterea de a se stăpăni și mai târziu când pomeni de această scenă, măturisi că nici o dată în viața lui n'a făcut silinți mai mari.

— Vrei să dai ordine să 'mi scoată bagajele de la gară? reluă incet proaspăta d-nă Martin adresându-se bărbatului său.

— De sigur.

— Ah! să se ia seama mai ales la pușca mea; e o armă foarte delicată.

— Nu te teme, o să le spuți eu.

Sd avăna Billenbrock ceru să 'i se povestească toată istoria Sofiei. Unchiul 'i dădu toate amănuntele întâmplărilor, arătă ceea ce nepotul și el făcuseră ca s'o regăsească, și isprăvi prin aceea ce nevastă-sa știa deja, adică de hotărîrea de a plăti ceea ce 'i cerea răpitorii.

Abia isprăvi când cine-va sgarie la ușă binisor. Fu o nouă emoțiune pentru unchiu și nepot, dar fu iar o deziluzie, căci în loc de persoana pe care o așteptau ei ca să sfârșească afacerea celor cinci zeci de mii de dolari, văzură intrând pe Bubă. Negrul fu destul de rău primit. Asta păru a nu 'l surprinde de altminterlea. Numai închise ușa cu îngrijire și apropiindu-se cu nevinovăție, în vârful picioarelor, ca și cum s'ar fi temut să umble, spuse unchiului Arsène.

— Domnule Martin, aș vrea să vă vorbesc.

Infățișarea importantă și dezolată pe care o avea micul negru sări în ochii lui Michou și celor doi soți.

— Ai aflat ceva de nevasta mea? strigă Claude cu vocea uscată și ochii aprinși de-o dată.

— Nu... adică... în sfârșit e asta și nu 'i asta, răspunse Bubă.

— Ei bine, vorbește, zise unchiu. Doamna asta e d-na Martin și se interesează de soarta nepoatei mele tot atât ca și mine. De ce e vorba?

— De Jupiter și de cei-l-alti.

— Ah! Ah! au descoperit ei în sfârșit ceva?

— Ah, zău! Nu știu cum să vă spun asta, fiindcă mi-e teamă să nu vă supăr.

— Mergi înainte, băete, mergi. Voi vedea eu pe urmă dacă trebuie să mă supăr, răspunse flegmatic unchiul Martin.

— Ei bine, domnule Martin, cei patru oameni de cari vă slujiți de la Noul Orleans sunt niște pungași.

— Nu sunt tocmai mirat. Dacă asta e toată descoperirea ta, nu 'i tocmai de seamă. Știam de la plecare că ei au un trecut nu tocmai curat. Dar mă măguleam că, cunoscând pe toți bandiții din partea locului, vor ști să 'mi găsească pe cei cari au răpit pe Sofia.

— Domnule Martin, și au bătut joc de d-voastră, zise negrul tremurând de a spune o astfel de enormitate.

La aceste cuvinte unchiul Arsène se ridică dintr-o săritură.

— Cine ți-a spus asta? strigă el galben.

— Noaptea trecută, în tren, auzisem deja pe Heleyas și Jupiter certându-se dacă trebuie să nu să te urmeze. Unul spunea că gluma a ținut destul și că nu voia să o ducă mai departe.

— Ce glumă? intrerupse Arsène mișcat.

— Ai să vezi.

Unchiul se așază din nou Michou de abia răsuflă, atât era apucat de o grijă instinctivă. Miss Billenbrock, — ne veți da voce să-i dăm tot numele asta—încrunță sprinceană.

— Jupiter, reluă Bubu, nu bănuia că-l ascult, căci păream că dorm din toată inima, și vorbi destul de tare ca să-l audă bine.

— N'am să mă întorc așa, zise el; Martin ne a făgăduit 10.000 de dolari dacă reușim, trebuie să le aibă în buzunar, fără să mai punem că nepotul său e căptușit cu bancnote; pe legea mea, nu mă voi duce de cât cu un sac. Cum vrei, Heleas, poți să te întorci fără de nici o para...

— Și ce vroia el a spune, întrebă Michou, care de sigur găsea raportul prea întunecat.

— Nu știam tocmai bine, răspunse Bubu, dar când mi-ai dat voce să mă duc să mă preumblu, mi a venit o idee.

— Care, micule?

— D nu Michou mi a dat două dolari să petrec dacă vreau. M'am dus la Jupiter și la ceilalți și le am dat de băut, dându-le a înțelege că m'am saturat de când alerg după cucoană, și mă gândeam să vă fur atât cu cât ați putea să mă întorc la Noul Orleans.

— Crezi că aveai de gând să ne asasineze? întrebă Claude înspăimântat.

— Poate nu, răspunse Bubu, să vă fure numai.

— Ar fi făcut o treabă proastă, zise unchiul Martin. Dacă și închipuesc că am la mine cei 50.000 de dolari sunt prea stupizi.

Așa vorbea bătrânul în fața negrului, mai întâi fiindcă era adevărat, și apoi îi venea la socoteală să se arate lipsit de parale chiar față de Bubu.

Acesta, întădăvăr, îl privi mirat. Pentru un copil la vârsta lui, un om care vorbește să dea ast fel de sumă, trebuie s'o aibă la dispoziție. Cu toate astea nu era nici un gând de trădare la micul negru, care reluă:

«Ne-am dus dar să bem whisky împreună. S'au îmbătat. Și atunci i-am făcut să vorbească.

— Foarte bine, zise unchiul, pe când Michou cu Anna ciuleau urechile.

— Vă spun că sunt niște pungași, reluă Bubu foarte excitat. Nu știți? Cum n'am știut eu așa n'au știut ei nici odată numele celor cari au răpit pe d-na Michou.

— Așa! mormăi Claude uimit.

— Nu, n'au văzut-o nici odată.

— Ce! nici în casa de la mahala?

— Nu.

— Dar am auzit un țipăt de femei acolo, ți-aduci aminte?

— De sigur. Le-am amintit și despre asta.

— Ei, atunci?

— Aă izbucnit în ris. Nu știu dacă a fost unul dintr'înși care a imitat glasul d-nei Michou ori că era o femeie trimisă de dinșii de mai înainte. Dar mi-au spus că nu era nimeni în casă și toate astea erau prefăcătorii, comedii să vă ducă departe, departe, ca să vă pradă într'un loc mai retras.

— Ah! mă rog! n'ai înțeles rău? întrebă cu mojie unchiul.

— Nu cum-va ești cam beat și tu, micule nenorocit? stăruia Miss Billenbrock.

— Oh! beat! Seamăn eu a fi? răspunse liniștit Bubu.

Uimirea de care fură apucate cele trei persoane principale ale acestei scene, nu se poate descrie. E cu puțință oare să-și fi bătut joc de unchiul Martin, bătrânul acesta, care se credea în stare a trăbăci pe toți negrii din Louisiana, Florida, Albania și alte state vecine?

Să tragă pe stoaară pe Michou, se mai trecea încă. Un om strein de țară, abătut de dispariția nevastei sale, și mai mult chiar, prea exasperat prin nevoia la care îl duseseră împrejurările călătoriei. Dar el, el, Martin! Iată ce i de necrezut. Nu vroia să admită și voinica lui jămătate se cam arăta umilită, ceea ce i se părea peste fire.

Cât despre Claude, sta mut și stupid.

— Să vedem, dar e curată nebunie! reluă unchiul.

Dar Bubu păstra înfățișarea credinței lui naive.

— Dacă nu aș fi auzit icî-colea vorbe cari mă puneau la gânduri, zise el, nu mi-ar fi dat prin minte să-l cercetez.

— Dar, prostule, reluă Arsène, uiți un lucru.

— Care?

— Anunțul din ziarul «Noul Orleans», prin care ni se propunea să dăm pe nepoata în schimbul a vre-o cinci-zeci de mii de dolari.

Bubu începu a rîde cu zgomot.

— Vrei să răspunzi, animalule? îi zise el.

— Jupiter a pus să se însereze astea. Tot Jupiter a scris scrisoarea cu o scriitură de femei, în care vă dedea povată să vă adresați pungașilor de la Noul Orleans.

— Nu-i cu puțință!

— Și, interveni miss Billenbrock, dacă bărbatul meu s'ar fi hotărît să plătească numai de cât, ce ar fi făcut?

— Mi-au spus: Jupiter avea de rezervă o persoană, pe care ar fi adus-o d-lui Martin, spunând că aceea e pe care a scăpat-o. Și ar fi reclamat cei cinci-zeci de mii de dolari.

— Pentru ce n'au făcut asta mai de vreme? Era mult mai simplu și mai puțin obositor.

— Nu știu...

— Așa dar, urlă de-odată Claude,

nu știți unde e nevasta mea?

— Nu, d-le Michou, răspunse Bubu abătut de tot.

— Doamne, Doamne! urlă iar bietul bărbat, înnebunesc!

— Nu-i momentul, zise pe un ton bine-voitor miss Billenbrock; dimpotrivă.

Dar sângele rece al mătușei și liniștea relativă a unchiului erau așa de bine făcute, ca să-l scoată din fire pe bietul Claude, că nu era în stare să se stăpânească.

— Dacă ceea ce ne-a spus Bubu e adevărat, reluă unchiul amenințător, lasă că ai să-mi plătească ei asta.

— Și ce ați putea să-i faceți? reluă Michou. Ai să te plângi? Cui? Tribunalului? Ah! ah! ah! tribunalele d-voastră se știe cât prețuesc. Ș'apoi, își vor rîde de d ta că ai fost așa de încredător. Păcăleala lui Jupiter asupra energicului d. Martin, va face să ridă lumea întreagă.

— Vom vedea noi asta, răspunse unchiul, cu dinții strînși.

— Ah! da, vom vedea asta, apăsă d na Anna Martin Billenbrock, furioasă la rîndul ei.

— Fără să mai pu la socoteală că e vorba de o franceză, că e vorba de neliniștea bărbatului ei, unul din acei Parizieni, pe care toți popii din Statele-Unite îi dau ca pildă de drac. Aveți să vedeți! Aveți să vedeți! Istoria asta are să facă înconjurul Americii! Ce mai risete! Cel mai puțin rău ce mi s'ar mai întâmpla după asta, e ca vre-o Miss din Massachusetts, din Texas sau Illinois să îmi propuie să mă ia în căsătorie ca să mă consoleze.

Și Claude se sbuciuma, săria în sus, cu ochii înflăcărați, mișcările neordonate, fără să se îngrijească de groaznica impresie pe care aceste din urmă cuvinte reuțicioase, făcure asupra unchiului și mătușei sale.

— Dar, adăogă el îndată, să nu mă creadă un om care să primesc toate aceste prigoniri, aceste chinuri grozave, fără a mă revolta. Am să omor pe cine-va — măcar pe Jupiter — și voi vedea dacă în urma atator infamii descoperite universului, judecătorii acestei țări vor avea curajul să mă osindească. De altminterlea nici nu vreau să știu, adăogă bietul om; să mă spânzure chiar de acum și să isprăvesc. Nu mai sunt în stare să îndur o suferință mai mult în această țară civilizată. Unde mi-e pușca? Iată-o. Tu, Bubu, du-mă la Jupiter. Intr'un ceas va fi isprăvit de a rîde.

Claude isprăvind vorba se lăsă pe spatele scaunului său legănător, care printr'o culme a ironiei, îl legănă așa de hazliu, că poate, fără de aluzia amară făcută la căsătoria lor, soții Martin ar fi zîmbit.

Dar erau jigniți și nepotul lor le

părea cam supărător. Mai mult, umilința de a fi fost tras pe sfoară de patru pungași negri nu l'porneau de loc la indulgență.

De aceea d. Martin izbucni ca o bombă la rîndul lui.

— Ah! mă rog, zise el, ce ai de gând să mă necăjești și d-ta? De ce te plîngi? Femeia d-tale cade în apă, o pescuiesc în ochii d-tale. Nu ești în stare s'o ajungi și vii la mine să mă înduioșezi cu mahnirea d-tale.

— Dar la cine poțea să mă duc? la președintele Statelor-Unite? întrebă Claude Michou.

— Te primesc cât se poate de bine. Fără a sta la îndoială, iată mă la lucru cu d-ta. Petrec nopți fără a dormi; miss Billenbrock putea să se ducă în acest timp la Heathfield și să-și inchipuiască cine știe ce negăsindu-mă.

Michou, tot legănându-se, avu o mișcare nehotărâtă.

— În sfîrșit mă ofer a plăti două sute cinci-zeci de mii de franci pentru răscumpărarea Sofiei, și te mai plîngi de America, de locuitorii ei, de judecătorii ei; faci reflecții răuvoitoare asupra modului cum se căsătoresc aici!

— Da, vrei să fii plin de respect pentru o țară, unde căldările de la vapoare plesnesc la toate cotiturile rîurilor, omorînd mii de oameni iar cei cari rămîn sunt ținuți să găsească asta, simplu, natural, normal!

(Va urma.)

A apărut No. 10 din *Moda Parisiană* colorată, care coprinde 22 figuri de modă și o bucată de muzică pentru piano.

15 bani în toată țara, împreună cu un PATRON tăiat.

De vânzare la toate chioșcurile și vînzătorii de ziare din țară.

Călătoria la Polul Nord A DUCELUI ABRUZZILOR

Asupra călătoriei la Polul Nord a ducelui Abruzzilor ziarele publică următoarele amănunte:

Prințul italian are de gând să pătrundă mai departe de cât Nansen și să ajungă, dacă va fi posibil, cel dintîi la Polul Nord.

«Corriere della Sera» și «Cittadino» scriu următoarele:

Este un caz extra-ordinar ca un ofițer excelent și bogat din marina italiană și pe lângă asta prinț al casei regale se pregătește în tăcere ca pe speșele sale să întreprindă o expediție la Polul Nordic.

Ne mîngăie și ne ridică pe noi

Italianii că de astă dată un compatriot al lui Christof Columb și Galilei îndrăznește să facă o expediție atât de primejdioasă. Succesul este problematic, dar va face lucruri mari, dacă va urma calea lui Nansen. Regele Umberto i a parte la această expediție cu suma de o jumătate milion de franci, prințul sacrifică 150.000 lire pentru această expediție, care va ține trei ani și dacă aceasta nu va fi de ajuns va mai jertfi din capitalul său. Prințul pornește în planul său de la alte supozițiuni, de cât Nansen. Acesta a voit să ajungă la Polul Nord cu corabia; numai atunci când i s-a închise drumul pe apă, se decise să înainteze pe uscat și adică fără pregătiri serioase și numai cu un singur tovarăș.

Ducele Abruzzilor se pregătește pentru o călătorie pe uscat; numai până la țara Francisc Iosif se va folosi de drumul pe apă, de aci va începe să meargă pe jos, cu sania, etc. Grație experiențelor din Alaska va evita greșelile lui Nansen și va căuta să ajungă la un bun rezultat numai pe baza unei organizații serioase. Expedițiunile, cari până la dînsul în zadar s'au încercat să urce Mount Eliat, n'au avut nici un succes de oare-ce a avut prea puțin tovarăși și de aceea n'au avut mijloace de a duce proviant și aparate.

Ducele Abruzzilor se duce cu o caravană mare, care a fost bine organizată și prevăzută cu toate cele necesare.

După aceeași metodă se va urma în această expediție la Polul Nord. În loc să meargă, ca Nansen, numai doi, prințul va forma o ceată de vre-o 20 italieni și 40—50 eșchimoși, cari vor fi însoțiți de un număr mare de câini. Proviantul, instrumentele, aparatele, etc., vor fi astfel împachetate, ca să poată fi ușor de transportat. Expediția va face marșul cu etape, nici o grupă nu va înainta, până nu va lăsa în urmă stațiuni sigure, legate între ele cu celelalte porturi; aceasta pentru ca să aibă un loc de retragere și de adăpost în cazul unei neorociri.

În chipul acesta se crede că se vor evita greșelile în orientare, pe cari le-a făcut Nansen, care la întoarcerea sa nu a mai găsit corabia «Fram» și a iernat cu tovarășul său în chipul cel mai trist, deși numai câțiva chilometri departe de dînsul, își aflase adăpost bun și comod, căpitanul Iakson, care plecase să-l caute.

Până acum nu se cunosc încă aceia cari vor însoți pe prinț. Se știe numai atât că l va însoți adjutantul său Cagni, fiul generalului cu același nume, după cum l'a însoțit și la Alaska.

Varietăți

Cele mai mari tunele din lume.— După datele statistice, cele mai mari tunele din lume sunt următoarele:

Tunelul St. Gothard, cu o lungime de 14.990 metri, aproape două mile.

Tunelul Mont-Cenis cu o lungime de 12.220 metri.

Tunelul Albery în Australia lung de 10.270 metri.

Tunelul Ronzov în Italia lung de 8279 metri.

Tunelul Colon în India Britanică, lung de 8000 metri.

Tunelul Severin în Anglia cu o lungime de 7250 metri.

Tunelul Marinopol în Italia cu o lungime de 6480 metri.

Tunelul Sutra în Statele Unite lung de 6000 metri.

Tunelele Stanbridge și Woodhed, fie-care lung de 4980 metri.

Tunelul Nerthe, în Franța, lung de 4620 metri. San-Lorenzo în Canada 4570 m. Bello în Italia 4240 m. Cochen în Germania 4240 m. Blaizy în Franța 4100 m. Argentero în Spania 4043 și Mersey în Anglia 4000 metri.

—x—

Un câine cu coarne.— Călătorul francez din Mexico Duplessis povestește următoarea întâmplare:

În una din călătoriile mele am fost oaspe într-o colibă indiană în mijlocul pădurilor seculare din Caiqua. De oare-ce proviziunile mele erau aproape pe sfîrșite și gazda mea senor Orteja, avea numai puțină carne, m'am hotărît să merg la vînat. L'am întrebat, dacă sunt căprioare prin apropiere. Dînsul mi a spus că sunt și eu atunci l'am rugat să mă dea un câine de vînatore. Indianul aduse un boi, ceea ce mă miră foarte mult.

Îmi luaș pușca, iar Indianul își luă lancea și dete drumul bouului, care o luă înainte prin tufisuri. Noi după el. Indianul mă rugă să nu împuşc dacă voi vedea căprioare. După cât-va timp zărirăm câte-va căprioare pascînd iarba. Ne ascunserăm. Căprioarele vîzînd bouul singur, continuă să pască în liniște mai departe. Indianul fiind aproape, aruncă cu lancea și lovi o căprioară, din care am făcut un prînz escelent. M'am mirat multă vreme de acest nou soi de câine de vînatore.

Numărul 56 din «Ziarul Călătoriilor» va apare Marți, 26 Mai c.

Abonamente cu premii

De la 30 Maiu

Cine se va abona, cu începere de la 30 Maiu 1898, la ziarul «Universul» politic, care apare în fie-care zi dimineața, va primi următoarele premii:

Pentru 3 luni lei 5.30 în toată țara
In provincie 20 bani mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman ilustrat de 2 volume, precum «Universul» literar colorat pe timp de trei luni.

Pentru 6 luni lei 10.30 în toată țara
In provincie 30 bani mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman de 4 volume ilustrat și ziarul «Universul» literar colorat, timp de 6 luni

Pentru un an lei 21.50 în toată țara
In provincie 1 leu mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman ilustrat de 6 volume. — «Universul» literar colorat timp de 1 an, o frumoasă brățară, o zaharnițe și un port-ceasornic de metal.

IMPORTANT

La 1 de fie-cărei luni, afară de premiile mai sus notate, se mai acordă prin tragere a sorți și în mod gratuit, la toți abonații, alte 3 premii în obiecte de mare valoare. Aceste obiecte sunt deja expuse în vitrinele palatului «Universul».

N.B.—De oare-ce «Universul» politic apare și în toate Duminecele, prețul abonamentului s'a scumpit cu puțin.

Depilator Numai în 4 minute cu acest praf nevătămător se poate ridica fără nici o durere toți acei peri care se cred netrebuincioși, pe ori ce parte a corpului. 4.50.

De vânzare la adm. ziarului «Universul», str. Brezoianu No. 11 București.

Două Motoare

Cu gaz fluid, din fabrica Otto unul de 4 și cel-l'alt de 5 cai putere, precum și

0 mașină tipografică

— No 12 —

LITERE DE TIPAR

— Puțin uzate —

TOATE IN BUNĂ STARE

Sunt de vânzare la tipografia ziarului UNIVERSUL, Strada Brezoianu No. 11, București.

CEL MAI MARE DEPOZIT DE Ceasornice

se află la administrația ziarului UNIVERSUL, Strada Brezoianu No. 11, București.

Ceasornice de nikel de la lei 4.90 până la lei 8.50. Ceasornice de metal soarelui, cari n'au nici o deosebire de un ceasornic de aur adevărat, cu lei 9.90, lei 10.90 și 13.50

Domnii doritori vor găsi la depozitul ziarului nostru cel mai bogat asortiment de ceasornice de tot felul, de metal alb sau aurit și oxidat, pe argint și de aur, pentru dame și bărbați, cari se vind cu 30 la sută mai ieftin de cât ori unde.

Bogat asortiment de ceasornice de masă cu deșteptător, de metal sau de lemn artistic sculptat.—Lei 4.50, Lei 8.50, etc. etc.

Pendule de bronz mică de masă, foarte elegante, numai cu lei 5.50 bucata.

Pendule mari de bronz, pentru masă, de o rară frumusețe, acoperite cu un glob de sticlă albă.—Prețuri de ocaziune.

Pendule de perete, de lemn frumos sculptat, cu musică, care cântă un frumos cântec la fie-care ceas.—Lei 22 și lei 24 bucata.

Ceasornic de aur patent Traian, sistem Roskopf perfecționat, premiat cu cea mai înaltă distincțiune la cea din urmă expoziție specială de ceasornice din Geneva (Elveția). — Bucata lei 170 pe comptant. — Nici cu 300 de lei nu se găsește un asemenea ceasornic, fiind de aurul cel mai fin și solid și de un mers cel mai regulat, garantat. — Același ceasornic de metal nichelat Lei 17.50 și de metal oxidat lei 19.50

LANTURI de tot felul

fantazie, de metal aurit sau oxidat și de aur, pentru dame și bărbați, cu prețuri ne mai pomenit de ieftine.

Reparații de ceasornice

se efectuează în modul cel mai perfect și durabil, la atelierul înființat de administrația ziarului UNIVERSUL, care a adus expres din Elveția doi lucrători din cei mai experți.—Reparațiile se garantează pe timp de un an.

Intre orele 12—1½, atelierul de reparațiuni este închis

Orî-ce tuse

vindecată

Cine vrea să se vindece sigur și în scurt timp de orî-ce tuse, să cumpere numai hapurile de catramină ale celebrului chimist dr. Bertelli din Milan, aprobate de consiliile sanitare superioare din Italia și România.

O cutie costă numai lei 2.50.

De vânzare în provincie la toate farmaciile și în București la drogueria centrală Mihail Stoenes, cu, str. Academiei No. 2; la drogheria Ilie Zamfirescu, str. Academiei No. 4 și la drogheria «Căinele Negru», Ion Țetzu, strada Lipsanilor, București.

Toate cutiile cari nu vor avea în interiorul lor o instrucție în limba română cu stampila administrației ziarului «Universul» str. Brezoianu No. 11, București, se vor considera ca falsificate.

Premiile noastre pentru Iunie

După cum am anunțat, la zi'ntei ale fie-cărei luni, acordăm prin tragere la sorți trei premii tuturilor abonaților ziarului «Universul» politic cotidian, afară de premiile ce se acordă fie-cărui abonat în parte.

Iată obiectele pe cari le acordăm ca premii la tragerea de la 1 Iunie anul curent.

Premiul I.—O prea frumoasă lampă veilleuse, de atârnat în mijlocul odăiei.

Premiul II.—Un elegant ceasornic de lemn sculptat, pentru masă.

Premiul III.—O bogată cutie de parfumerie, împodobită cu plușiu roșiu.

La tragerea la sorți pentru aceste premii vor avea drept toate persoanele cari se vor abona la ziarul «Universul» politic cotidian, până în seara de 30 Iunie a. c.

Aceste obiecte sunt deja expuse la vitrinele palatului «Universul».

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNȚEPLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:

Lei 4.50 pe an în toată țara

» 2.50 « 1/2 « « «

Abonații pe un an primesc și un roman de 1 volum.

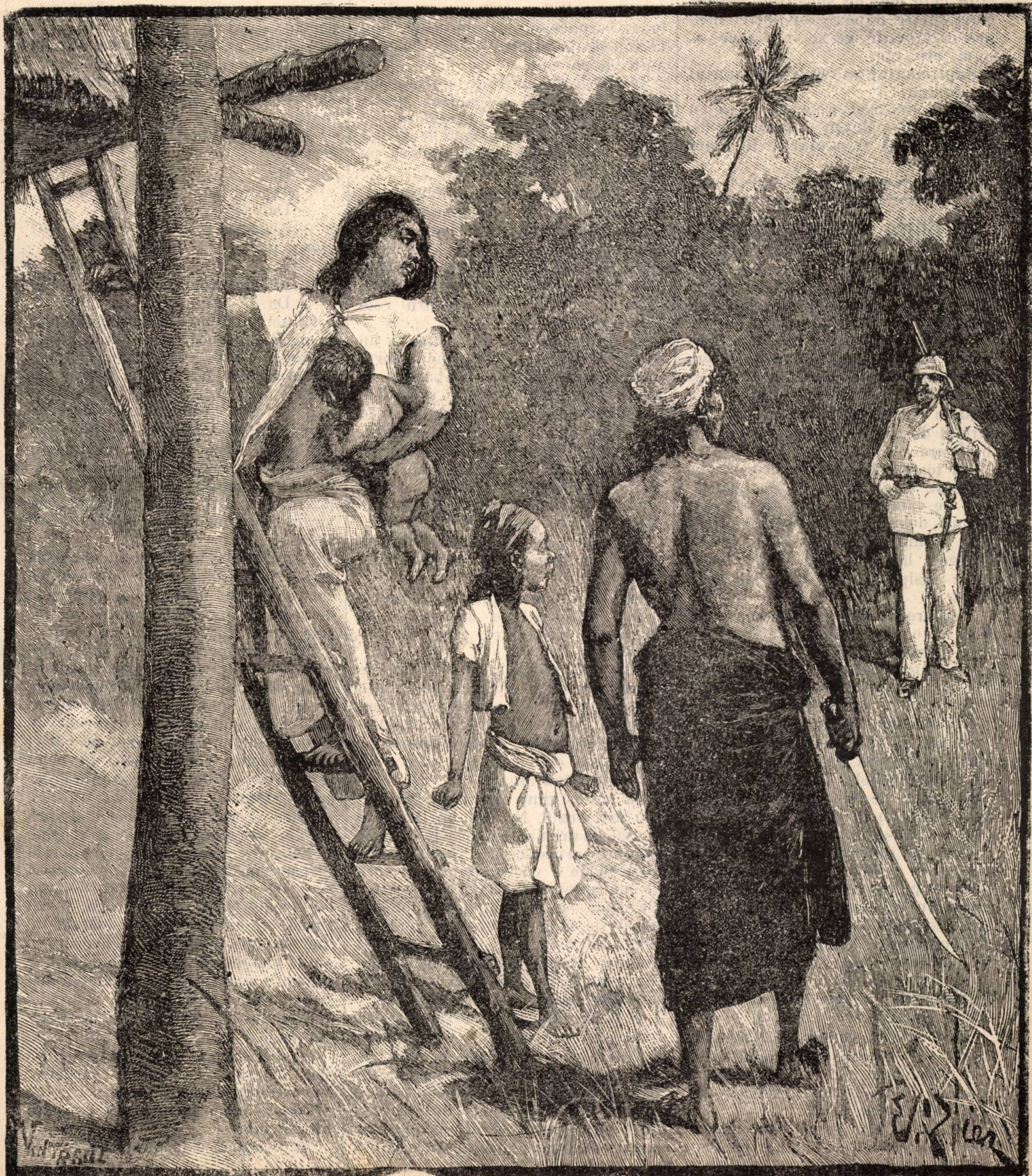
Redacția și Administrația:

No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

apare de 2 ori pe săptămână

MARȚEA și VINEREA

AVIS

Cu începere de Marți 2 Iunie 1898, *Ziarul Călătoriilor* va apare numai o dată pe săptămână, adică în fiecare Marți, având și un supliment.

Opt pagini vor conține materia cea mai variată, relații de călătoriile cele mai de senzație, despre moravurile popoarelor, știri despre călătoriile ce se vor face a cum, etc. etc.

Suplimentul va conține 4 pagini de roman.

Ziarul Călătoriilor se va vinde cu începere de Marți, 2 Iunie 1898, cu **10 bani** exemplarul în toată țara.

Întâlnire de antropofagi

Măncătorii de carne omenească!... cum îmi frământam mintea pe când mă aflam încă în liceu. Nu-mi închipuiam atunci că o să am a face cu ei. Mă întrebam chiar dacă era cu putință ca în veacul al 19-lea să se găsească în vre-o parte, pe suprafața globului, oamenii așa de streini de frumoasele maniere de pe boulevard.

Cu toate astea nimic nu e mai adevărat. Și ei, antropofagii (măncătorii de oameni) nu sunt, în definitiv tocmai departe de d-voastră. Dacă v'ar veni fantasia ca să'î vedeți, mergeți la Port-Saïd, oraș închis între nisipurile arzătoare ale Egiptului.

Veți trece canalul de Lesseps pentru a vă opri dincolo, la Suez, în fața Fântânii lui Moise. Și veți străbate, în toată lungimea sa, acea mare căreia i se zice: «Marea Roșie», după cum se zice «un fier roșu», căci e cea mai caldă din lume.

După ce ați trecut poarta sa de țășire, care este Babel Mandeb, dați de o nouă schelă, la Aden, capitala imperiului de foc, fără nici un arbore, țără un fir de iarbă.

Dar iarăși, ce surprindere și ce farmec la schela următoare, la Colombo, în insula Ceilan, care e un paradis pământesc! Pretutindeni banane cu foi vaste, păduri de cocotieri, snopuri de bambus...

Frumusețea acestor locuri să nu vă oprească însă aci, mergeți înainte, pe oceanul Indian, până în strimtoarea Malacca, de a lungul insulei Sumatra.

Veți debarca în sfârșit la Singapur, *Singa-Pura* (*Singa*, leu) orașul teului — o etimologie care nu are nimic a face cu limba greacă, căci aci sunteți într-o lume nouă.

Veți zice adio vapoarelor mari și veți călători de aci înainte pe niște

micș vase chinezești, până la coasta Sumatrei.

Ast-fel am făcut și eu primul meu voiaj. Când râul înceta de a mai fi navigabil, îmi continuam drumul pe jos, pe poteci indigene cari abia se puteau deosebi, printre păduri minunate, cu arbori giganti, populate de mari pahidermi, de fiare selbatice și reptile de tot felul. Patru Chinezii, cari serveau de călăuză, armați cu lungi baronge, un fel de săbii, îmi făceau drum printre erburii, abătându-le la pământ.

În sfârșit ne oprirăm la picioarele unei coline plină de bambus și dominând râul pe care îl regăsim.

Am tăiat mai întâi doi arbori, ca să am un spaț liber, atâta cât să-mi pot întinde cortul.

Așteptând destelenirea pădurii stufoase de bambus, care acoperea colina, Chinezii abătura a doua zi doi alți copaci, pentru a face loc unei cuscii, care se construia în 24 de ceasuri și care servea de bucătărie, precum și de locuință pentru cele patru călăuze ale mele.

În prima noapte un elefant, un solitar — poate că era conducătorul unei trupe — veni la 10 pași ca să recunoască cortul meu și să-și manifesteze uimirea și neîncrederea în fața unui obiect pe atât de neobișnuit, pe cât de suspect. Am aflat mai târziu și după ce vizitele acestea nocturne s'au mai repetat, că indigenii stau departe de acel loc, din cauză că este ocupat de elefanți.

Am stat acolo o jumătate de an, timpul cel mai puțin interesant din viața mea.

În cele din urmă plecai cu Chinezii mei, urmând o linie dreaptă, ca să descoper vecinătatea care mă înconjura.

Într-o zi, după lungi ceasuri de mers, am ajuns într-o poiană. Am recunoscut o plantațiune de piper. Soseam dar într-o țară locuită. Descoperii un vecin — cam departe de mine, dar cel mai apropiat ce întâlnisem până atunci.

În același timp un strigăt de câine îmi lovi auzul. Nu era un lătrat, ci un fel de urlet plângător. Mă îndreptai spre partea aceea. Piperii mă împedău de a vedea. Dar în măsură ce mă apropiam, urletul se accentua. De odată, întorcându-mă după un masiv de înalte plante, de unde se înălța un snop de bambus, mă aflai înaintea unei colivii mari construită din lemn și suspendată la o înălțime destul de mare.

O femeie fugea din toate puterile, având în brațe un copil. Când ajunse lângă scara care ducea în casa ei, sări treptele patru câte patru și dispăru aruncând asupra mea o privire înspăimântată. La picioarele scării, de fie-care parte, se aținea un om armat cu lungă lamă, bine ascuțită

și strălucitoare și un copil ca de 10 ani, în aceeași poziție ca și tatăl său pe care îl consulta din când în când din ochi, își ținea privirea ațintită asupra mea.

Nu mai încăpea îndoială, mă aflam în fața unei familii batak. Pentru întâiași dată vedeam și eu antropofagi.

Înaintași mereu. Nici o șovăială nu mai era permisă, ea ar fi părut suspectă.

— Tabe! zisei apropiindu-mă, (un salut malaies).

— Tabe! îmi răspuse selbatecul, dar cu o voce scurtă și pătrunzătoare.

— Tu ești un Orang-Battak, nu este așa?

— Da.

— Copilul ăsta e fiul tău?

— Da.

— Această plantațiune de piper este a ta?

— Da.

— Aia de acolo, e casa ta?

— Da.

El vorbea limba malaiesă, era deja ceva. Dar vorbea prea puțin, părea expansiv. Poate că înțelegea abia singura limbă pe care o aveam la dispoziția mea.

Îl vedeam strângând cu nervositate în mână mânerul armei sale.

Această armă, absolut indigenă, selbatecul o are tot d'una la dispoziția sa, afară numai când se află în casa lui. Ori-cum, atitudinea convorbitorului meu era puțin liniștitoare.

De alt-fel, e ușor de explicat, dacă ne-am da socoteala de impresiunea ce trebuie să-î fi produs apariția mea de o dată, într'un loc unde nu fusese nici o dată vre-un european.

Fața mea palidă, barba mea, monoculul meu, cascheta mea, costumul meu de pânză albă strălucitoare, vesta, pantalonul și ghetetele mele; cuțitul de vânătoare și revolverul de la brâu, cu pușca atârnată pe umăr, toate acestea îmi dedeau, în ochii săi, un aspect cu totul straniu și înspăimântător.

Frica e sentimentul cel mai primejdios pe care un explorator poate să-l inspire pentru el, indigenilor la cari străbate. Sunt sigur că dintre o sută de exploratori omorâți, 90 cad din cauza fricii ce provoacă, 9 din cauza vreunei nedreptăți, căreia indigenii pe drept sau pe nedrept se cred victime, și numai unul singur e omorât din cauza ferocității selbatice, sau a urei de rasă.

Trebuia deci să liniștesc pe Batacul meu.

Isprăvisem aproape întrebările. El era departe de a deveni vorbăreț. Lucrul acesta nu era ușor.

Copilul mă privea mereu cu ochii lui cei mari.

Avui atunci o inspirațiune.

Scosei din buzunar o cutie cu chibrituri.

«Vrei să vezi foc?» întreba pe copil.

— Nu! (tăc).

El știa acest cuvânt malaes cu care răspundea la întămplare. Tatăl său mi zise:

— Nu înțelege.

Luai un chibrit și trăsai pe cutie. Focul luci sub ochii copilului încrămenit.

Mă apropiai mai mult. Le arătai cum ia chibritul, de care parte îl aprindeam frecându-l și-l oferi o cutie.

Privi pe tatăl său... și luă cutia.

Cunoștința era făcută.

«Locuiesc aproape de aci, zisei după aceea Batacului. Sunt prietenul Sultanului și a oamenilor din această țară. Vino de mă vezi. Dacă aveți orez și banane, cumpăr cât de mult. Spune aceasta Orang Batacilor».

Și Batacii din împrejurimi, din ziua aceea, deveniseră prietenii mei.

B. S. Lias.

EPISOADE DIN CĂLĂTORIA MEA

LA

POLUL NORD

PARTEA DOUA

CAP. V

Pe la amiază mă sculaiu ca să iau o înălțime de meridian. Vremea era admirabilă. Nici nu mi mai aduceam aminte de când n'am mai avut așa timp frumos. Mă așezai pe o colină și așteptai ca soarele să ajungă sus de tot. Mă încălzi la razele lui, uitându-mă pe întinderea de gheață, unde zăpada sclipa și scanteia în toate părțile, și pe întinderea de apă în care malurile se oglindeau într-o apă limpede și liniștită ca aceea a unui lac de munte. Nu adia nici un vânt; era atâta liniște și tăcere și soarele ardea și eu visam la patrie...

Înainte de a mă întoarce în cort adusei nițică apă sărată pentru supă pe care voiam s'o mănâcăm la dejun; dar tocmai în acel moment zării o focă la marginea gheței.

Atunci alergai repede ca să mi aduc pușca și caicul. Când am lăsat caicul pe apă, am făcut constatarea că se uscaseră de soare așa de tare, în cât ajunsese ca o sită. Fu nevoit să mă întorc mai repede de cum plecasem ca să nu mă cufund. Pe când goleam caicul de apă, foca se arăta iar, dar de astă dată mai aproape, așa că putui să trag într'însa cu siguranță de pe mal.

Animalul rămase ca o plută pe apă; peste puțin putui lăsa caicul iar în apă și prinsei animalul cu

cangea, îl adusei pe mal, tocmai la timp, căci caicul începuse să se umple iar cu apă, așa că picioarele mele, săi mai bine zis, partea adiacentă de ele, erau cu totul în apă.

După ce am tîrit foca până la cort, am tăiat-o în bucăți, am adunat tot sângele ce s'a putut, apoi m'am întors în cort, mi-am luat pantalonii uscați și m'am vîrit în sac, pe când pantalonii uzi se uscau la soare.

Acum destul de ușor să ne ținem cald în cort, ba aseară căldura era așa de mare în cât nici nu puteam să dormim bine, de și eșiserăm din sac.

Când m'am întors cu foca, văzui că piciorul gol al lui Iohansen era afară într'un loc unde se desprinsese ușa cortului; el însă dormea adînc și nici că-i păsa.

După ce, spre a sărbători vinătoria bună de azi, consumarăm câte o bucătică de ciocolată și mai revăzurăm o dată observațiile mele, ne deterăm iarăși odihnei.

După observațiile de latitudine pareă ciudat că ne găseam încă în același loc, cu toate vînturile de nord. Să se mărginească această gheață, oare, cu uscatul? Nu e cu putință. În tot cazul nu mai putem fi departe de uscat.

Joi 27 Iunie. — Aceiași viață monotona, același vînt de nord, aceeași vreme și aceleași discuții asupra celor ce ne rezervă viitorul.

Aseară s'a pornit o furtună de la nord, cu măzărliche care ne biciuia cortul, ca o ploae torențială. Măzărlichea se topea imediat venind în atingere cu pereții cortului, așa că apa venea la vale peste el; înăuntru însă era foarte plăcut.

Vîntul nu ne face nici o supărare; stăm în sacul nostru cald, ascultăm la filfuitul pereților cortului și ne închipuim că mergem repede spre vest, de și poate nu ne mișcăm din loc. Dacă însă nici acest vînt nu ne va mișca, singura explicație este că gheața a ajuns aci de uscat și că nu ne mai găsim departe de țerm.

Probabil avem să ne așteptăm la un vînt de est, pentru ca să fim împinși mai departe spre vest, și tîrziu spre sud. Speranța mea este că pe când stăm aci vom fi împinși între țara Frantz-Iosef și Spitzberg.

Vremea a fost aspră, vînt cu ninsoare, așa că nu era potrivită pentru ca să muncim afară, cu atât mai mult că din nefericire n'avem de ce să ne grăbim.

În timpul din urmă am observat foarte mari schimbări în configurația crepăturilor; din lacul ce era înaintea noastră și peste care am trecut, nu mai e aproape nimic, și în toate direcțiile de jur împrejur s'au produs presiuni de ghețuri. Sper că gheața se va dărăburi bine, pentru că în acest caz se va topi mai

lesne; dar aceasta nu se va întîmpla mai curînd de cît în luna Iulie și până atunci trebuie să așteptăm cu nerăbdare.

Erî am tăiat o parte din carnea de focă în felii subțiri și am atârnat-o să se usuce. Trebuie să ne sporim provizia pentru călătorie și uscarea este mijlocul cel mai potrivit pentru a putea lua ceva cu noi din carnea de focă.

Iohansen a găsit erî în apropiere un lac de apă dulce, ceea ce ne prinde foarte bine căci acum nu mai avem nevoie să topim gheață. Este cea d'întîi apă bună de fiert pe care am găsit-o.

Dacă focile sunt cam rare și nu se arată de cît la mari intervale. Și mai sunt, slavă Domnului, păsări. Aseară câte-va au fost atât de îndrăznețe, în cât s'au lăsat pe pielea de focă de lângă coastă și au început să ciugulească la slănină. Le-am alungat de câte va ori, dar iar s'au întors. Dacă am isprăvi carnea am fi nevoiți să ne luăm refugiul la vînatul de paseri.

În așa chip trecea o zi ca și alta. Așteptam, așteptam să se topească zăpada, și într'aceea lucram la pregătirile pentru mersul înainte. Această viață mi aducea aminte pe aceea a Eschimoșilor cari vin prin fiorduri ca să aducă fin; când ajung la locul de destinație, găsesc iarba încă mică de tot. Atunci se așează acolo și așteaptă până ce crește destul de mare.

La 29 Iunie scriam:

«Temperatura tot nu vrea să crească încă destul ca să topească zăpada. Căutăm să ne întrebuițăm vremea cât se poate mai bine. Vorbim despre bucuria ce vom simți când ne vom vedea iar acasă și vom putea gusta iarăși din toate farmecile vieții și socoteam că de curînd probabil că se va întîmpla aceasta. Uneori însă vorbim și de chipul comod în care avem să ne stabilim pentru iarnă la Spitzberg dacă nu vom putea ajunge în acest an acasă. În cazul cel mai rău, s'ar putea chiar ca să nu putem ajunge nici măcar până acolo, ci să fim siliți să iernăm pe aci pe unde-va... Dar nu, aceasta nu se va întîmpla».

Duminecă 30 Iunie. — A sosit așa dar ziua cea din urmă a lui Iunie și ne găsim tot acolo unde eram la începutul lunii; și drumul nu e nici astăzi mai bun. Dar ziua e frumoasă. E așa de cald în cât stăm întinși în cort și asudăm. Ușa cortului e deschisă și primim peste gheața poleită de soare. E liniște ca de Duminecă. Numai un vîntuleț slab adie, cum mi se pare, de la sud-est. Ce frumos este azi acasă; toate sunt înflorite și fiordurile tremură în lumina soarelui. Acum tu poate stai afară cu Lio sau ești cu luntrea pe apă. Mă uit

peste gheață și mă gândesc câte bănci ne despart și cât timp mai are să treacă până la revedere.

Stăm pe loc aci la nord ca doi bădici, negri și murdari, și ne pregătim mâncarea la foc. Din toate părțile ne impresionează gheața, gheața, nimic alt de cât gheață, strălucitoare și albă, care nouă ne lipsește. Ah, totul în jurul nostru este prea curat. Căutăm cu ochii dornici un punct negru ca orizont și nu-l întâlnim. Când îl vom vedea în sfârșit? De două luni îl așteptăm.

Astăzi mi se pare că toate păsările au dispărut. Până ieri am văzut stoluri întregi și le am auzit zburând căr spre nord căr spre sud. Probabil că s'au îndreptat spre uscat. De am putea să ne mișcăm și noi cu aceeași ușurință ca ele!

Miercuri 3 Iulie.—Ce să mai știu? Ce mai am de însemnat pe aceste file? Nimic de cât aceeași dorință covârșitoare de a ajunge odată acasă, sau cel puțin de a eși din această uniformitate! O zi e ca alta. Singura deosebire e poate să până acum era mai cald și vremea mai liniștită, pe când în cele două zile din urmă, a bătat un vânt de sud împingându ne spre nord.

Eri făcând o observație am găsit că suntem la 82°8'4" latitudine nordică; am fost deci împinși mai spre nord pe când longitudinea a rămas cam aceeași. Eu și alaltă ieri am avut în parte un soare cu adevărat strălucitor cum rar îl vedem pe aci. Orizontul era limpede cu desăvârșire dar pământ tot nu vedem. Nu mai înțeleg.

Eri seară a nins. Cortul picura, de ni s'a udat sacul. Această ninsoarea continuă, care nu vrea să se transforme în ploaie, ne aduce la disperare; zapada cea nouă ea de obicei forma unei păături groase peste cea veche ceea ce împiedică topirea acesteia din urmă.

Vântul pare a fi format iar câte va crăpături noi în gheață. Cădu-rile de păsări au apărut iar. Vin din sud, probabil de pe uscat.

Sâmbătă, 6 Iulie.—Temperatura +1°C., ploaie în sfârșit după 14 zile se pare că a venit vremea pe care o doream. Toată noaptea și dimineața a plouat și plouă și acum viitos. Acum poate vom scăpa în sfârșit de această zăpadă nesuferită. A devenit moale ca o spumă; de-ar ține ploaia vre-o săptămână să o spele cu totul. Numai în loc de ploaie de n'ar veni un vânt rece cu zăpadă, care să formeze o nouă scoarță, și să ne silească să așteptăm iar. Sunt deprins cu desamăgiriile ca să mai cred în ceva. E o școală a răbdării. Totuși ploaia ne-a înveselit.

Zilele să târască a lene una după alta. Lucrăm la caice pentru a le face mai impermeabile. Pregătirea

văpșelei de ulei ne face mari greutăți. De repetate ori n'am nimerit o bună, ori-cum am încercat. E greu lucru când n'ai prăvălia alături. Ce n'aș da acum pentru un butoiș cu vopsea de ulei, fie și de cea mai proastă! Funișinea pe care încercăm să ne-o procurăm să pierde mai toată în vânt, și uneori se ridică așa de sus încât de sigur se vede de la Spitzberg. Rezultatul cel mai pozitiv e că în curând vom avea aparența unor coșari.

Fridtjof Nansen

(Urmare în numărul viitor)

POIMĂINE, JOUI 28 MAI corect
va apare

No. 11 din ziarul Ilustrat
M O D A
PARIZIANĂ
— COLORATĂ —

15 BANI exemplarul în toată țara

Abonamentul pentru un an lei . 7.50
Pentru 6 luni lei 4

CAMILLE DEBANS

Aventurierul țără de voie

X

Martin fiind bătrân și unchiu, trebuia numai de cât să arate mai multă judecată. Afară de asta dacă te gândești la calitatea lui de Jankeu, de la el era în drept să aștepti cea din-tăi liniștire.

Mai fu ajutat și de d-na Martin care interveni cu o blândețe, de care nu ai fi crezut-o în stare și chiar de Michou, care țără îndoiială găsi destulă stăpânire ca să tacă; tăcerea lui mai potoli furia lui Arsène.

Bubu, după cum vă închipuiți, făcea o mutră nu tocmai nostimă în mijlocul lor. Foarte sfîit de aceste certuri, în care, și Martin și Michou aveau dreptate, nu găsi nimic mai bun de făcut, de cât să înceapă vorba iar.

«Ca și cu istoria coșciugului, zise el.

— Ei bine, întreabă Michou, care trecea de la disperarea cea mai mare la recăpătări de bărbăție neprevăzute.

— Ei bine, d-le Michou, răspunse Bubu, nu era adevărat.

— Ce? ce nu'i adevărat?

— Nimeni n'a expediat vr'o cutie după cum a descris-o Jupiter.

— Dar de ce groaznicii aceștia de hoți ne-au povestit acel basm?

— Ca să vă aducă la Vest, la Chicago mai întîiu. Și apoi, nevoiți să ia trenul cu d-voastră trebuia să

le dați parale de drum. Asta voiați...

— Toate astea, băete, cer a fi luate, zise unchiul Martin...

Dar cum rosti aceste cuvinte, un chelner de la otel veni să-l înștiințeze că-l chemat la telefon.

— Ah! făcu el cu ușurare, îndreptat că Bubu, beat, crede că visase sau închipuise tot ceea ce spusese și că prin telefon va isprăvi cu afacerea răscumpărării.

Dar fu iar amăgit! Persoana, care vrea să comunice cu dînsul era șeful de gară, cu care vorbise în ajun, și care îl informa că nici la «Red Junction» nici la o altă stațiune între Noul Orleans și Saint-Louis, nu se expediasă nici o cutie în felul celeia, pe care o reclama. Din ajun se asigurase într'un mod pozitiv prin telegraf.

«Nepotu meu are dreptate, mormăi bătrînul întorcându-să lângă nevastă-sa și Claude. E complet.

XI

Indată ce spuse tuturor ceea ce i se comunicase prin telefon, Michou după ce potoli un suspin, făcu o silință vădită, ca să nu înceapă iar a se certa, se sculă, își luă carabina Remington și zise lui Bubu pe un ton ciudat de hotărît.

«Vino cu mine...

Și cum negrul se gătea să-l urmeze, el întinse mâna unchiului său:

«Mulțumesc pentru cele ce ai făcut pentru mine și uită cuvintele răutăcioase pe care vi le-am zis, te rog.

«Cât despre d-ta, mătușică, adăogă el, lăsându-și să i se dezarticuleze umărul încă odată de atletica Billenbrock, imi pare foarte rău că soarta nu'mi îngăduie să prețuiesc calitățile d-tale de inimă, pe care le ghicesc nenumerate. Adio.

— Unde te duci, Claude? întreabă Martin cam înduioșat.

— Ce să vă mai spun, ori lasă: mă întorc în Europa, răspunse el, ca un om care găsește un punct de scăpare.

— Dar n'ai nici cu ce-ți plăti drumul! obiectă unchiul.

— Oh! replică Michou liniștit, ajuns la New York, voi telegrafia la Paris. De acolo mi se va răspunde. Înc'odată, mulțumesc și adio... Vino Bubu.

Luând pe negrișor de mână eși fără a adăoga o vorbă... Unchiul și nevastă-sa rămăseseră înlemniți. Înțelegeau că întoarcerea în Europa nu era obiectul acestei plecări repezi.

«Său acest om se va omori, își zise Miss Billenbrock — sau se pregătește să facă vr'o boroboată, de care să nu ne mai putem spăla.

— Mie teamă, zise unchiul, și cu toate că-i de nesuferit, nu'l pot lăsa să se încurce în vr'o afacere proastă.

Când te gândești că nu știe o vorbă englezească...

— Să fugim după el! zise buna Ana; unde mi e pușca?

— Iată-o în colțul acela.

— Ah! perfect. Mi s'a adus și bicicleta de la gară?

— Nu, a rămas amanet. N'ai nevoie astăzi.

— Ar putea s'o strice din nebăgare de seamă.

— Lasă, că o să găsești acasă, altele mai bune.

— Ah! și dăta bicicletei?...

— De cinci-spre-zece ani...

— Oh! ce bine, vom face alergări.

— Dar, reluă Arsene, perdem timpul; aide să fugim. Cine știe unde vom găsi pe acest nenorocit!

Și, într'adevăr, dacă n'ar fi zărit de departe pe Michou și pe Bubu luând o trăsură, ar fi fost foarte încurcați neștiind pe unde să'l urmeze.

Luară și ei o trăsură și dădură ordin vizitiului să urmărească pe aceea care ducea pe Claude.

După trei kilometri, într'o mahala, Bubu scoborind din trăsură intră într'o cârciumă, apoi se ivi iar.

Martin și cu nevastă-sa nu și dăduseră încă seamă, când din aceea cârciumă, văzură pe Jupiter, și pe alții eșind cu niște mutre foarte ciudate.

Unchiul mormăi:

«Are să ne încurce în vr'o împrejurare rea.

— Să intervenim numai de cât, zise sdravăna Billenbrock.

— Vezi că situația nu'i tocmai limpede.

— De ce?

— Suntem aici în mahalaua negrilor și toată șleahta din Saint-Louis; dacă avem vr'o încercare cu acești nemernici, vor asmuți șleahta la vr'o două sute de metri și o să ne fie greu să scăpăm cu obraz curat.

— Lasă! n'avem de cât să nu ne perdem sângele rece, zise Miss Billenbrock.

— Mai bine mi-ar fi plăcut, reluă Martin, care se întrerupse ca să spue: ființa asta vrînd să facă după capul ei, ne va împedica de a ne răsbuna pe acești bandiți. Dacă ar fi avut bunul simț, de a ne împărtăși planurile sale, am fi adus pe rău-făcătorii în mahalalele oamenilor de treabă, și toate s'ar fi isprăvit, fără multă vorbă, pe când acum...

— Trimite să se înștiințeze un polițist, său Mueller, antrenorul otelului, care va face totul să ne scape de incurcătură.

— N'avem timp. Uite nepotu-meu, care bagă picioarele în baltă. Se dă jos din trăsură, ia uite ce mutră are, în mai puțin de cinci minute lucrurile au să se strice...

Intr'adevăr Claude cu carabina în mână sărise jos. Ah! Michou nu mai era plângăciosul de adineaori, ocă-

rând călătoriile, America, totul în sfârșit, cu fruntea în sus, ochii aprinși, mersul măreț, înfățișarea vitează, se duse drept la Jupiter și punându-i mâna la guler, îi strigă:

— Vino cu mine, pungașule, hoțule, nemernicule, care nu numai că ne-ai înșelat, dar care ne-ai făcut să perdem o mulțime de timp, vino, său fac dreptate aci pe loc

Și foarte brusc, cu o putere pe care negrul n'o bănuia, căci îl privea ca pe un biet om moale. alângăcios, incapabil de o faptă de vitejie, Claude trase pe Jupiter și'l duse spre trăsură, unde voia să'l facă să se urce.

Dar primul moment de surpriză trecut, banditul cercă să se smuncească cu atât mai mult, cu cât se știa în tovărășia unor voinicoși capabili de orice.

Se sbătu dar, dând ghiontel și pumni lui Michou. Cu toate acestea acesta nu'l lăsa. Pe de altă parte corabia ținea în respect pe Jupiter.

Nu se știe cum s'ar fi sfârșit acestea, dacă Heleyas n'ar fi strigat, unui grup de cască gură, care se făcuse împrejur.

«Netrebnicul acesta ne-a trădat! și arată cu o mișcare amenințătoare spre Bubu; avem să regulăm asta pe dată cu el».

Unul saū doi bețivi vrură a ști în ce consta trădarea lui Bubu; dar cea mai mare parte nu vroia să știe atât. Strigăte de moarte se auziră, un drac mare de mulatru, căruia Heleyas în două cuvinte, îi spuse că este ceva bun de prădat, Claude se aruncă spre copil. Acesta se dădu înapoi, păstrându-și singele rece, dar se depărta fără de voia lui de stăpănu-său.

Nu trebui ceva mai mult ca această mulțime să creadă partida câștigată. Pericolul care îl amenința pe negru, se făcu într'o secundă extrem de mare. Unchiul Martin și voinica lui jumătate nu stătură de loc la îndoială. Lăsând acolo trăsura alergară în ajutorul lui Bubu și al lui Michou. Jupiter, între acestea, putu să scape, și urla ca un îndrăcit, strigând:

«Hoții, hoții! urlau două-spre-zece saū cinci-spre-zece nimernici, cari aveau nădejde la prada lui Claude.

— Opriti-vă, moșicilor! porunci unchiul Arsene îndată ce fu aproape, pe când miss Billenbrock, scoțindu-și pușca din teacă, se așeză la tras.

Dar infamii erati prea numeroși pentru a se lesa să fie uluiți de bătrîn și de o femeie.

Jupiter, scăpat pe deplin, semăna printre negrii, al cărui șef vestea că Martin avea asupra lui cinci-zece de mi de dolari cel puțin, de aceea cu o furie grozavă, în acest colț pierdut din mahală, pungașii aceștia beți se pregătiră nu numai să sugrume pe

Bubu, dar și pe unchiu, pe mătușă și pe nepot.

Marele și erculianul mulatru se indeletnicea după negru.

Cu toată agerimea lui, acesta din urmă nu putea să se sustragă multă vreme soartei, care îl aștepta. Ca culme a nenorocirei vrînd să evite o lovitură, pe care banditul îi dădu brînceală sdravănă, copilul căzu.

Se sfîrșise cu dînsul, căci odiosul mulatru, fără a se pleca, ridică piciorul în sus, să'i sfărîme obrazul.

Michou alergă, hotărît a peri saū mîntul pe lealul său servitor. Dar Helégas îl împinse așa de brux că era cât pe aci să cadă și el.

Bubu era să fie omorît fără de îngăduială de bestia sălbatecă, care cu piciorul în sus, se silea să apese piciorul pe craniu, când se auzi o detunătură. Mulatru atins drept în piept, se clătîna, întinse brațele desperate și apoi căsu asupra copilului, pe care îl acoperi cu trupul său neînsuflețit.

Bravo, mătușică! strigă Michou. Ce sdravănă ești!

Intr'aeever Anna Billenbronk fusese aceea, care văzînd pericolul grozav, la care era expus Bubu, lovise uriașul cu un glonte.

Dar unchiul Martin nu se arătă așa de entuziasmat. Fața lui deja îngrijată, se mai întunecă.

«Să dea Dumnezeu, dragă prietenă, zise el, să nu fi fost prea înfierbîntată! Ori-ce ar fi acum, nu mai e de stat la îndoială în fața faptului îndeplinit. Să șarjăm colecția asta de nemernici, și să șarjăm cu furie saū suntem perduți.

«Aici, Claude! adăogă el adresându-se nepotului său.

Din fericire, căderea mulatruului aruncă dezordinea în trupa negrilor. Cum asta se întimplă tot-d'a-una în asemenea caz, două-spre-zece saū cinci-spre-zece asediatori, aveau slăbiciunea de a ținea la pielea lor.

Aceștia arătară ca o mișcare de retragere, ceea ce îngădui lui Michou de a se apropia de bătrîn și de nevastă-sa.

— Bine, zise Ana Billenbrock când îl văzu lângă dînsul. Înainte și cu putere!

Claude n'avea nevoie de a fi îmbărbătat. În acea clipă era din aluatul din care se făcea eroi. Cinci sute de negrii mai mulți nu l'ar fi făcut să se dea îndărăt cu un centimetru.

— Și mai cu seamă, îi zise Martin în franțuzește, nu trage înainte de a'ți spune eu.

— Nu'ți fie teamă. Dar trebuie să scoatem pe Bubu.

— Nicî vorbă, făcu unchiul repinzîndu-se.

De la cinci-spre-zece saū două-zece de negri cu cari avară de a face, rămăsese de abia șapte saū opt,

carl făcură față. Și încă, dacă văzură trei carabine îndreptate asupra lor, gândiră a se împrăștia, căutând cu ochii vre-un loc de apărare, unde să se adăpostească.

Dezordinea care urmă îngădui celor trei apărători ai negrului să-l ajute a se ridica.

Emoțiunea făcea să tremure puțin bietul Bubu, cu toate acestea sări în picioare dînd un strigăt de bucurie.

«Iată, îi zise Claude, iată un revolver. Suntem patru acum, să răsunăm pe Sofia!»

Și își puse iar pușca pe umăr.

«O clipă, o clipă încă, făcu Arsène Martin cu cea mai mare neli-niște, să nu ne mai supărăm, ne poate. Fugarii, carl se resletiseră toți, trebuiau să se întoarcă cu propte, să nu ne luăm în cărcă toată populația acelei mahalale.

— Bărbatul meu are dreptate, sprijini tinăra femeie, trebuie să manevrăm ast-fel ca să ajungem la trăsuri, și a intra în inima orașului. O dată acolo, totul va merge bine.

— Ce! n'o să omorim vre-o patru sau cinci încă, măcar pe Jupiter, Heleyas și Thucydide?

— Stăpânește-ți vitejia, întrerupse Martin. Ești prea înflăcărat acum. Ține pe toți aceștia în respect cu pușca ta, dar nu trage. O să ne apropiem de trăsuri și o să sărim înăuntru înainte de a fi omorîți. Atăta putem face.

Stratagama asta înțeleaptă, era să isbutească bine, când vizitiul lui Michou, un negru și el, biciui calul și o luă la fugă ca și cum n'ar fi fost în stare să-l stăpânească.

«Ne mai rămâne căruța noastră, zise Anna Billenbrock. Întorceți-vă spre bandiți. Eu mă însărcinez să veghez ca vizitiul nostru, să nu ne păcălească și el.

Și se îndreptă spre trăsura, a căruia conductor un alb, n'avea de altminterlea nici o intenție de a lua fuga.

Din nenorocire, unchiul nu se înșelase în prevederile lui. Urlete de animale sălbatice răsunau din toate părțile, tocmai de pe acolo pe unde puteau să se întoarcă în oraș. Se vedeau alergând din toate părțile, câte doi, trei deodată.

Din străzile laterale se arăta o mulțime succesitate sălbatică.

«Se strică treaba! se strică! ocări Martin care se da în lături mereu ca și Claude și Bubu spre trăsura unde d-na Ana îl aștepta cu nerăbdare.

Șleahta se apropia cu o repezi-ciune uimitoare, aruncând petre și gloanțe. Dar nu-l ajungea din ferice.

Pe de altă parte Jupiter și demniul lui tovarășii luară îndrăzneala și alergară spre prietenii noștri, simțind

că aceștia nu vor trage de cât la cea din urmă extremitate.

«Iată-ne prinși între două focuri! zise Anna Billenbrock. Totul depinde acum de hotărîrea vizitiului nostru.

— Dar nu ne putem întoarce în oraș, reluă acesta din urmă. Trebuie să fie vre-o sută de partea aceea.

— Ei bine, ia prin câmpie.

— Atunci suiți-vă iute.

— D-ta mai întîi matusică, zise Michou. Bun, tu bubu.

Negrul sări ca o maimuță pe capul lângă vizitiu.

«D-ta, unchiule acum, reluă Claude care ținea pe Jupiter.

Martin la rîndul său se sui în trăsura și pe când nepotu-său se suia și el, bărbatul, femeia și Bubu, îndreptă țeava puștilor asupra negrilor carl strigau cât îi lua gura.

«La moarte! la moarte! Să-i spinzurăm. Aă omorît pe Bob cel lung! Aă omorît pe Bob cel lung!

— La drum, birjar, strigă Michou, care, ca și ceilalți sta în picioare în trăsura, cu pușca în mână, și trecu peste această lăpădătură. N'avea teamă de a turti doi, trei.

Cu toată gravitatea situației, unchiul Martin nu putu să se împedice de a suride constatînd îndrăzneala neașteptată a găinei lui plouate.

Vizitiul își lăsă calul în voie, de aceea, când ajunse asupra oamenilor strînși de Jupiter, care 'i sta în cale, negrii, nevoiți să ia seama la țeava puștilor care 'i amenințau și foarte puțin îngrijiți de a se isbi de dobitoace fugind cât puteau, se așezară pe marginea drumului, înlocuind fuga prin strigăte sălbatice.

Numai unul, mai îndrăzneț de cât ceilalți, îndrăzni să se repeadă în capul cailor. Un biciu pe obraz îl făcu să închidă ochii, și răsturnat, călcat în picioare, rămase pe drum, nu mort, dar nefind în stare să facă vre-un rău pentru moment.

Noi văicăreli se auziră. Mulțimea venid din oraș ajunsesese pe oamenii lui Jupiter, și urmau a arunca petre, dintre carl unele, trimise de brațe puternice cădeau înprejurul fugiților fără să rănească pe unii carl fugeau ca niște căprioare și carl nu renunțau la speranța de a ajunge calul.

Dar erau în așa de mic număr, că chiar isbutind, nu puteau fi de temut.

Din nenorocire, doi sau trei se suiră pe cal, să alerge după Martin și al săi.

Între acestea prietenii noștri erau cu mult înainte; și dacă acești cavaleri mai mult sau mai puțin îndrăzneți puteau să-l ajungă, ei bine, nu vor sta la îndoială de a face foc.

XII

Claude tot în picioare în trăsura, ținînd carabina cu amîndouă mîi-

nile, nu avea de făcut de cât o mișcare, să tragă. Dacă cine-va dintre acei, carl au opt sau zece zile în urmă, erau martori la imprecățiunile împotriva călătorilor și a călătorilor, l'ar fi văzut în acea clipă, n'ar fi mai recunoscut pe plingăcios.

Cu capul în sus, ochii aprinși, trupul mlădios, buzele strînse, picioarele întinse respira ca să zic astfel lecția bătaei.

Voinicia lui, într'adevăr, era făcută din mînie și desperare.

Numai nervii, mai mult de cât voința rece îl mai ținea.

Dar era o vitejie în tot cazul, și încă una bună, pentru moment...

Urmărea cu privirea mulțimea exasperată, urlând, omucidă, și vedea foarte limpede, vă asigur.

Sdravăn ca un par, cu toate sdruncinăturile trăsuri, de care n'avea cunoștință, bărbatul Sofiei își concentră toată atenția asupra călăreților urmăritori, carl dotați de la fire cu o răsufare neîntreruptă, și cu picioare iuți, mai pot trăi încă cu nădejdea de a câștiga distanța.

Restul perdea din spațiu puțin câte puțin, dar în schimb, vâlmașeala lor se mărea cu o mulțime de amatori, pentru care priveliștea unei spânzurători și alte chinuri omoritoare, carl se pregăteau aveau atracția unei serbări.

«Mai cu seamă, repetă unchiul Martin din când în când, nu sloboziți pușca fără a fi nevoie.

— Nu 'ți fie teamă, răspundea Claude cu un glas liniștit aproape distrat, atât era de cuprins de gîndul lui.

Escelenta Billenbrock, care sta lângă bărbatul său, întorcea capul din când în când ca să măsoare pe ricolul dar păstra și ea, o nepăsare desăvîrșită.

Dar de odată Michou tresări:

«Ah! dracii! strigă el cu un accent de furie.

— Ce este? întrebă bătrînul Martin.

— O iați d'a dreptul prin câmpie, de sigur să ne tae drumul.

Întrebară pe birjar.

«Da, zise acesta, drumul face la dreapta un cot destul de repede, la una sau două poște de aici. Călăreții și trei sau patru alergători vor ajunge înaintea noastră, la marginea drumului, pe care îl iați.

— Ah! nu sunt de cât șase, zise Claude cu îndrăzneală, nu'mi pasă; înainte de a fi aproape de noi, n'o să mai rămâie nici unul ca să ne spînzure, nu'y așa matusică.

— Sunt de părerea d-tale, răspundea Ana. Cu toate acestea, dacă din întâmplare e vr'un drum la stînga pe unde să putem apuca, mi-ar plăcea mai bine să ne ferim de a ne întâlni cu ei.

— De sigur, apasă unchiul.

Până acum n'am omorît de cât un

pungaș. Dacă mai doborîm trei săi patru, nu se știe ce se va putea întâmpla cu noi, în aceste țărîni care trebuie să furnice de negri; totîi împotriva noastră.

— Chiar dacă n'ar ști pentru ce, adăogă Californiana.

— Să vedem, vizitiu, nu'î vr'un mijloc de a bifurca, în așa mod, să lăsăm acești pungășî spăimîntătorî la o distanță ast-fel, ca să nu ne mai poată ajunge.

— Uite, acolo, departe, zise Bubu, arătînd la orizont, un sat său o adunătură de case.

— Da, zise vizitiul, e locuința d-lui Ellé—știî, celui a căruî tată a murit așa de vitejește a treia de la bătația de la Potomoc, în timpul războiului succesiunei.

— Ar fi bine să ajungem acolo! zise unchiul Martin. Trebuie să fie vr'un drum, care duce acolo.

— Este unul, răspuse vizitiul, și încă unul bun, foarte bine înreținut, dar se leagă de stradă după cot.

— Toată șleahta asta poate să ajungă înaintea noastră? întrebă Michou, care nu mai perdea timpul cu ocărî.

— Poate da și poate nu, zise birjarul. Căî n'o să poată fugi tot așa.

— Și până acolo nici o cărărușă, nici o câmpie, nici o pajiște, pe unde am putea scurta-o?...

— Nu, nu.

— Ei bine, înainte vizitiu.

«Dă biciu, băete, vom plăti caii, dacă trebuie, chiar dacă morî ar costa mult mai scump de cât vii. Trebuie să ajungem, trebuie.

— O să încercăm, zise birjarul.

— Nu te lăsa moale, știî?

— Ei Doamne, răspuse vizitiul, d'apoi eu n'am tot atât interes ca și d-voastră să scap?

— De ce?

— Ascultă! Dacă vî spînzură, sunt sigur că și eu voi avea aceeași soartă, fiind-că am vrut să vî scap.

— Doamne, e adevărat, bietul băiat, zise Ana Billenbrock.

Schimbînd aceste cuvînte, birjarul își biciuse iar caii, care luară un avînt drăcesc.

«Cred că vom ajunge», zise el cu jumătate voce, distribuînd cu mîrînimie bice cînd unuia cînd altuia dintre cai.

Michou nu perdea din vedere banda, care alerga înainte, ca să ajungă la locul, unde putea să taie drumul fugarilor; nici cavaleriî, nici cei dîntei alergătorî nu micșoraseră înțelea.

Punctul unde trebuia să iasă din drumul cel mare, din fericire era mai departe de cât acela, prin care trebuia să apuce spre d-l Ellis.

«Poate, zise unchiul Martin, se vor mulțumi de a ne aștepta, în loc de a veni înaintea noastră, și ne vom folosi de politeța lor, ca să trecem înainte.

(Va urma.)

Lacul sărat din Utah

Între unele lucruri ciudate în Statele-Unite este și lacul Great Salt, în partea nord-vestică din Utah. El este lung de 128 kilometri, și de 48 kilometri larg, și cuprinde 22 procente sare curată, pe cînd Oceanul Atlantic are numai 3 și jum. procente sare. În acest lac curg o mulțime de rîulețe cu apă dulce. Mai înainte circumferința lacului era cu mult mai mare, nivelul său cu mult mai înalt, de cât astăzi. S'a stabilit, că acest nivel a fost mai înalt cu 296 m. de cât suprafața actuală. Prin urmare foarte puțin a rămas din coloșala cantitate de apă de mai înainte. Lacul este astăzi în locurile sale mai adîncî numai 9. m. Adîncimea sa aproximativă este de 4 m. Firește că pești nu trăesc în apa sa, totuși se vîd unele insecte și crustacee.

Țermit sunt populați cu pasări de apă și bine înțelese și cu bolnavi, care găsesc vindecare în băile confortabile de acolo. Acest lac este cunoscut de mai bine de 200 ani, dar numai după nume. Atunci, era în anul 1689, l'a cercetat baronul La Hontan și l'a făcut cunoscut lumii savante. Se știe că la anul 1847 s'au stabilit pe Țermit săi Mormonii, după multe călătorii primejdioase, și au fondat renumita Saltlake-City. De atunci nu se poate închipui marele lac sărat fără Mormonii. Ei au adus bună-stare și fertilitate în locurile pustii de mai înainte.

Religiunea lor a fost compusă de profeții lor Iohn. Smith și Brigham; De la Budhisti au luat metempsichosa, din mitologia romană și greacă, mulțimea zeităților, de la islamisti, poligamia și interzicerea băuturilor spirtoase, iar dela păgânii sălbatici credința în farmece, în spirite bune și rele și în fine de la creștinism credința în minuni și în isgonirea diavolului.

Guvernul Statelor-Unite a încercat în diferite rînduri ca să Țermurească întocmirile lor religioase, dar în zadar, de și s'a vîrsat mult sînge prin intervenția armatei.

Atât construirea drumului de fer Pacific și sechestrarea averilor comunităților, au avut efect salutar.

Poligamia se practică în secret. Astăzi există cam la 300,000 de Mormonii, și pe fie-care an se înmulțesc prin succesul cel capătă prin imigrarea din alte locuri.

Mormonii sunt niște oameni sărguincioși, toleranți față de streini, venerază între ei comunismul și privesc pe profetul lor ca pe o ființă supra-omenească.

Va trebui încă să treacă multă vreme până cînd să dispară această sectă.

Numărul 57 din «Ziarul Călătoriilor» va apare Vineri 29 Maiu c.

Epoziția din Paris de la 1900

De pe acum își poate cine va face o idee despre marile pregătiri ce se fac pentru expoziția universală din Paris. Trocadero va rămîne neschimbat și va fi întrebuintat în mod corespunzător. Palais de l'Industrie va dispărea de pe suprafața pămîntului și va fi înlocuit prin două palate, care se vor ridica față în față în Avenue Alexandru III, care se întinde de la Champs Elysées și până la Sena. Așa, numitul palat mic, Palais Girault, va deveni în viitor proprietatea orașului Paris și va servi la 1900 ca loc pentru o expoziție artistică retrospectivă.

Marele Palais va avea o lungime de 195 m. și 46 m. lățime, va avea deci o dimensiune puțin mai mică ca Palais de l'Industrie, la intrarea spre fasada pompoasă de la Avenue Alexandre III nu împiedică îndată privirea prin zidul său din față, ci vestibulul va fi înalt și din el va conduce o scară spre saloanele de sus destinate pentru expoziția de arte. Lîngă podul Alexandre III, la esplanada invalizilor se va întinde noua gară a Companiei de Vest, spre stînga și spre dreapta și în dosul ei galeria învățămîntului și educației. Aci la stînga se află și saloanele pentru artele decorative și la dreapta saloanele diferitelor ramuri ale industriei. În direcțiunea către cîmpul lui Marte se vor construi pavilioanele Statelor streine și apoi expoziția puterilor de uscat și de mare, care se vor întinde până peste Sena. Pe Cours de la Reine, aproape de pavilionul orașului Paris se va desfășura în încăperi vaste tezaurul culturii pomilor, florilor și a agriculturii. La marginea pe Trocadero, jumătate pe apă, jumătate pe uscat se vor afla produsele coloniilor. În focarul expoziției, Champ de Mars, se grupează diferite secțiuni în astfel de chip în cât alimentațiunea spiritală a secolului nostru: știința, industria și arta, secțiunea pentru producțiunea mijloacelor de trai vor sta față în față. Aplicarea materialului și a productelor prin mașini etc. se va desfășura în fața vizitatorilor. Despre aceste există o mulțime de planuri și de studii încă neresolvată. Ultimul termin de anunțat este 1 Februarie 1899. Deschiderea se va face la 15 Aprilie în ziua de Paști. Prețul de intrare va fi un franc, însă pentru ocaziuni excepționale poate fi urcat prin decizie ministerială.

Abonamente cu premii

De la 30 Maiu

Cine se va abona, cu începere de la 30. Maiu 1898, la ziarul «Universul» politic, care apare în fie-care zi dimineața, va primi următoarele premii:

Pentru 3 luni lei 5.30 în toată țara

In provincie 20 bani mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman ilustrat de 2 volume, precum «Universul» literar colorat pe timp de trei luni.

Pentru 6 luni lei 10.30 în toată țara

In provincie 30 bani mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman de 4 volume ilustrat și ziarul «Universul» literar colorat, timp de 6 luni.

Pentru un an lei 21.50 în toată țara

In provincie 1 lei mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman ilustrat de 6 volume. — «Universul» literar colorat timp de 1 an, o frumoasă brățară, o zaharnițe și un port-ceasornic de metal.

IMPORTANT

La 1 de-a căreia luni, afară de premiile mai sus notate, se mai acordă prin tragere a sorți și în mod gratuit, la toți abonații, alte 3 premii în obiecte de mare valoare. Aceste obiecte sunt deja expuse în vitrinele palatului «Universul».

N.B.—De oare-ce «Universul» politic apare și în toate Duminecile, prețul abonamentului s'a scumpit cu puțin.

Două Motoare

Cu gaz fluid, din fabrica Otto unul de 4 și cel-l'alt de 5 cai putere, precum și

0 mașină tipografică

— No 12 —

LITERE DE TIPAR

— Puțin uzate —

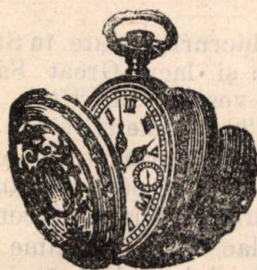
TOATE IN BUNĂ STARE

Sunt de vânzare la tipografia ziarului UNIVERSUL, Strada Brezoianu No. 11, București.

Depilator

Nu mai în 4 minute cu acest praf nevătămător se poate ridica fără nici o durere toți acei peri care se cred netrebuincioși, pe ori ce parte a corpului. 4.50.

De vânzare la adm. ziarului «Universul», str. Brezoianu No. 11 București.

CEL MAI MARE DEPOZIT DE Ceasornice

se află la administrația ziarului UNIVERSUL, Strada Brezoianu No. 11, București.

Ceasornice de nikel de la lei 4.90 până la lei 8.50. Ceasornice de metal soarelui, cari n'au nici o deosebire de un ceasornic de aur adevărat, cu lei 9.90, lei 10.90 și 13.50

Domnii doritori vor găsi la depozitul ziarului nostru cel mai bogat asortiment de ceasornice de tot felul, de metal alb sau aurit și oxidat, pe argint și de aur, pentru dame și bărbați, cari se vind cu 30 la sută mai puțin de cât ori unde.

Bogat asortiment de ceasornice de masă cu deșteptător, de metal sau de lemn artistic sculptat.—Lei 4.50, Lei 8.50, etc. etc.

Pendule de bronz mici de masă, foarte elegante, numai cu lei 5.50 bucata.

Pendule mari de bronz, pentru masă, de o rară frumusețe, acoperite cu un glob de sticlă albă.—Prețuri de ocaziune.

Pendule de perete, de lemn frumos sculptat, cu musică, care cântă un frumos cântec la fie-care ceas.—Lei 22 și lei 24 bucata.

Ceasornic de aur patent Traian, sistem Roskopf perfecționat, premiat cu cea mai înaltă distincțiune la cea din urmă expoziție specială de ceasornice din Geneva (Elveția). — Bucata lei 170 pe comptant. — Nici cu 300 de lei nu se găsește un asemenea ceasornic, fiind de aurul cel mai fin și solid și de un mers cel mai regulat, garantat. — Același ceasornic de metal nichelat Lei 17.50 și de metal oxidat lei 19.50

LANTURI de tot felul

fantazie, de metal aurit sau oxidat și de aur, pentru dame și bărbați, cu prețuri ne mai pomenit de ieftine.

Reparații de ceasornice

se efectuează în modul cel mai perfect și durabil, la atelierul înființat de administrația ziarului UNIVERSUL, care a adus expres din Elveția doi lucrători din cei mai experți.—Reparațiile se garantează pe timp de un an.

Intre orele 12—1½, atelierul de reparațiuni este închis

Ori-ce tuse

vindecată

Cine vrea să se vindece sigur și în scurt timp de ori-ce tuse, să cumpere numai hapurile de catramină ale celebrului chimist dr. Bertelli din Milan, aprobate de consiliile sanitare superioare din Italia și România.

O cutie costă numai lei 2.50.

De vânzare în provincie la toate farmaciile și în București la drogheria centrală Mihail Stoenes, cu, str. Academiei No. 2; la drogheria Ilie Zamfirescu, str. Academiei No. 4 și la drogheria «Căinele Negru», Ion Țetzu, strada Lipscani, București.

Toate cutiile cari nu vor avea în interiorul lor o instrucție în limba română cu stampila administrației ziarului «Universul» str. Brezoianu No. 11, București, se vor considera ca falsificate.

Premiile noastre pentru Iunie

După cum am anunțat, la zi'ntei ale fie căreia luni, acordăm prin tragere la sorți trei premii tuturor abonaților ziarului «Universul» politic cotidian, afară de premiile ce se acordă fie-cărui abonat în parte.

Iată obiectele pe cari le acordăm ca premii la tragerea de la 1 Iunie anul curent.

Premiul I.—O prea frumoasă lampă veilleuse, de atârnat în mijlocul odăii.

Premiul II.—Un elegant ceasornic de lemn sculptat, pentru masă.

Premiul III.—O bogată cutie de parfumerie, împodobită cu plușă roșie.

La tragerea la sorți pentru aceste premii vor avea drept toate persoanele cari se vor abona la ziarul «Universul» politic cotidian, până în seara de 30 Iunie a. c.

Aceste obiecte sunt deja expuse la vitrinele palatului «Universul».

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNȚEPLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:
Lei 4.50 pe an în toată țara
» 2.50 « 1/2 « « «
Abonații pe un an primesc și un roman de 1 volum.

Redacția și Administrația :
No. 11, — Strada Brezoianu, — No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
apare de 2 ori pe săptămână
MARȚEA ȘI VINEREA

O LEGENDA BENNUINA. — (Vezi explicația)

AVIS

Cu începere de numărul viitor, Marți 2 Iunie 1898, *Ziarul Călătoriilor* va apare numai o dată pe săptămână, adică în fie-care Marți, având și un supliment.

Opt pagini vor conține materia cea mai variată, relații de călătoriile cele mai de senzație, despre moravurile popoarelor, știri despre călătoriile ce se vor face a cum, etc. etc.

Suplimentul va conține 4 pagini de roman.

Ziarul Călătoriilor se va vinde cu începere de Marți, 2 Iunie 1898, cu 10 bani exemplarul în toată țara.

0 legendă beduină

Ar trebui volume întregi ca să descriem viața lui Șamae, Aneze, Beni-Laam, Beni-Sakr, Montefik, Roala, Wahabites și alți beduini.

În Europa e o idee greșită crezându-se că acele popoare sunt primitive și barbare, ducând o existență mizerabilă și de brigandagiu. Nu; ca și toate celelalte popoare, ele au civilizația lor, istoria lor. Beduinii sunt adevărații descendenți a acelor mândri cuceritori cari supuseră, în zilele celor dintei califi, popoarele Asiei și ale Africii sub jugul Islamului și sunt singurii, poate, dintre frații lor, cari au păstrat virtuțile strămoșilor lor: curagiul și dragostea pentru independență, ca și limba glorioaselor poeme din prima vârstă.

Cele câte-va săptămâni pe cari le-am trecut în deșertul Siriei, printre Beduini și Anezei, m'au făcut să 'i pot aprecia.

Legenda pe care voiți traduce-o mai la vale, frumoasă ca o poemă antică, va fi de ajuns cred ca să ne dea o idee despre literatura beduină.

...Era în câmpia Madan, în țara Deir-ez-Zor, aproape de Eufrate. Mă pregăteam să plec din acele locuri, când sosirea neașteptată a unui trib de Anezei, mă făcu să 'mă amân plecarea. Numai de cât coastele fluviului fură însuflețite de o mișcare nedescrisă. Colo vedeai copii bălăcindu-se în apă, dincolo trupele pășunând a-lene; auzai risetele femeilor cari mergeau să 'și umple ulcioarele de la fluviu, pe când mai departe bărbații aprindeau focuri cu ierburi uscate, smulse din lungul Eufratului. Tabloul se schimba apoi, femeile începeau să macine grâul între două pietre, altele coceau turte în cenușe, pe când bătrânii, întinși dinaintea corturilor, cântau privind

la mișcarea din jurul lor, săi visătorii contemplați cerul.

Seara, când apunea soarele, se povesteau diferite lucruri, pe atât de frumoase, pe cât de originale.

Iată, tradusă cuvint cu cuvint, una din legendele pe care am auzit-o din gura unei tinere nomade:

***

În vremea aceea Djidan, fiul lui Mohamed, șeful tribului Anezeilor, fugi departe de mânia Samarilor, cari veniseră în mare număr să 'l atace în Murgadeh, pe țărmul drept al Caburului, în Mesopotamia, unde se aventurase cu o mică parte din tribul său.

El fugi toată noaptea și toată ziua, când cele din urmă raze ale soarelui le luminară la orizont lanțul munților în dosul cărora curge Eufratele.

«Furat! Furat! Eufratele! Eufratele! Înainte!» strigă Djidan.

Un ceas după aceea, tribul pusese fluviul între el și vrăjmașii săi.

Djidan își lăsă cortul și se duse să 'și vadă nevasta.

Ea îl văzu de departe și 'i zise:

«D-zeu a înlocuit pe fiul nostru o morât de inamic! Am născut o fiică: iată-o!»

— Să mulțumim lui D-zeu! răspunse Djidan.

Ast-fel s'a născut Ftehime, fiica lui Djidan și a Fatumei.

***

În acest timp Anezii făcură pace cu celelalte triburi ale deșertului și trăiau fericite în țara Tabu, aproape de Eurate.

Fatuma murise în timpul iernii. Fica sa, Ftehime, era deja mare, frumoasă și voinică.

Intr-o zi, pe când străbătea niște deșisuri, întovărășită de câți va războinicii Anezei, un mare leu apăru la cotitura unei poteci. Ftehime, care mergea în frunte, era să fie cea d'întâi victimă, când unul din tovarășii ei, curajosul Ibrahim, se aruncă asupra fiarei sălbătice și o ținut în nisip.

Când se reîntoarseră, Ftehime zise tatălui ei:

«Ibrahim nu este, după tine, cel mai valoros războinic din trib? Iată, el m'a scăpat de la moarte ucizînd un leu teribil: dă-i ca răsplată pe fiica ta în căsătorie și fiind-că nu ai alți fiu, te va succeda mai târziu la comanda tribului.»

Câte-va zile după aceea tot tribul era în sărbătoare. Când se lăsă noaptea, focuri mari se aprinseră pe câmpie. S'au tăiat atunci mulți miei.

Ast-fel Ftehime s'a măritat cu Ibrahim, cel mai valoros războinic din trib.

***

În timpul acela Anezeii părăseau țara Tabu, fiind-că turmele lor păcură toate erburile și o porniră pe țărmul drept al Eufratului în căutarea altor locuri pentru pășunat.

De o dată Djidan se întoarse spre ginerele său și 'i arătă la o distanță oarecare, o bandă numeroasă de războinici și nenumărate trupe cari acopereau câmpia.

«Om iubit de D-zeu! tu nu vei întârzia ca să fii stăpânul acestui popor întreg, îți poruncesc ca după moartea mea să faci două lucruri: să mă îngropi lângă stânca unde se odihnește Fatuma, iubita mamă a fiicei mele și după aceea să extermini pe Samarii, acești câini lași și hoți, a căror șef Fares a ucis pe fiul meu!»

După două zile de mers, Anezii ajunseră, în dimineața unei frumoase zile, pe câmpia Hamam și se opriră în mijlocul unei lunci acoperite cu erburi verzi, indestulătoare pentru a se hrăni trupele lor mai multe zile. În momentul când se pregăteau să își întindă corturile, de odată la orizont, din spre partea Nordului, se zări o pată neagră și mișcătoare. Ea se mărea din ce în ce mai mult, se făcea mai vizibilă. Părea o mare care inundă pământul.

«Samarii! Samarii! strigară în curînd cei doi vestitori, cari veneau în galop.

Numai de cât războinicii Anezei încălecară și se puseră în ordine de bătae, sub conducerea lui Djidan și Ibrahim, întru întâmpinarea vrășmașilor. După ce 'și încărcară puștile și pistoalele, cele două armate se aruncară una asupra alteia. Lupta este înversunată, puternica voce a lui Djidan, predominând toate strigătele, se aude: «Unde ești tu Fares, asasinul fiului meu? Unde ești?» Și se înfige în rîndurile Samarilor ca să găsească pe Fares și să 'și răzbune fiul. El lovește, răstoarnă, zdrobește, masacrează, imprăstie! Samarii învinși, sunt puși pe fugă.

Ziua era spre sfîrșit și Anezii își împărțeau prada de la inamic. Singur Djidan rămăsese pe câmpul de bătae: el răsturna morții, îi privea în față, plin de mânie, îi lăsa în mod brutal să recadă gemînd: «Fares! Fares! trăești tu încă?»

De odată se opri, palid, stupid: înaintea lui, la picioare, într-o grămadă de cadavre, de răniți pe moarte și de cai mutilați, erau corpurile lui Ibrahim și a Ftehimei, sângărînde, palpitând încă, și sub ei, Fares asasinul! Fares, cu capul despintecat, abea se mai putea recunoaște.

...Nu mai erau inamici, dar nu mai era nici odraslă, nici succesor.

Ast-fel a murit Ftehime și Ibrahim și ast-fel rămase singur bătrânul Djidan.

H. Mignot.

EPISOADE DIN CĂLĂTORIA MEA

LA POLUL NORD

PARTEA DOUA

CAP. V

! Miercuri seară am ucis pe *Haren*. Bietul dobitoc în timpul din urmă nu mai era de nici o treabă. Fusesse însă un câine excelent și înțeleg că lui Iohansen i-a venit greu să se despartă de el. Se uita trist la el înainte de a-l trimite în câmpiile ferice de vânătoare, să unde s'or fi ducând acești câini de nord. Poate în locuri unde nu sunt de cât înținderi de ghiță fără coline și crepături. Acum numai avem de cât două câini. *Suggen* și *Kaiphass* pe cari trebuie să-i ținem în viață cât se poate mai mult, căci ne pot fi încă de folos.

Alaltă-ieri seara am descoperit fără veste la est o colină neagră. Ne-am uitat la ea cu oceanul. Părea o stâncă neagră ce se ridica din ghiță mai sus de cât colinele învecinate.

Am examinat-o de pe cele mai mari înălțimi din jurul nostru, dar n'am putut să precizez exact ce era. Ca să fie o grămadă de ghiță neagră sau amestecată cu mocirlă, era prea mare; nici odată n'am văzut așa ceva. Ca să fie o insulă mi se pare cu totul neprobabil, căci de și este sigur că suntem mișcați de curent, totuși ea rămâne mereu la aceeași depărtare. Am văzut o ier și o vedem și azi în aceeași direcție, ca și alaltă seară. Cred că propunerea cea mai apropiată de adevăr, e că avem în fața noastră un munte de ghiță.

Indată ce orizontul se limpezește spre sud, unul din noi ia numai de cât drumul spre colina de lângă cort, pe care am numit-o «foisorul», ca să văd dacă nu se zărește pământ. Dar în zadar ne zgâim cu oceanul, nu se vede nimic, de cât același orizon pustiu.

În fie-care zi, fac câte-o plimbare pe ghiță, ca să ved dacă n'a mai scăzut zăpada. Se pare însă că e staționară, și une-ori încep să mă indoesc dacă se va mai topi în vara acesta. Dacă nu se va topi: perspectiva ce ne așteaptă, e foarte tristă. Cel mai bun lucru ce putem să sperăm în acest caz este să iernăm unde va în țara Frantz Iosef. Acum însă a început iar să plouă, o nouă speranță ne coprinde, și iar am început să ne zugrăvim frumusețile toamnei și iernei acasă în patrie.

Miercuri 10 Iulie.—E ciudat că acum când am în adevăr ceva de povestit mai interesant ca de obicei, am mai puțină poftă de scris. Toate par'că mi-au devenit indiferente, a-

fară de un singur dor... dar ghița se întinde neschimbată înainte noastră acoperită cu zăpada prin care nu se poate trece.

Dar ce voiam să zic? Da, că ieri mi-am făcut un pat frumos din blana de urs peste care așezându ne sacul de dormit, am dormit o zi întreagă în neștire. Credeam că sunt șeșe ceasuri dimineața când m'am sculat; dar când am eșit din cort, poziția soarelui mi s'a părut cam ciudată.

Făcui puțină socoteală, și am ajuns la concluzia că erau șeșe ceasuri seara. Dormisem așa dar 22 de ore. Dar în zilele din urmă e adevărat că dormisem cam puțin.

Ploaia bine-făcătoare a ținut toată Sâmbăta și a îndepărtat o mare cantitate de zăpadă, ceea ce ne-a pricinuit multă bucurie. Ca să serbăm vremea bună, hotărisem să bem seara ciocolată; alt-fel tăiam numai din vinat. Ne pregătiram dar ciocolata, care servită cu slănină crudă de focă, a fost excelentă, sau mai bine zis era să fie, căci în momentul când ne bucuram mai tare de acest rar fel de mâncare, făcui ce făcui și răsturnaș vasul cu ciocolată, așa că tot prețiosul lui conținut se vărsă pe ghiță. Pe când așteptam acum să fiarbă a doua porție, *Kaiphass* de-a-fară începu să urle. Nu era nici o îndoială că văzuse un animal. Mă repezii deci să ved ce era. Care nu mi fu mirarea când, scoțând capul pe ușa cortului, văzu un urs alergând spre câini și începând a mirosi pe *Kaiphass*.

Sării numai de cât la pușca mea, pe care o rezimasem încărcată de cort și o scosei din toc, pe când ursul se oprise și se zgăia la mine.

Îi trimisei un glonț între umăr și piept, sigur că are să cază imediat la pământ; dar nu făcu de cât să se clatine, apoi se întoarse și își văzu de drum. Înainte de a putea să scot un alt cartuş din buzunarul care era plin de tot felul de lucruri, deja era printre coline. Acolo unde era acum, nu puteam să-l nimeresc, de aceea pornii în urmărirea lui. Abea făcui câțiva pași și Iohansen după mine, văzurăni apărând la o depărtare oarecare alte două capete. Erau doi pui de urs cari se ridicaseră pe picioarele lor din dărăt, așteptând pe mama lor ce venea spre danșii clătănându-se și lăsând o diră de sânge în urma ei; apoi toți trei săriră peste o crepătură și acum începu o vânătoare sălbatică, peste coline și crepături și tot felul de piedici.

Această furie a vânătoarei e de mirare. Altă-dată cât ne-ar fi fost de greu să mergem pe un ast-fel de drum, până în genunchi în zăpadă, acum însă nici nu băgam de seamă.

Ursoaica era greu rănită și laba stângă din nainte și-o tira. Nu mer-

gea repede, dar totuși cu greu mă puteam ținea în apropierea ei. Puii alergau speriați în jurul ei, și mai mult înainte, ca și când i-ar fi dat zor să vină acasă; nu știu ce li lipsește. De odată se uită toți trei spre mine pe când eu alergam cât puteam în urma lor. Până atunci ajunsesem de mai multe ori la depărtarea unei bătaii de pușcă, dar ursoaica era în tot-d'auna cu spatele spre mine; voiam însă să fiu sigur de împușcătură, căci n'aveam de cât trei cartușe, câte unu pentru fie care.

În sfârșit o prinsei pe vârful unei coline mari, întoarsă cu coastele spre mine. Acolo îi și dădui lovitura de grație. Când căzu puii se întoarseră speriați, spre dânsa; scena era mișcătoare. Miroseau prin prejurul ei, o îmboldeau cu boturile și alergau mereu în jurul ei, ne știind ce să facă în desperarea lor.

Într'acestea puseseam un alt cartuş în țevă și împușcai unul din pui.

Căzu cu un urlet surd alături de măsă; și mai speriat cel-lalt pui îi alergă într'ajutor. Dar ce putea să facă bietul dobitoc? Pe când frateșii se svircolea urlând, sta și se uita trist când la el, când la măsă care trăgea de moarte într'un lac de sânge. Când mă apropiai, întoarse capul indiferent. Ce-i mai păsa lui acum de mine? Tot ce avea, tot ce-i era scump, zăcea acolo fără viață. Nu mai știa în cotro să se ducă și nu se mai mișca din loc. Mă apropiai de el, și cu un glonț în piept îl culcai mort alături de măsă.

Curând după aceea veni Iohansen, care fusese oprit în loc de o crepătură, și ast fel pierduse teren. Jupuirăm animalele. Și pe urmă ne întoarserăm la cort, ca să aducem săniile, câinii și niște cuțite mai bune. A doua ceașcă de ciocolată ne căzu cu atât mai bine după această întreprindere. După ce tăiarăm doi urși în bucăți, îi lăsarăm pe ghiță acorindu-i cu blăniile ca să apărăm carnea de păsări. Pe al treilea îl luarăm cu noi. În ziua următoare aduserăm și pe cel-lalt doi și acum avem mai multă carne de câtă sper că vom fi în stare să consumăm. E bine însă că putem să dăm cânilor atâta carne crudă cât pot să mănânce. De sigur au nevoie de un nutriment mai bun. «Suggen» bietul, e într-o stare foarte rea și e întrebare dacă ne vom mai putea folosi de el. Când l'am luat în prima zi la urși nu putea să meargă așa că a trebuit să-l punem pe sanie; începu însă să urle grozav, ca și când ar fi vrut să zică că era sub demnitatea lui de a fi transportat în așa chip, așa că Iohansen a trebuit să-l ducă îndărăt. Câinii par a fi cuprinși de o paralizie a picioarelor din dărăt; cad și cu greu se mai ridică. De la «Gulen» încoace

cu toți s'a întâmplat așa. Singur «Kaiphaz» e sprinten și sănătos ca în tot d'a una.

Pui de urs sunt de o mărime extraordinară. N'ași fi crezut să fie născuți în acest an.

Iași fi sosit cel puțin de un an, dacă ursoaica n'ar fi avut lapte. Nu e însă admisibil ca pui să fi supt un an și jumătate. Cei pe cari i am înpușcat anul trecut la 4 Noembrie de pe «Fram», abea erau pe jumătate ca ăștia. Se pare că ursoaicele albe fată în diferite anotimpuri. În stomacul puilor am găsit bucăți de piele de focă.

Luni 15 Iulie.—Eri pe când lucram la caice o pasere de mare sbura de asupra noastră. Era o pasere mare care tocmai când ajunse deasupra capetelor noastre, făcu o întorsătură arătându-și pieptul frumos, roșu, apoi dispăru iarăși în ceața de la sud.

Joi am văzut iar o ast-tel de pasere cu un inel negru în jurul gâtului; venea de la nord-est și se îndrepta spre sud-vest. De alt-fel e de mirare că păsările au dispărut aproape cu totul de pe aici.

Miercuri, 16 Iulie.—În sfârșit s'apropie vremea ca să putem pleca iarăși și să ne putem îndrepta cu tot dinadinsul spre casă. Zăpada s'a topit în deajuns cred, ca să putem înainta fără prea multă greutate. Ne dăm toată silința să ne pregătim de plecare; săniile sunt reparate, caicele sunt date cu vâpsea, preparată din funingine și untură. Acum preparăm o amestecătură de stearină, păcură și rășină ca să desăvîrșim această lucrare. Facem deasemenea o revisie fundamentală a întregului nostru bagaj, pentru a părăsi tot ce nu ne este absolut de lipsă. Aci trebuie să zicem adio sacului de dormit și cortului¹⁾. Zilele de adăpost au trecut pentru noi, de aci înainte vom trebui să poposim sub cerul liber până ce ne vom adăposti pe bordul vre-unui vas ce sperăm a întâlni la Spitzberg.

Intr'acestea am mai stat câte-va zile aci, în acest loc căruia i-am zis «Câmpul dorului». Dimineța, la amiază și seara mâncam carne de urs, și am făcut descoperirea că mai ales pieptul de pui de urs este o adevărată delicatete. De alt-fel e de mirare că acest nutriment exclusiv de carne și grăsimi nu ne-a pricinuit nici o suferință; nu simțeam prea mult nici chiar lipsa făinoaselor de și o prăjitură mare ar fi fost pentru noi suprema fericire. Din când în când ne mai înveșeam cu câte un grog de zeamă de lămâie, sau ne pregăteam câte o plăcintă de sânge cu zahăr sau compot de fructe, și ne dam drumul

fantaziei închipuindu-ne ce frumos are să fie când vom ajunge acasă și ne vom putea iarăși bucura de toate bine-facerile civilizației. Fericită neștiință a viitorului! Poate că vor mai trece multe zile luni, poate ne mai așteaptă multe încercări grele, până vom ajunge acasă. Dar nu, vreați să sper cum e mai bine! Mai avem două luni de vară și în acestea se pot întâmpla încă multe.

Vineri, 19 Iulie.—Azi-dimineață au sburat d'asupra noastră două păsări venind de la nord-est și mergând spre vest. Sburau pe jos, așa că am putut să le ved foarte bine culoarea gușelor trandafir.

Fridtjof Nansen

(Urmare în numărul viitor)

A apărut No. 11 din *Moda Parisiană* colorată, care coprinde 20 figuri de modă și o bucată de muzică pentru piano.

15 bani în toată țara, împreună cu un PATRON tăiat.

De vânzare la toate chioșcurile și vânzătorii de ziare din țară.

CAMILLE DEBANS

Aventurierul țără de voie

XI

Tocmai în acea clipă Michou strigă:

«Vin pe drumul cel mare!

— Vom avea timp birjar? întrepruse unchiul Martin.

— Tocmai pe tocmai, dacă acești desculți nu se vor opri, ca să se sfătiască.

— D-zeu fie bine-cuvîntat! zise Ana Billenbrock, uite călăreții, care și potolesc pasul. Stați la sfat.

— Deja, zise Bubu. Unul din cei de pe jos i-au ajuns. Mai iată unul, care aleargă ca un cerb.

— Trei alții îi ajung!

— Vedeți? cel din urmă face niște mișcări largi!

— Ah! Doamne! le arată drumul pe care avem să apucăm.

— Ori-cum, zise birjarul, am pierdut timp, vom ajunge înaintea lor.

— Dar dacă ne-am întoarce îndărăt, drumul e liber nu-i așa?

— Nu, nu, zise Claude, sunt vr'o trei-zeci, care par că păzesc trecătoarea.

— Atunci birjar, înainte, prietene, și facă-se voia lui D zeu!

Pe când unchiul Martin rostea aceste cuvinte cu sângele lui rece obșnuit, Michou, Bubu, vizitiul, vâzură pe unii din călăreți desfăcându-se și galopând în fuga mare spre bifurcarea drumurilor, ca și cum ar fi fost trimis să o păzească.

Dar vizitiul borborosi:

«Galopează, moșule, galopează, n'ai să ajungi, noi suntem cu trei sute de pași mai aproape.

Intr'adevăr, se deosibea foarte bine drumul, și se apropiă de întorsătură cu o repeziciune ametoitoare, dar vizitiul se înșela. Călărețul, alergând ca un glonț amenința, cu toate acestea, să ajungă înaintea trăsorei.

Căi întăritați, făcură o sfortare supremă. Și se văzu un spectacol spaimântător.

Chiar în clipa când trăsura întorcea, dobitocul pe care călărea Heleyas, căci el era, venea drept spre fugari și nu era greți de ghicit ceea ce avea el de gând să facă.

Vroia, dînd peste trăsura, să o răstoarne, în așa mod că Martin, nevastă-sa și cei-l'alți să se rostogolească, mai mult sau mai puțin răniți, la vre o douăzeci de pași. Apoi să i ia și să i spînzuze fără întârziere.

Ideia nu era rea. Heleyas cu toate acestea, putea s'o nimicească rău. Chiar el putea să și rupă vre-un membru. Dar nu se preocupa de ceea-ce putea să i se întâmple. Cu o repeziciune spaimântătoare, avea să sdrobească tot pe pieptul capului său, chiar dacă ar fi căzut cu el în mijlocul ruinelor și a răniților.

Te înfiora! Ciocnirea părea neînălăturată și avea să fie omoritoare, atât de bine își calculase negrul atacul.

Dacă vizitiul ar fi avut prezența de spirit să și reție la timp căi, poate că negrul, ajungând prea repede, ar fi trecut ca un glonț pe dinaintea trăsorei și s'ar fi dus să se sfărîme de copaci de cea-l'altă parte a drumului.

Dar căi trăsorei, luaseră vînt și nu puteau fi opriți la timp.

Ingrozit și în același timp furios, vizitiul încercă un mijloc desperat. Se înalță pe capră și dădu din toate puterile, un biciu calului lui Héléyas. Din nenorocire nu știu nici nu putu să și ia bine măsurile, și nu meri capul patrupedului.

În schimb, ștreangul de piele venind de sus, se încolăci—cu repeziciunea fulgerului—în jurul gâtului călărețului, care, trase căpăstrul în neștire. Calul, fie din instinct, fie pentru a se supune la ceea ce părea că i cere stăpânul său, se potolă puțin și trecu nebunește lovind ușor roata de la spatele trăsorei.

Biciul se încolăcise așa de bine că vizitiul dacă ar fi avut puterea să l ție în mână, ar fi gătit pe loc banditul. Pentru asta ar fi trebuit să se aștepte întâmplarea, și cine știe dacă chiar în cazul acesta, vizitiul, avînd în vedere iuteala cea mare din ambele părți, ar fi putut strînge destul mînunchiul biciului, ca să nu i scape din mână.

¹⁾ În cele din urmă am hotărît totuși să păstrăm cortul.

Nu putu dar să-l ție.

Ma! mult, îi trebui puțin ca să fie răsturnat pe capră. Dacă n'ar fi avut instinctul de a-și lăsa biciul, bietul om ar fi fost cea dintâi victimă a hoardelor însetate de sânge care alergau, furioase, dezordonate, umplând aerul cu văicărele fără de nume.

«Cât pe aci să fiu luat pe sus, o-cări bietul băiat. Nu-i nimic, ce-l mai greu a fost făcut.

Suntem afară de orî-ce pericol și tipă cu o voce tunătoare pentru a-și stăpâni caii, care luaseră o fugă amețitoare.

Din partea lui, Michou, care nu perduse Héléyas din vedere, dădea seamă lui Martin, de ceea ce acesta devenise.

«Ah! unchiule! spunea el rîzînd, ce săritură! A căzut cu capul într'un mărăcine, care cred că-i plin de spinii.

Calul trebuie să-și fi rupt șealele. Acum numai fac două parale nici unul nici altul.

— Ei ce! reluă birjarul. Am în idee că șarlatanul de negru a fost sugrumat pe loc.

«Vrea să vă sugrume, el a avut plăcerea de a gusta din ceea ce vă prăgea.

— Dar cei-l'alți? întrebă Anna Billenbrock.

— Turbează! răspuse Claude, dar cum își pusese nădejdea în izbânda lui Héléyas, iată-l departe.

— Oh! nu te încrede, întrerupse bătrânul. Nici odată vr'o trupă de felul ăsta n'a renunțat de bună voie la speranța de a lua parte, într'un mod sau într'altul, la o spînzurare.

— Intr'adevăr, iată-l că se risipesc după ce au ținut sfat timp de câte-va minute.

— Pot să fugă, le vom lua înainte, și locuința d-lui Ellis nu mai e de cât la cinci sute de pași... În trei sau patru minute vom fi acolo.

Banda, într'adevăr, reluse fuga ei nebună. Dar Martin și cu al săi ajunse la bogatul plantator înainte chiar ca negrii să fi ajuns la locul unde zăceau Héléyas și calul său.

«Numai dacă se vor opri să ajute prietenul cătu-și de puțin, zise Michou, vom fi în măsură de a-l primi.

XIII

Un servitor al plantatorului înaintând în clipa când caii sfîrșeau, acoperiți de sudoare, se opreai în curtea locuinței, Martin se scoborî, și tot cu liniștea lui obișnuită, îi zise:

— Du-te de înștiințează pe d-l Ellis că d. Arsène Martin, din Noul Orleans, dorește să-l vorbească numai de cât.

— D. Ellis nu e acasă, răspuse servitorul.

— E un blestem! șopti bătrânul. Face vr'o călătorie?

— Nu, dar a plecat la o fermă care e la vr'o opt leghe de aici.

— Când se va întoarce?

— Il așteptăm mai pe seară.

— Dar nu-i nimeni din familia d-sale acasă.

— Da, doamna e acasă, precum și fiul său.

— Mă rog, anunță-ne de grabă.

Și cum servitorul suia repede scările, Martin scoase din buzunarul său două-zeci și cinci de dolari, pe cari îi dădu vizitiului.

— I'ai câștigat cu bine, băte, cum te cheamă?

— John Roberts.

— Foarte bine, dacă vr'odată vei avea nevoie de Arsène Martin, Hills Point, lângă Heatersfield, pe Misisipi, poți să vii fără sfială. Se va găsi tot-d'auna pentru d-ta parale, la nevoie, protecție, și un bun adăpost.

— Mulțumesc, d-le Martin, nu voi refuza, nu rămăi toată viața birjar.

— Nu, poți să nădăjduiești la o profesiune mai plăcută.

Servitorul se întoarse, rugând pe Martin, nevastă-sa și Michou, să-l urmeze.

«Lasă și pe băiatul acesta să intre, zise bătrânul arătând pe Bubă. E expus la un mare pericol.

Intr'adevăr, în acea clipă trupa exasperată a negrilor înaintă pe drum.

Se deosebeau deja strigătele de moarte.

Bubă urmă dar pe stăpânul său, dar se opri în săliță, știind bine că culoarea lui îl oprea de a intra în salon.

D-na Ellis și fiul său, tîner adolescent de vr'o cinci-sprezece ani, venea înaintea vizitatorilor cu o înfățișare bine-voitoare și îngrijată.

«Cu ce putem noi, întrebă ei, să vă fim plăcuți?

— Impedecați, doamnă, răspuse Martin, să fim spînzurați.

— Spînzurați, repetă femeia plantatorului uimită.

— Da, d-nă suntem urmăriti; o droaie de rău-făcători e pe urmele noastre, le-am scăpat ca prin minune până acum.

— Și de ce vrea să vă spînzure?

— Fii bună de dă ordinele trebuitoare, adăogă unchiul Martin fără a răspunde la întrebare, așa ca bandiți care ne alungă să nu poată pătrunde în curte. Să vedă la două sute de pași, și dacă vor putea pătrunde aici, nici noi, nici d-ta nu vom fi în siguranță.

D-na Ellis, care nu era mai puțin curagioasă de cât voinica Anna Billenbrock, alergă afară, aruncă o privire pe drum, și îndată făcu să răsună un clopot, a cărui frînghie îi era în mână.

«Tom, Joë, Samuel, Josvah, închi-deți poarta și apoi veniți să luați armele.

Ordinul fu executat cât ai clipi din ochi. Horda turbată vîzînd această manoperă, dădu niște urlete atât de stridente, că trebuiră să-l audă de la o distanță foarte mare.

«Toate cele-lalte eșiri să fie bari-cadate, adăogă generoasa femeie; dacă ne vor asedia, vom vedea.

— Ești sigură de servitori d tale? întrebă Martin care o urmăsea.

— De aceștia, da.

— Dar de cei-l'alți?

— Cei-l'alți sunt în acest moment în mijlocul țarinelor, vom da de ei la timpul lor; dacă vreți să ne ajutați a susține asalturile care au să ni se dea, vă rog să alegeți locurile unde credeți că va fi mai bine.

— Cu plăcere, d-nă, răspuse Anna Billenbrock asigurându-se că cocoșul de la pușca ei mergea ușor.

O locuință de plantatori în Missouri, care, acum trei-zeci, trei-zeci și cinci de ani era una dintre cele dintâi popasuri din Far-West, poate să treacă drept o mică fortăreață.

Aceea a d-lui Ellis, zidită cu mult înainte de războiul Secesiunii, avea o înfățișare impunătoare.

Ziduri mari o apărau împotriva orî-cărei încercări de călcare. Porțile, în număr de trei numai, bătute cu lame de fer, puteau să înfrunte chiar și o bombardare, așa erau de groase.

N'aveau dar a se teme mult de populațiunea, care amenința. Tînerul Ellis, cu toată vîrsta lui arăta deja viteaza luciditate a oamenilor, pe care pericolele îi înăspresc de timpuriu. Arăta punctele slabe pe unde cei mai îndrăzneți s'ar fi putut strecura înăuntru. Servitori, unchiul, Anna și Bubă fură așezați la locuri bune, și așteptară.

Dar nu trebui o lungă observațiune pentru a se vedea că trupa negrilor, n'avea pretenția de a pătrunde la d-na Elisa. Mulți dintre dinșii știați că stăpînul casei nu glumea și profesa pentru rasa neagră simțiminte, care nu aveau nici un raport cu dragostea.

«Ah! au găsit ei acolo un cuib bun, zicea Thucidid, care de sigur în timpul călătoriei culesese noțiuni speciale asupra casei.

La cea dintâi încăerare, ne vor împușca fără milă, până la cel din urmă.

Și puteți fi siguri că nici judecătorii, nici nimeni de pe pămînt, nu vor avea nimic de obiectat.

— A dracului! suspină Jupiter, care alergase mult, și care se simțea obosit ca să mai aibă sufletul înclinat spre bătălie. Trebuie să ne întoarcem ca niște dobitoace dar?

— Să vedem, răspuse Thucidid; eu nu mă duc.

— Ce veți face?

— Mă ascund în pădure, voiți aștepta momentul bun. Bătrînul Martin

culcăm; trebuie să fiți obosiți. Căutați de dormiți bine. Nu se știe ceea ce va aduce ziua de mâine.

Michou, plictisit, ascultase asta într'un fel de jumătate somnolență. Întărirea care se făcea în craniul lui după amiază, dispăruse. Se gândea mult la Sofia. Disperarea lui renăștea și ceea ce 'l mai grozav — privea viitorul cu resemnarea unui om care nu mai simte puterea de a se apăra. Cât despre îndrăzneala Billenbrock, înălța capul ca un cal de bătae care simte praful de pușcă, și fără a se îngriji de ceea-ce avea să se întâmple a doua zi, era gata pentru orî-ce, chiar de ar dormi cum dorm fugarii și căutători de aur la comandă.

Unchiul Martin mulțumi plantatorului, spuse un compliment frumos d-nei Ellis, își luă bună-seara și peste vre-o trei sferturi de oră toată lumea dormea în locuință, afară poate de Bubu, care fusese uitat, dar care își întocmise astfel ca să petreacă noaptea plăcut în trăsura lui John Roberts, așezată sub un hambar vecin cu locul unde se culcau negrii întrebunțați la cultură.

XIV

A doua zi dimineata, când în zorii de ziuă d. Ellis sună odăiașul, acesta îl înștiință că negrii locuinței nu vreau să se ducă la lucru și că mulți dintr'ei au apucături amenințătoare.

— Ah! ah! zise plantatorul cu jumătate glas, de ceea ce mă temeam. Unde e James?

— Sub hambar, unde așteaptă să se coboare domnul să 'l vorbească.

— Din partea celor-l'alți probabil? întrebă d. Ellis.

— Cred că da, căci din timp în timp, ved că vin cei-l'alți să discute cu el.

— Bine. Așteaptă 5 minute și 'l vei lăsa să intre în biroul meu. Voi fi acolo.

D. Ellis se îmbracă iute și a-junse în stradă. Găsi în antreu, în josul scării, pe Anna Billenbrock, care avea obiceiul să se scoale dimineata, în adencă discuție cu Bubu. Negrișorul părea mișcat.

(Va urma)

Avignon și castelul Papilor

Avignon, atât prin poziția sa plăcută în valea Rhonului, cât și prin numeroasele sale suveniruri istorice, este unul dintre cele mai interesante orașe ale Franței. O stâncă care predomină orașul cu 50.000 locuitori, Roc des Doms, are edificii colosale, cum nu sunt nici la Acropolis: biserica catedrală Notre Dame des Dons, un complex de turnuri, bastioane și mausolee, zidite pe ruinele fundanentelor romane. Ceva mai jos

pe coasta sudică a stâncii se află vechiul castel al reședinței papale, un grup impozant de ziduri, o fortăreață și un sanctuar tot de-o dată.

Ai se ved pas cu pas timparile de lupte și de atacuri dușmane. Zidurile ce-l înconjoară au fost ridicate în veacul XIV, sunt prevăzute cu terase, 39 de turnuri și cu porți înalte acoperite cu plante acțărătoare.

În castelul întărit au residat în veacul al 14-lea șapte papi, de la Clemens V până la Grigore IX, sprijiniți de regii francezi, cari urmăreau scopuri politice, după aceea au mai urmat și alți papi dependenți de Franța, dar nerecunoscuți de cea-laltă lume creștină.

Proprietatea a scaunului papal a devenit Avignon prin o donațiune a regelui Filip III în anul 1273. Ca comitat cu un teritoriu însemnat a fost guvernat de vice-legați, până la 1305 când primul papa și-a luat reședința aici și 'l dete un notu avint. În cei 30 de ani următori s'au ținut aici două concilii. Afluența streinilor fu mare.

Nu e deci mirare, că bisericile și mănăstirile se înmulțeau ca ciupercile. Poetul Rabelais numea orașul Avignon din cauza clopotelor celor multe la *ville sonnante* și chiar pe la sfârșitul veacului trecut, când domnia papală trecu la Franța, erau oraș 900 preoți.

Ca în tot locul, așa și aici se dezvoltă arta și știința. Statua din fața reședinței papale reprezintă pe poetul Petrarca. Biserici și palate păstrează încă și azi obiecte artistice de mare valoare din perioada domniei papale, galerii de tablouri, cabinete de monezi și naturalii, muzeul istorico-natural și vestita sa bibliotecă vestesc gloria timpurilor trecute.

Revoluția franceză puse capăt domniei preoților, ea nimici însă și universitatea fondată de Papa și micșoră numărul locuitorilor de la 100 de mii la 17.000.

Ast-fel se explică proverbul din Avignon, că era bine sub domnia cărjei.

În timpul din urmă însă orașul a făcut frumoase progrese, atât prin zidiri pompoase, cât și prin înfrumusețări în imprejurime.

Un pod pe lanțuri duce peste riu, bulevardele se întind de-alungul zidurilor și pe țărmii Rhonului se întind cheiuri largi.

Castelul Papilor, cu aspectul său sinistru, este astăzi numai o remi-niscentă a zilelor de mult dispărute.

C.

Varietăți

Numărul streinilor în Viena

În luna lui Aprilie a fost de 28,22), cu 2000 mai mulți ca în aceeași lună

a anului trecut. Dintre cei 22,150 din țară, au fost 16,866 din Austria, 5284 din Ungaria. Dintre cei 7070 streini se repartizează astfel: din Germania 2746, Rusia 1271, Italia 518, Franța 480, România 447, Anglia 361, Bulgaria 120, Elveția 118, Serbia 113, Belgia 105, Olanda 100, Bosnia 85, Suedia și Norvegia 70, Turcia 69, Danemarca 52, Grecia 24, Spania 14, Montenegro 9, Portugalia 5, America 304, Asia 32, Africa 23 și Australia 4. Creșterea cea mai mare o arată Rusia cu 159, Germania cu 102 și Franța cu 96.

—x—

Cel mai simplu tren din lume

Îl are Japonia și adică între localitățile Atami și Odowara. Este un drum de fer strimt, care este mănănat cu putere de oameni. Vagoanele au locuri pentru câte patru persoane, cari stau spate la spate. Două până în trei vagoane formează un tren, care e tras de o duzină de oameni. Ajungând la o înălțime, oamenii sar pe platformă și acum în urma gravității se coboară trenul spre coastă cu o iuteală așa de mare în cât pasagerii trebuie să 'și închidă ochii, pentru ca să nu aștească. Se spune, că în chipul acesta până acum nu s'a întâmplat vr'un accident.

—x—

Ocrotirea animalelor în America

În Statele-Unite din America se face foarte mult în timpul din urmă pentru îngrijirea și ocrotirea animalelor, cari sunt în pericol de a dispărea. Este cunoscută în toată lumea Smithsonian Instituția din Washington, o grădină mare zoologică pentru astfel de animale. Acum s'au înmulțit astfel de instituții. Un american bogat, Austin Corbin, a cumpărat 11,000 hectare pădure și țarină păraginită și aici ține 4000 animale între cari 74 bisoni, 150 urși sălbatici, precum și alte specii de animale. Aceste turme se înmulțesc în mod simțitor și trăiesc în cea mai mare libertate afară de bisoni, care sunt închiși. Un astfel de parc zoologic s'a înființat în munții Adirondack, unde se întrețin epuri sălbatici, cerbi Virginia, fasanii, etc.

Una dintre cele mai mărețe creațiuni este grădina zoologică a lui Whitney între colinele Berkshire, lângă orașul Lenox în Massachusetts, unde se țin bisoni și antilope, pe lângă un alt număr de animale. Mai sunt apoi și alte asemenea grădini zoologice pentru conservarea rasei animalelor, ce sunt aproape să dispară.

Numărul 58 din «Ziarul Căleto-riilor» va apare Marți 2 Iunie c.

Abonamente cu premii

De la 30 Mai

Cine se va abona, cu începere de la 30 Mai, 1898, la ziarul «Universul» politic, care apare în fie-care zi dimineața, va primi următoarele premii:

Pentru 3 luni lei 5.30 în toată țara

In provincie 20 bani mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman ilustrat de 2 volume, precum «Universul» literar colorat pe timp de trei luni.

Pentru 6 luni lei 10.30 în toată țara

In provincie 30 bani mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman de 4 volume ilustrat și ziarul «Universul» literar colorat, timp de 6 luni.

Pentru un an lei 21.50 în toată țara

In provincie 1 lei mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman ilustrat de 6 volume. — «Universul» literar colorat timp de 1 an, o frumoasă brățară, o zaharnițe și un port-ceasornic de metal.

IMPORTANT

La 1 ale fiecărei luni, afară de premiile mai sus notate, se mai acordă prin tragere a sorții și în mod gratuit, la toți abonații, alte 3 premii în obiecte de mare valoare. Aceste obiecte sunt deja expuse în vitrinele palatului «Universul».

N.B.—De oare-ce «Universul» politic apare și în toate Duminicile, prețul abonamentului s'a scumpit cu puțin.

Două Motoare

Cu gaz fluid, din fabrica Otto unul de 4 și cel-l'alt de 5 cai putere, precum și

0 mașină tipografică

— No 12 —

LITERE DE TIPAR

— Puțin uzate —

TOATE IN BUNĂ STARE

Sunt de vânzare la tipografia ziarului UNIVERSUL, Strada Brezoianu No. 11, București.

Depilator

Nu mai în 4 minute cu acest praf nevătămător se poate ridica fără nici o durere toți acei peri care se cred netrebuincioși, pe ori ce parte a corpului. 4.50.

De vânzare la adm. ziarului «Universul», str. Brezoianu No. 11 București.

CEL MAI MARE DEPOZIT DE Ceasornice

se află la administrația ziarului UNIVERSUL, Strada Brezoianu No. 11, București.

Ceasornice de nikel de la lei 4.90 până la lei 8.50. Ceasornice de metal soarelui, cari n'au nici o deosebire de ceasornic de aur adevărat, cu lei 9.90, lei 10.90 și 13.50

Domnii doritori vor găsi la depozitul ziarului nostru cel mai bogat asortiment de ceasornice de tot felul, de metal alb sau aurit și oxidat, pe argint și de aur, pentru dame și bărbați, cari se vind cu 30 la sută mai ieftin de cât ori unde.

Bogat asortiment de ceasornice de masă cu deșteptător, de metal sau de lemn artistic sculptat.—Lei 4.50, Lei 8.50, etc. etc.

Pendule de bronz mică de masă, foarte elegante, numai cu lei 5.50 bucata.

Pendule mari de bronz, pentru masă, de o rară frumusețe, acoperite cu un glob de sticlă albă.—Prețuri de ocaziune.

Pendule de perete, de lemn frumos sculptat, cu musică, care cântă un frumos cântec la fie-care ceas.—Lei 22 și lei 24 bucata.

Ceasornic de aur patent Traian, sistem Roskopf perfecționat, premiat cu cea mai înaltă distincțiune la cea din urmă expoziție specială de ceasornice din Geneva (Elveția). — Bucata lei 170 pe complant. — Nici cu 300 de lei nu se găsește un asemenea ceasornic, fiind de aurul cel mai fin și solid și de un mers cel mai regulat, garantat. — Același ceasornic de metal nichelat Lei 17.50 și de metal oxidat lei 19.50

LANTURI de tot felul

fantazie, de metal aurit sau oxidat și de aur, pentru dame și bărbați, cu prețuri ne mai pomenit de ieftine.

Reparații de ceasornice

se efectuează în modul cel mai perfect și durabil, la atelierul înființat de administrația ziarului UNIVERSUL, care a adus expres din Elveția doi lucrători din ce mai experți.—Reparațiile se garantează pe timp de un an.

Intre orele 12—1½, atelierul de reparațiuni este închis

Orî-ce tuse

vindecată

Cine vrea să se vindece sigur și în scurt timp de orî-ce tuse, să cumpere numai hapurile de catramină ale celebrului chimist dr. Bertelli din Milan, aprobate de consiliile sanitare superioare din Italia și România.

O cutie costă numai lei 2.50.

De vânzare în provincie la toate farmaciile și în București la drogueria centrală Mihail Stoenes, cu, str. Academiei No. 2; la drogheria Ilie Zamfirescu, str. Academiei No. 4 și la drogheria «Căinele Negru», Ion Țetzu, strada Lipsanilor, București.

Toate cutiile cari nu vor avea în interiorul lor o instrucție în limba română cu stampila administrației ziarului «Universul» str. Brezoianu No. 11, București, se vor considera ca falsificate.

Premiile noastre pentru Iunie

După cum am anunțat, la zi'ntei ale fiecărei luni, acordăm prin tragere la sorți trei premii tuturor abonaților ziarului «Universul» politic cotidian, afară de premiile ce se acordă fie-cărui abonat în parte.

Iată obiectele pe cari le acordăm ca premii la tragerea de la 1 Iunie anul curent.

Premiul I.—O prea frumoasă lampă *veilleuse*, de atârnat în mijlocul odăiei.

Premiul II.—Un elegant ceasornic de lemn sculptat, pentru masă.

Premiul III.—O bogată cutie de parfumerie, împodobită cu plușiu roșiu. La tragerea la sorți pentru aceste premii vor avea drept toate persoanele cari se vor abona la ziarul «Universul» politic cotidian, până în seara de 30 Iunie a. c.

Aceste obiecte sunt deja expuse la vitrinele palatului «Universul».

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂPLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:

Lei 4.50 pe an în toată țara

» 2.50 « 1/2 « « «

Abonații pe un an primesc și un roman de 1 volum.

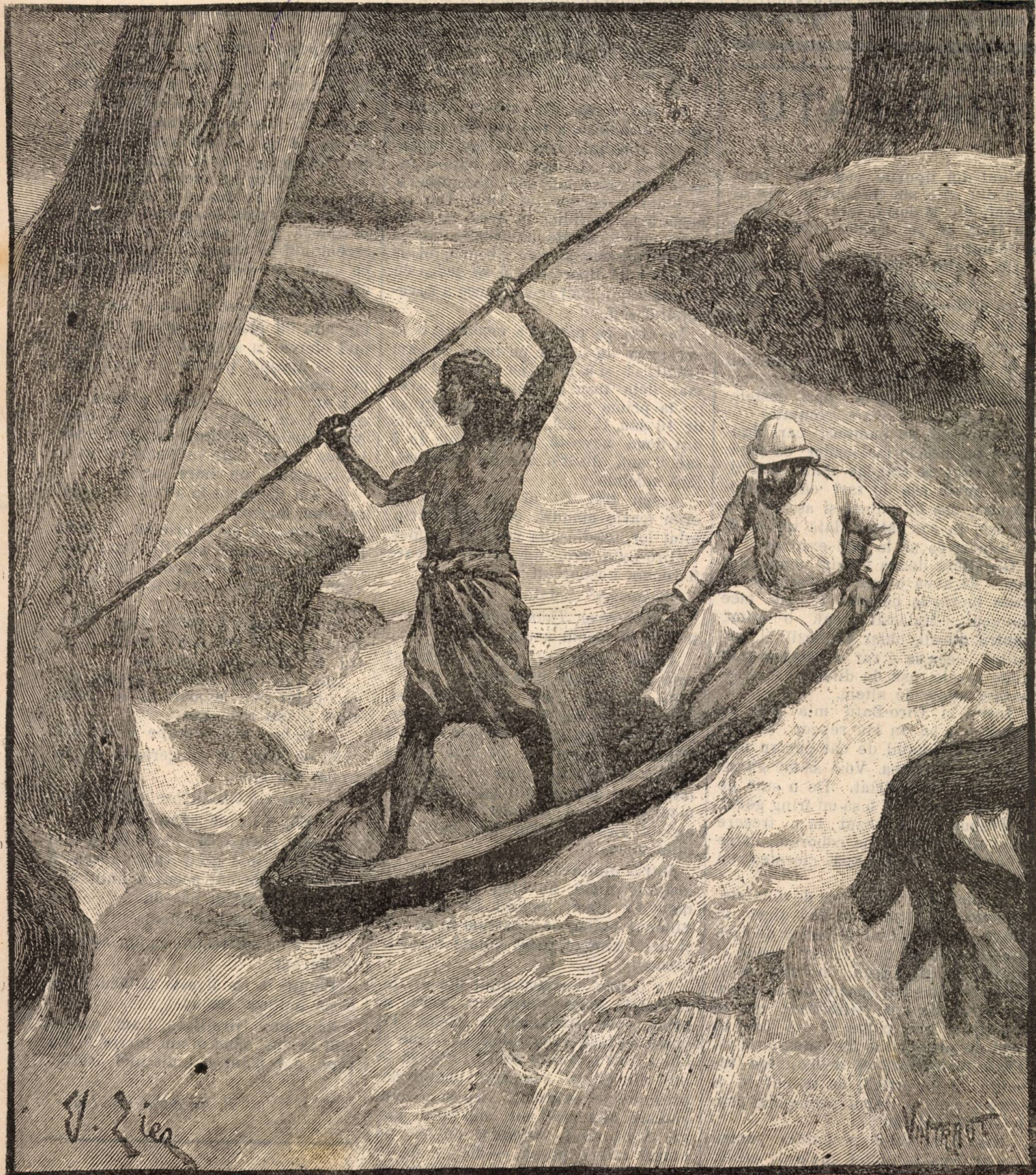
Redacția și Administrația:

No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

apare o dată pe săptămână

— MARȚA —

Anunț

Aducem la cunoștința cititorilor noștri că *Ziarul Călătorilor* primește spre publicare în coloanele sale descrierea localităților mai însemnate, a băilor, etc., din țară, precum și descrierea excursiunilor făcute de societăți, de turiști etc.

GIRO-BATU

Unul din tipurile cele mai curioase din câte am întâlnit printre indigenii din Malesia, era Giro-Batu, din Deli, de pe coasta nord-vestică a Sumatrei.

De o talie mijlocie, mai mult mic, era încă musculos și de o iuteală extra ordinară. Avea o figură deschisă, francă, energică și veselă, în același timp.

A venit să mă vadă în mijlocul pădurii din Sumatra, la picioarele colinei de bambus, a cărei desțelenire se făcea cu mare greutate.

Rădăcinile de bambus, care figurează pe mesele malaezilor ca legume, destul de fragede când sunt tinere, devin așa de tari când îmbătrânesc, așa de adânci și așa de tare strânse, în cât câte o dată trebuie să le minezi ca să le poți extrage.

Giro-Batu dădea sfaturi oamenilor mei. El avea o mare experiență de toate lucrările pe care le pot face indigenii. Malaesii aveau o stimă pentru dînsul, chiar Chinezii îl ascultau, ceea ce e rar în această țară unde rasele, așa de diferite, stau separate unele de altele.

Intr-o zi Giro-Batu m'a dus cu barca lui, pe un râu repede și care nu era navigabil de cât pentru marinarii de forță sa. Voia să mă scoată pe un țărm depărtat. De o sută de ori am crezut că o să-mi frîng gâtul.

Trebuie să-l fi văzut la o trecere anevoioasă, când ne coboram, către o cotitură, unde apa clocotea cu spume.

În picioare, în partea de dinainte, îl lovea cu bățul lung cel ținea în mână, în trunchiul de arbor de care credeam că se va sfărîma barca, și numai de cât direcția noastră se și schimba. Imediat însă dedeam de un alt virtej de apă, Giro-Batu nu se emoționa, însă părea că se joacă și ride de primejdii din calea noastră. Fie-care lovitură ce dădea, era însoțită de un strigăt de triumf și a sfîrșit, când a trecut primejdia, printr'un ris îndelung.

Giro-Batu mi-a procurat, pentru construirea locuinței mele de acolo, doi mici șefi jovanezi, rățăciți cine

știe cum în Sumatra și pe care îl ascultam cum conversa. Erau de o politețe neîntrecută.

— Pardon, d-le.

— Îți foarte mulțumesc.

— Ai marea bunătate și vino încoace.

Și așa mai departe.

Giro-Batu fusese un fel de căpitan al sultanului Deli, crescînd el singur pe soldați și lucrînd în contra Batacilor, în expedițiunile ce comanda, pe socoteala sultanului, un anume Panglima-Lout, un șef venit din Makasar.

În mai multe din aceste expedițiuni, Giro-Batu a fost așa de viteaz, în cât sultanul, după fie-care luptă, îi dădea ca recompensă, câte o femeie. Era, fără îndoială, decorația ce se uzita la curtea lui Deli. Dar pe măsură ce se ridica în grad, în acest ordin, adică de câte ori primea o nouă femeie, părăsia pe cea d'întîi, (el zicea că-i dă libertatea) și se dădea cu totul acestei noi recompense a suveranului său.

În casa pe care și-a construit o în apropiere de colină, pe locul ce i-am arătat, el și-a adus pe fiul său Mamat, deja înșurat, pe care l'a avut de la prima nevastă; o fiică grasă de 16 sau 17 ani, care venia de la o a doua nevastă, și un copil de 5 sau 6 ani, dintr-o a treia căsătorie, fără îndoială.

Acești trei fiți ai lui Giro-Batu erau foarte mândri, contrariți părintelui lor, tot-d'a-una vesel și glumeț.

Giro-Batu avea un cuvînt pe care îl repeta neconștient:

«Sakarang! (îndată).

— Sakarang, Tuan, baghimana? (Ce trebuie să facem acum d-le?)

Ast-fel debuta el, ori de câte ori voia să-mi ceară câte-ceva.

Serviciile pe care mi le făcea el, erau, de alt-fel, pe atât de variate, pe cât de importante. Îmi servea mai întîi de interpret, vorbind limba batacă tot așa de bine ca cea malaesă. Îmi aducea din țara aceea oameni și lucruri de care aveam trebuință. Era pázitorul meu, șeful poliției mele.

Intr-o dimineață văzu din vîrfurile locuinței mele, un lung șir de oameni cu lănci, venind din spre pavilionul băilor ce construise pe râu, și unde nimeni până atunci nu străbătuse.

În trunte mergea unul din ei îmbrăcat în satin verde, un verde aprins, care strălucea la soare. Pe urmă veneau războinicii cu arme și lănci, într-o ținută sobră, redusă la unii din ei, la cea mai simplă expresiune: o batistă în cap și o cingătoare mai mult sau mai puțin largă. Apoi, doi războinici ducînd pe umeri câte o pușcă, — dar ce fel de pușcă! care se încălzea cu pietre și

în loc de capsă, cu fitil, o pușcă mai primejdioasă pentru acela ce o avea în mână, de cât pentru acela în care ai fi tras. Și la urmă de tot un personaj mai bine îmbrăcat, cu o înfățișare mai demnă, care se cunoștea a fi șeful El mai era escortat încă de câți va oameni, dintre care unul purta pe umeri un animal.

Acest șir de oameni mergea cu un pas cadențat, înaintînd în mod ceremonial.

Îmi pusei numai de cât centura și vesta, care constituiau ținuta mea de gală și de apărare în același timp.

De odată văzu pe Giro-Batu, care venea în fuga mare, înaintea șirului, ca să-mi anunțe vizita șefului din Kampong Pareh. Era singurul sat, la câți-va kilometri dincolo de râu, și unde nu fusesem încă.

Omul în verde se apropia de mine, se aplecă până aproape de pământ, războinicilor se aranjă în jurul său, pe când Giro-Batu mă duse la șeful din Kampong.

Acesta depuse înaintea mea un țap alb, cu picioarele negre, pe care mi-l oferea ca semn de prietenie, apoi își apropia fruntea de dosul mâinii mele.

L'am rugat să șadă alături de mine. I-am oferit o ceașcă cu ceai. Am distribuit prăjituri uscate la toată lumea aceea. Câte-va țigări au avut de asemenea un mare succes.

Ne am despărțit în urmă în modul cel mai amical.

Aveam deci acum prietenii în acele părți. Și nu era de cât Giro-Batu care aranjase acea ceremonie, dînd dovadă de un adevărat talent diplomatic.

Intr-o singură parte însă, Giro-Batu al meu era foarte slab: în țigări. Nu prea știa socoteala.

Intr-o zi l'am întrebat despre vîrsta fiului său Mamat. El se gîndi mult și îmi răspunse:

— Mamat are aproape 40 de ani.

Mi se păru că exagerează și-l întrebai din nou:

— Dar Giro-Batu, ce vîrstă are?

— Eu, d-le, ce vîrstă am?

Acum începu să calculeze și mai mult. Era mai greu să-și găsească vîrsta lui, de cât aceea a fiului său, pe care l'a văzut născînd.

În sfîrșit găsi socoteala.

Eu, d-le, îmi răspunse, am aproape 30 de ani.

Pufni în ris și asta îl făcu și pe el să imiteze rîzînd.

Seramanul Giro-Batu, l'am părăsit mai tîrziu, când m'am întors în Europa, dar n'am să-l uit nici odată...

B. de Saint-Pol Lias.

EPISOADE DIN CĂLĂTORIA MEA LA POLUL NORD

PARTEA DOUA

Marți, 23 Iulie. — Eri dimineată am plecat în sfârșit din «Câmpul dorului», și acum, slavă Domnului, suntem iar pe drum. Zi și noapte am lucrat ca să putem pleca. Mai întâi credeam că vom pleca la 19, apoi la 20, apoi la 21, dar în tot-d'a-una descopeream că trebuie să mai reparăm câte ceva, ca să putem pleca. Pesmeții muiați în apa de mare, trebuiau să fie uscați cu îngrijire d'asupra lămpii, ceea ce ne-a luat timp de mai multe zile; apoi trebuia să ne cîrpin ciorapii, să examinăm cu băgare de seamă starea caicelor, etc. Eram hotărâți ca această călătorie s'o facem în condiții bune și așa a și fost.

Totul merge ca pe roate. Peste tot drumul e mai ușor de cât ne închipuiserăm deși ghiața nu e tocmai plană; săniile sunt mai ușor de tras după ce le-am ușurat de tot ce puteam lăsa și zăpada de asemenea a scăzut mult. Mai pe urmă am putut umbla chiar fără patine de zăpadă și, firește că mersul e ast fel mai ușor unde întâlnim mereu inegalități. Iohansen a isbutit să treacă singur cu caicul lui peste o crăpătură, avînd pe «Suggen» înainte, iar el vislând din dărăt și ținînd caicul în echilibru. Am vrut să fac și eu aceeași încercare cu caicul meu, dar prea se clătina și de aceea am preferit să trag caicul cu «Kaiphas» după mine, pe când eu treceam cu băgare de seamă de pe un bloc de ghiață pe altul.

Acum avem avantajul că găsim pretutindeni apă de băut. Am început de asemenea să mâncăm din vechile noastre provizii; dar lucru curios, nici eu nici Iohansen nu mai găseam mâncările așa de gustoase cum era de așteptat după o lună de zile de mâncare de carne.

E bine că suntem iar pe drum. Ușurința săniilor ne prinde de minune, dar cu adevărat am și lăsat foarte multe pe câmpul dorului. Afară de o respectabilă grămadă de carne și slănină, am mai lăsat trei piei frumoase de urs; prietenul nostru, sacul zace și el acolo; afară de aceasta o mulțime de scânduri pe cari le-am desfăcut de la săniile, patine de zăpadă și altele; mai mult de jumătate din farmacia lui Blesing, bandaje de gips, bandaje de bumbac sterilizate, vată sterilizată; afară de acestea un ochean mare de aluminiu, vase, aparatul de topit, jumătate din mantaua de aluminiu a aparatului de fier, plăci de me-

tal, o lampă de untură, saci, instrumente, piosă de corabie, papuci, mănuși de piele de lup și de bumbac, un ciocan, o cămașă, ciorapi și o mulțime de alte lucruri. Toate le-am lăsat într-o desordine chaotică; în locul lucrurilor vechi însă am luat în plus un sac cu care uscată de focă și de urs și jumătatea cealaltă a mantalei de aluminiu plină cu slănină.

CAP. V

În sfârșit pământ!

Miercuri, 24 Iulie. — În sfârșit s'a întâmplat minunea. *Pământ, pământ*, după ce deja aproape ne pierdusem orice speranță. După aproape două ani de zile vedem dincolo de linia albă ce părea nesfârșită ridicându-se ceva la orizon. Această linie albă de miș pe ani s'a întins peste marea pustie, și miș de ani se va mai întinde. Părăsim ghiața și nu lăsam nici o urmă îndărătul nostru; căci urmele miciei noastre caravane peste șesurile fără de sfârșit au dispărut de mult. O nouă viață începe pentru noi, pe când ghiața rămâne vecinic aceeași.

Ce mult ne-a vizitat în visurile noastre acest pământ și acum ne apare ca o viziune, ca o țară fermecată. Se arată ondulină sub zădăcă ca niște nouri depărtați pe cari te temi să nu'i vezi dispărând în momentul următor. Lucrul cel mai de mirare este că de mult am văzut acest pământ, fără să ne dăm seama. L'am zărit de mult încă de pe «Câmpul dorului» crezînd că sunt câmpuri de zăpadă, dar tot-d'a-una am ajuns la concluzia că nu puteau fi de cât nouri, pentru că nici odată n'am zărit un punct negru. Afară de aceasta își schimba formă mereu, ceea ce acumă îmi explic, prin ceața care plutea mereu d'asupra.

Ghiața a fost eri mai sfărîmată de când ori-când. Era extrem de grea să ne facem o cale pe ea. Dar eram însufleții și făceam progrese bune. Când dam de crăpături nu stam la îndoială să lăsam caicele în apă și le treceam numai de cât. Apoi iar treceam prin bălți și nu ne descurajam.

Eri-dimineată pe când eu eram ceva mai nainte, Iohansen se urcă pe o colină ca să arunce o privire peste ghiață. Observă o dungă neagră la Orizon, dar crezu, cum spunea, că erau nouri și eu nu'i mai dădui atenție. Dar mai târziu când mă urcai și eu pe o colină, observai aceeași dungă neagră, mergea de la orizon de-acurmezișul în sus, și se perdea în ceva ce credeam că trebuie să fie o grămadă de nouri albi. Dar cu cât mă uitam mai mult, cu atât acești nouri mi se păreau mai ciudați, până ce mă hotărîi să'i exa-

minez cu ocheanul. De 'abia pusei ocheanul la och', îmi trecu de odată prin minte că trebuie să fie *pământ*.

Era un ghețar mare din care răsăreau stânci negre. Puțin după aceea se incredință și Iohansen uitându-se cu ocheanul, că în adevăr aveam pământ înaintea noastră. Firește, eram încântați amîndouă. Pe urmă am văzut iar o asemenea linie ondulată spre est. Aceasta însă era în mare parte acoperită de o ceață albă care nu se întrezărea de cât slab și își schimba mereu forma. Curînd după aceea însă eși la iveală lămurit, era cu mult mai mare și mai naltă de cât cea dintîi dar nu se zărea nici un punct negru pe dînsa. Ast-fel era dar uscatul la care ajunsesem! Mi'l închipuisem în mai multe feluri, dar nu așa: Nu oferea nimic atrăgător, dar cu toate acestea nu ne era mai puțin bine-venit și, cu zăpada ce cade aici, într'adevăr nici nu era de așteptat să fie alt-fel de cât așa.

Ne ridicarăm acum cortul și ne pregătirăm un banchet conform cu cu ocaziune: O mâncare de cartofi (penultima porție pe care ne-am păstrat-o înadins pentru o ast fel de ocazie), permicam, carne uscată de urs și de focă și limbi de urs. Apoi bucățile de pesmete grăsimi de urs, unt, și câte o bucată de ciocolată.

Credeam pămîntul atât de aproape în cât socoteam că până a doua zi seara aveam să'l și ajungem; Iohansen pretindea chiar că o să'l ajungem în seara aceea.

În realitate am avut să ne mai chinuim 13 zile cu drumul peste ghiață.

La 25 Iulie scriam:

«Când a trebuit să ne oprim ieri seară din cauza ceței, aveam sentimentul că ajunsesem foarte aproape de uscat. Azi dimineată când ne-am sculat, firește că primul lucru pe care l'a făcut Iohansen ducîndu-se după apă pentru fier, a fost ca să se urce pe o colină. Găsi că ne apropiasem mult de uscat și era sigur că până seara o să ajungem.

În această zi descoperii alt uscat spre vest; avea configurația celui d'intîi zărit și părea a fi foarte depărtat. (Mai târziu s'a dovedit că trebuie să fi fost țara «Kronprinz Rudolf».

Ne urmarăm drumul peste crepături și ghiață aspră, dar în ziua aceasta nu ajunserăm prea departe și uscatul rămănea tot departe.

Sâmbătă 27 Iulie.—Am început să bănuiesc că eram mînați de curent contrar. În această zi scriam:

«Vîntul a început să sufle de la sud, sud-vest, tocmai când era să plecăm ieri și în cursul zilei a devenit tot mai puternic. Era ușor de observat că ghiața era depărtată de la uscat, căci se formau mereu crepături mai ales spre est. Când m'am

urcat ieri dimineață pe o colină am văzut o dungă neagră la orizon sub uscat; o examinați cu ocheanul, era o crepătură largă deasupra căreia se ridica o ceață întunecoasă. Uscatul însă nu părea depărtat, și cu mijloacele noastre ori-cum, vom putea să ajungem chiar azi. Vântul s'a mai potolit și s'a arătat soarele. Am încercat să dormim pe ghiață, apoi pe patinele de zăpadă, în sacul nostru cel nou, făcut din păturile noastre de lână. Dar nici într'un fel nici într'altul nu ne venea la socoteală. Pe ghiață, era nu numai tare, dar și prea frig; dar cu atât mai bine ne va cădea când vom avea o dată un pat bun și cald.

Marți 30 Iulie.— Mergem încet de necrezut, dar totuși ne apropiem de uscat. (În realitate e probabil că în acest moment eram mai departe de uscat de cât la început). De multă oboseală am căpătat o durere de mijloc; ieri abia mă puteam ține. În locurile mai grele Iohansen trebuia să-mi ajute. Tot el trebuia acum să mă ducă înainte și să caute drum. Eri mi-a fost și mai rău; azi nu știu cum mi-e până nu mă voi scula să ved cum pot să umblu. Așa fi mulțumit să mă pot ține ori-cum numai nu cu prea multe dureri.

Eri dimineață după ce umblasem nouă ore, a trebuit să ne oprim din cauza ploaiei la 3 ore; ploaia însă ne duse mai înainte de a fi putut găsi un loc potrivit pentru așezarea cortului. Aci am stat o zi întreagă pe când ploua cu găleata și nu ne puteam usca de loc.

În acest moment vântul a luat direcțiunea spre vest și ploaia a încetat. Ne pregătim dejunul și avem de gând să plecăm mai departe. Dar dacă ploaia ar reîncepe ar trebui să ne oprim iar. Nu putem să ne lăsăm udați, căci n'avem haine de schimbat, și nu e nimic mai neplăcut, de cât a zăcea cu picioarele ude ca niște sloiuri de ghiață și a nu avea nici o haină uscată de schimbat.

Cu cât ne apropiem de uscat cu atâta întâlnim mai multe păsări.

Miercuri 31 Iulie.— Ghiața e atât de dărăburită încât abea putem merge. Fiecare crepătură pe care o întâlnim ne costă mult timp și multă osteneală până s'o putem trece.

Mijlocul tot mă mai doare. Iohansen trebuie să mă ducă înainte să caute drumul. Seara și dimineața trebuie să-mi tragă pantalonii, căci ei numai sunt în stare. E mișcător cum se îngrijește de mine ca de un copil mic; tot ce crede el că poate să-mi ajute a face în tăcere fără ca eu să știu. Bietul băiat!

Are acumă îndoit de lucru de cât mai înainte și nu știu cum are să se isprăvească istoria asta. Astăzi însă mă simt mai bine și sper că în curând mă voi însănătoși.

Joi 1 August.— Ghiața cu mai multe greutate de cât aici, nu cred să mă fie. Dar înaintăm cu încetul și câtă vreme facem aceasta putem fi mulțumiți. De astfel am avut o schimbare—vreme minunată cu soare. Mi se pare că vântul de sud care a deschis crepăturile ne-a împins iar o bucată bună de la uscat. În același timp am fost împinși și spre est și numai vedem uscatură de la vest cu stâncile negre. Păsări de mare vedem însă în fie-care zi, se pare că sunt acasă la ele.

De un lucru mă bucur: nu mă mai doare spinarea așa că din pricina mea nu vom mai întârzia. Așa acum mă gândesc și pot să-mi închipui ce-ar fi dacă unul din noi s'ar îmbolnăvi. De nimic nu mă tem ca de asta. Soarta noastră ar fi atunci hotărâtă.

Vineri 2 August.— Se pare că totul ni se pune în cale ca să nu mai putem scăpa de pe această banchiză. Ghiața era ieri mai ușor de trecut ca de obicei, în schimb însă vântul și curentul ne-au împins iar îndărăt, așa că suntem acum iar mai departe de uscat. Împotriva acestor doi dușmani mă tem că ori-ce luptă este zadarnică. Am fost împinși spre sud-est. Avem acum vântul de nord al uscaturii cam spre vest, și ne aflăm aproximativ la 81° 36' latitudine. Singura mea speranță este acum că acest curent spre est va înceta să-și schimbe direcțiunea și astfel vom ajunge iarăși mai aproape de uscat.

Din nenorocire crepăturile s'au acoperit cu ghiață nouă așa că n'avem cum să întrebuițăm caicele. Deocândată n'avem nimic alt-ceva de făcut de cât să înaintăm cât mai repede.

Sâmbătă 3 August.— Avem o muncă nespuse de grea. Nici odată n'am putea o săvârși dacă n'ar «trebui».

Abea am făcut câți-va pași spre uscat, «dacă» i-am tăcut. În zilele din urmă n'am mai avut nutreț pentru câinii de cât păsările pe cari le-am putut împușca și astea n'au fost de cât câte două pe zi. Ieri câinii n'au primit de cât câte o bucatică de slănină.

Duminică 4 August.— Crepăturile astea ne pricinuesc o greutate de disperat și ne ia toată puterea. Adesea trebuie să mergem câte o sută de metri numai prin lapoviță, în care ne cufundăm la tot pasul, să sărim de pe un bloc de ghiață pe altul tirind după noi săniile în primejdie de a le scăpa în fie-care moment în apă. Iohansen era cât p'aci să scape sania lui, și d'abea a putut s'o mântuiască. Câinii însă cad mereu și ia câte o baie.

Luni 5 August.— Nici odată n'am avut avut o ghiață așa de rea ca ieri, cu sila însă totuși am izbutit

să înaintăm ceva.

Două întâmplări fericite am avut în această zi. Cea dintâi a fost că Iohansen n'a fost mâncat de un urs, iar a doua că am zărit mare deschisă la marginea ghețarului de pe uscat.

Eri dimineață pe la 7 ore, plecăm pe ghiața care era cât se poate de rea. Era ca și când un uriaș ar fi aruncat blocuri enorme unele peste alte și printre ele ar fi revărsat zăpadă topită de jumătate și apă în care ne cufundam până peste genunchi. Bălți numeroase și adânci se găsea ică și colo. Era un chin de a trece peste deal și vale peste un bloc și altul, peste șanțuri nenumărate, un loc unde nu era nici puțință de a așeza măcar cortul. Așa mergea tot timpul; și spre culmea nenorocirii noastre era o așa ceață de nu se vedea la o sută de pași.

După un marș istovitor ajunserăm în sfârșit la o crepătură peste care puteam să trecem cu caicele.

După ce curățiram marginea crepăturii de ghiață nouă și de lapoviță, trăsese sania mea până la marginea unde o țineam ca să nu alunecă. De o dată un zgomot se aude îndărătul meu, și Iohansen care tocmai se întorsese ca să tragă sania lui lângă a mea, strigă: «Repede pușca!» Mă întorc și zăresc un urs enorm ce tocmai se repezea asupra lui Iohansen care zăcea pe spate, la pământ. Mă repezii la pușca mea, care era pe caic, în toc! dar în același moment caicul alunecă în apă. Primul meu gând fu să mă arunc și eu în apă și în caic și să împușc de acolo. Dar ved că lucrul era prea primejdios. De aceea încep să trag caicul din toate puterile pe marginea înaltă a ghețului și mă întind, stând în genunchi ca să ajung pușca. Nu mai am vreme să mă uit să ved ce se întâmplă îndărătul meu, când de o dată aud pe Iohansen la spatele mele zicând în toată liniștea: «Împușcă repede, să nu fie prea târziu».

Cum mă grăbeam! În sfârșit pușca m'ajută pe tocul puștei, o scosei, mă întorsei tot șezând, și ridicai imediat cocoșul. Ursul sta nici la două metri, gata să sfișie pe Kaiphaz. Nu era timp de pierdut. Nu-mi mai lua vreme să ridic și cocoșul celei-alte țevi, trimisei ursului împușcătura drept după ureche și-l culcai mort drept între noi.

Se vede că ursul ne urmărise ca o pisică și se strecurase tot printre blocurile de ghiață în vreme ce noi depărtam gheța de pe marginea crepăturii și stam cu spatele spre el.

După urmele ursului am putut vedea cum el se apropiase de caicul lui Iohansen venind de după o colină ce-l ascundea vederea. Pe când Iohansen, fără a bănui ceva, și fără

CAMILLE DEBANS

Aventurierul țără de voie

XI

— Merge rău, zise plantatorul d-lui Michou.

— Știam. Bubu s'a sculat în trăsură și a surprins în timpul nopții sfătuirii între lucrătorii d-voastră și banda lui Jupiter.

— Dar, zise d. Ellis, e un lucru pe care nu mi-l explic.

— Care?

— De ce pungașii ăștia se îndărătnicesc ast-fel, după ce ei n'au putut face nimic. Știi tu asta? întrebă el pe Bubu.

— Da, domnule.

— Vorbește atunci, băte; dacă imi vei spune, poate voiți ști ce măsură să iau.

— Iată: Jupiter, Thucydide și ceilalți cred că d. Martin și d. Michou au multe parale asupra lor, fiindcă voiau să plătească pentru a regăsi pe doamna.

— Cât sunt de proști! zise plantatorul. De sigur că au făgăduit argaților mei să le dea o parte.

— Da, d-le, așa cred.

— Ceea ce ar trebui, e o trupă de poliție care să-i pună în cofă pe pungașii ăștia... În sfârșit avem să vedem asta.

D. Ellis trecu în biourul său, și după câte-va minute, odăiașul introduse pe James. Acesta din urmă era un bătrân negru, colosal, cu scăfărlia albă, dar drept, solid ca un stejar. Fisionomia lui răspânda cu toate acestea bunătatea.

Legat din copilărie de locuința unde era rob, James, a căruia purtare nu dase loc la nici o severitate, iubea pe stăpânul său pe care-l slujea cu un mare devotament și o cinste neîntrecută.

Dar avea un simțiment destul de exact despre dreptate. De aceea lua el partea tovarășilor săi negri când gândea în judecata lui cam primitivă, că aveau dreptate. De aceea îl aleseseră să arate stăpânului motivele unei greve în perspectivă.

— Ce aud, James? îi zise plantatorul. Nu vrei să mergeți la ferma Caimanetor?

— Da, stăpâne, e adevărat.

— De ce?

— Fiindcă niște oameni cari s'au refugiat aici, au omorât fără provocare un om de culoare. Atunci cei cari s'au hotărât să-l răzbuie pretind să pedepsească chiar ei pe vinovați, și camaraziți țin cu ei.

— Cine le-a povestit istoriile astea?

— Nu știu. Dar nu-i adevărat?

— Nu voiți suferi ca oamenii care își câștigă viața la mine să asculte întăritările oamenilor cari sunt drojdia a tot ce poate fi mai rău.

— Vezi, camaraziți sunt foarte minoși.

— Mai este ceva, care nu s'a spus, fiindcă te știu că ești cinstit.

— Ce este, stăpâne?

— Este că fiarelor acestea, care sunt ascunse în pădure, le arde mai mult de paralele care le au musafirii mei.

— Oh! nu pot crede asta.

— Eu cred bine.

— Ascultați, d-le William, este un fapt, oamenii aceștia au omorât un ins, trebuie să se facă dreptate. Eu, nu cunosc altceva, de aceea sunt cu ei.

— Cum au știut să te scoată din minți, dragă Gomez.

— În sfârșit, ceea ce spun, nu-i nici un cetățean, care să nu creadă tot așa.

— Intr'adevăr, prietene. De aceea avem să ne înțelegem îndată. Spune oamenilor tăi, că și eu ca și ei sunt gata să cer dreptate. Numai, nu admit să se osîndească și să se execute ori-cine ar fi, fără a ști dacă într'adevăr, că are a face cu vinovați.

«Vinovații d-lui Martin și a familiei sale, cine sunt? Niște descultți fără masă și casă. Se va trimite șase din tovarășii tăi, să cheme justiția de la St. Ludovic și când șeriful și oamenii lui vor fi aci, le voi da pe mâna lor oamenii, a căror pedeapsă o cer. Nu-i drept așa?»

— Oh! cât despre asta d-le William nu pot spune alt-fel, și mă prind că și ceilalți vor fi mulțumiți când vor auzi ceea ce ați hotărât.

— Alege chiar tu cinci băeți de treabă ca tine și pleacă cu ei la St. Ludovic.

James se retrase, incredințat că propunerea plantatorului avea să fie primită cu unanimitate. Bietul om făcea parte din clasa aceea de muncitori naivi, pe cari îi faci partizanii ori cărei prostii, dacă le vorbești în numele dreptății și a libertății. Sunt oameni prea cinstiți, pe care partizanii viclenilor și chiar a crimelor îi întrebuințează, cu o mare ușurință, la îndeplinirea planurilor lor.

Se duse dar spre camaraziți săi să aducă răspunsul d-lui Ellis.

Dar când pungașii aflară asta, începură a da strigăte de indignare.

«Ah! da, justiția! O cunoaștem noi!

«Pentru a le înlesni fuga, stăpânul propune asta.

— Iși bat joc de noi.

— Oamenii ăștia au asasinat pe unul dintr'ai noștri, vrem să-i spânzurăm.

— Și să-i spânzurăm chiar noi.

— Da, da.

— De teamă să nu se spânzure unul dintr'ai noștri în locul lor.

James, care nu înțelegea era în prada unei mari neliniști.

«Dar, zise el, se spune și se va zice, că voi sunteți așa de porniți

împotriva lor pentru a-i fura.

Un hohot mare de râs primi aceste cuvinte.

«Cât îi de prost, strigă un glas în mulțime».

— Noi îi vrem și cât de degrabă, declară un zăplan mare, care nu se mai astâmpăra, și ținea de sigurași da înfățișarea unui șef de revoltă.

Dar de abia rostise aceste cuvinte, că se simți apucat de braț, și întorcându-se zări la opt centimetri de nasul lui cel cărn, gura unui respectabil revolver.

Cum oare putuse plantatorul să se strecoare prin mijlocul negrilor, fără ca ei să bage de seamă. Chestiunea a rămas fără de soluție.

«N'ai să-i ai, îi zise d. Ellis, ai să mergi înaintea mea săi ești un om mort.»

Negrii când nu sunt niște brute groasnice, capabile de ori-ce cruzimi și crime chiar, sunt niște copii bătrâni, care se imblânzesc în zece moduri. Acesta prin putere, celălalt prin încredințare; celălalt prin înduioșare și plâns.

Conducătorul opuse la început, oarecare împotriviri, dar la urma urmei se supuse. Cel-lalt rămaseră de pază, știind bine că plantatorul nu se va lăsa atins, fără a întinde la pământ cinci săi sease.

«Va veni justiția și-ți vei da senmă și tu» zise d. Ellis prizonierului său, închizându-l într-o baracă, care mai înainte servea de temniță, la epoca robiei.

Apoi întorcându-se spre mulțime, adăogă:

«Și dacă am abuzat de puterea mea, mă va judeca de asemenea.

— Stăpânul are dreptate, zise James.

Dar cel-lalt lucrător negri începură a huida; se azeau aceste cuvinte:

«Jos trădătorul! Suntem oameni liberi! Hu! Hu!

D. Ellis înaintă tot singur.

«Acel dintre voi care auzi ceva de reclamat și care se plâng de mine, să iasă din rinduri și să-mi vorbească în față» zise el.

Nimeni nu se mișcă.

«Acel, care cred că un om cinstit nu poate să asvîrle pe oaspeții săi hoților, ca acel care sunt în pădure și care v'au tocat la cap astă-noapte, făgăduindu-vă de a împărți cu voi celea cinci-zece de mii de dolari, care cred că-i are d. Martin la el, aceia zic, să vie să se așeze lângă mine.

La început fură vr'o câți-va turbați, care părură că vor a trece de partea stăpânului. Dar o rușine prostescă săi amenințări spuse încet, îi reținură printre mulțime.

Numai, James se duse să se așeze hotărât la dreapta d-lui Ellis. Dar alte huidueli isbucniră, groasnice, injurăturile plouară, fără nume, de asupra mulțimei cântitoare.

Apoi se făcu tăcere, foarte adincă, îngrijitoare. D. Ellis văzu pe cel mai neliniștit vorbind la urechia vecinilor, ca și cum le ar fi lunecat un cuvânt de ordine. Avu conștiință de izbucnirea unei furii și strigă:

«Nu dau voie să bănuiască cine-va aici cinstea mea...»

Dar fu întrerupt prin strigăte groasnice. Și, îndată, negrii urlând eșiră din rânduri, alergară la uși și se risipiră în toate sensurile, apucând prin pădure pentru a se uni cu Jupiter și tovarășii săi. Șapte până la opt oameni de bun simț rămăseră singuri și veniră să se așeze în spațele bătrânului James.

D. Ellis, mâhnit, dădu o înjurătură, și porunci îndată servitorilor săi să baricadeze ușile.

Unchiul Martin și Anna Billenbrock, ca să nu invenineze lucrurile, se ferise de a se arăta, cu toate că erau martori acestei scene din fundul unui salon din catul de jos.

Dar când văzură pe d. Ellis aproape singur în mijlocul curții mari, se duseră la el și-l arătară foarte mâhniți părerea de rău pe care o aveau că refugiindu-se în locuință, pricinuise tot ceea ce i se întâmplă.

Cât despre Claude, zdrobit de oboseala din ajun, dormea încă adinc, când strigătele negrilor în mijlocul fugei lor, îl sculară tresărind. Într-o secundă întâmplările din ajun i se întoarseră în minte.

«Ce mai este încă? strigă el sărind. Ah! Ah! Ah! biata Sofia! Aș vrea s-o văd aici, mai întâi fiindcă ar trăi, ș'apoi, pentru a afla ce crede ea de nebunia oamenilor celor care pleacă din țara lor, să înfrunte hoții din țările sălbatice».

Alergase în cămașă la fereastră. Când văzu lucrătorii negri risipindu-se în țarină, încercă să înțeleagă ce se petrecea.

Străin de obiceiuri, de altminterlea neștiind întâmplările de dimineață crezu că d. Ellis, ca s-o sfârșească, porni pe toți oamenii săi împotriva lui Jupiter, care era conducătorul principal.

Dar Bubu intră aproape îndată și-l puse în curent.

«Atunci, exclamă el, iar e bătălie, împușcături, fugă, curse nebunești, fără rost, în trăsuri care te amenință cu răsturnarea la fie care moment. Doamne! Doamne! Mi-e destul, mai bine să mă omore. Să mă sugrume îndată și să sfârșească asta...»

Cât despre Claude, zdrobit de oboseală, dormea încă adinc, când strigătele negrilor, când apucară câmpii, îl deșteptară.

Într-o clipă, întâmplările din ajun îi reveniră în minte.

«Co mai este? strigă el sărind.

«Ah! Ah! biata Sofia! Aș vrea să o văd aici, mai întâi fiindcă ar fi vie, și apoi, pentru a afla ce crede

ea de nebunia, care împinge pe oameni a înfrunta bandiții în țările sălbatice.

Alergase în cămașă la fereastră. Când văzu pe lucrătorii negrii risipindu-se prin pădure, încercă să priceapă ceea ce se întâmpla. Străin de obiceiuri, neștiind întâmplările de dimineață, crezu că d. Ellis ca s-o isprăvească, trimetea oamenii săi împotriva bandiților.

Dar Bubu intră în odaie peste puțin și-l pus în curent.

«Atunci, exclamă el, e iar bătăie, împușcături, fuga, fugile nebune, în neștire, în trasurile, cari amenință să te răstoarne la fie-care pas. Doamne! Doamne! Sunt sătul, să mă omore mai bine! Să mă sugrume îndată și să se isprăvească...»

— Dar, d-le Michou, nu-i mai mult pericol de cât...

— Ah! mă rog! întrerupse nenorocitul, al cărui nervi se liniștiră în timpul somnului, ce crezi că se poate trăi veșnic în starea asta de friguri, de teamă, de turbare de toate? Încă o dată, sunt sătul.

Și tot în cămașă, să lasă să cadă pe un jelt. Bărbăția lui eră dezesperată, se scoborise dedesubtul lui zero.

— De alt fel, nu mai pot, înțeleg. Nu știu ce mă reține de a nu mă culca din nou și a aștepta ca hoardele acestora de canibali să vie să mă omore?

«Ce mi pasă? E poate singurul mijloc de a mă duce să afl pe scumpa mea soție.

— Oh! d-na Michou nu-i mai moartă azi de cât eră, îi zise micul negru, ca să mai îmbărbăteze pe stăpână-său, de care se alipea mai mult pentru momentele lui alternate de slăbiciune și eroism. Trebuie să vă îmbrăcați să vă duceți cu Mister și Mistress Martin.

— Sunt sculați?

— Uite-i, iată-i în curte, vorbesc cu d. Elias.

— Și Billenbrock aceea, nu mai de cât să omore mulatru! borborosi Claude îmbrăcându-se.

— Mi a scăpat viața, șopti Bubu sficios.

— Adevărat. Sunt greșit. Dar să nu mi se mai ceară nimic.

«Nu sunt în stare să mai reîncep ziua de eră. Și când te gândești, zise el, dînd un furios pumn pernei sale că sunt parizienii liniștiți acasă la ei lângă femeile și copiii lor, dacă au, mîncînd, bînd ce le plase, și trăind fără nici o emoțiune, fără nici o groază, ocrotiți de adevărați paznici ai păcii.

«Ah! cum e drept dacă se spune că Parisul e capitala civilizațiunii, a vieții bune, înlesnirii și a liniștei.

«Ș'apoi, în sfîrșit, adăogă el furios, unde e Sofia mea? O să înnebunesc. De când se călătorește atît,

casele de nebuni s'au înmulțit. Vă întreb, ce caut eu aici, ce are să mi se întâmple? unde voi dormi astă-seară?

Se îmbracă însă, dar fără mare grabă. De ce? nu știa oare că locuința plantatorului e blocată?

Când fu gata—știe Dumnezeu că borborosise împotriva destinului, care îl adusese departe de un oraș mare fără a avea cu ce să-și schimbe cămașa și ciorapii,—când fu gata, Claude scobori și găsi pe d. Ellis stăruind pe lingă unchiul Martin și Anna, ca să capete de la el o învoială, a cărui obiect nu-l pricepu la început, dar îi fu de ajuns să asculte pe Arsene, ca să se deslușească.

«Nu, nu, domnule Ellis, zicea unchiul cu o hotărîre curtenitoare, nu putem îngădui din partea d-voastră o abnegație așa de generoasă.

— Nu pot suferi, nici eu, să părăsiți casa mea unde sunteți în siguranță pentru a vă expune la pericole groaznice.

— Ascultați, zise bărbatul Anei Billenbrock, am venit la d-ta într'un moment de spaimă, și ne-ai primit frățește, cuvîntul nu-i prea tare.

— D-voastră n'ați fi făcut tot așa întrebă plantatorul.

— Da, într'adevăr. Dar prezența noastră a ajuns o piedică la regularitatea vieții d-tale! Ce zic? am adus la d-ta o turburare mare; din pricina noastră, lucrătorii agricoli se gîndesc la răsvrătire... Trebuie să plecăm.

— De sigur, adăogă cu un ton hotărît Anna Billenbrock.

Michou, înțelegînd în sfîrșit, deschise gura în O, ceea ce însemnează la toate popoarele uimire. Ce! unchiul său, și chiar mătușă-sa vreau să plece, așa. Pădurile erau pline de tigri negrii însetați de sînge; nu se putea nădăjdui să faci o sută cincizeci de metri de drum fără a risca de a fi asasinat. Și voia să se ducă: Pe unde? Cum? Când?

Bietul Claude trecea de la paliditate la vinețea.

«Dar, unchiule, zise el cu furie, sunt vr'o două sute cu toți.

— Știu, răspunse Martin cu sînge rece.

— Mă faceți să ferb în mine, pe cinstea mea.

— Ah! vedeți d-le Martin, zise d. Ellis nepotul d-tale, e mai cu minte de cât d-voastră...

— Nepotu-meu abia s'a deșteptat din somn, răspunse cam cu iuteală unchiul, nu știe nimic și, nu mai mult de cât mine, n'ar voi să pricinuiască alte încercături celor, care în urma venirii noastre, au pătît atâtea. Uite lucrul d-tale oprit, viața d-tale agricolă dezorganizată din pricina noastră.

Și cum Claude făcea o mișcare mai mult sau mai puțin fantastică.

«Din vina nepotu-meu mai cu seamă, care n'avea nevoie să se ducă să se apuce la harță cu Jupiter și sateliții lui. Un pas aduce altul. Mă ved încă ținând în respect cu revolverul pe uriașa baragladină din pădure.»

Ca să fim drepti trebuie să spunem că Michou pledă circumstanțe atenuante.

«Așa-i, zise el. Dar, vă rog, puneți-vă în locul unui om, care i s'a furat nevasta...

— Da, da, știu, ești desasperat. Răul e făcut. Nu mai zic nimic, gândește-te cu toate acestea, nu-i de cât un mijloc spre a face să se întoarcă liniștea în casa asta, e de a ne duce.

— Dar încă o dată, e cu neputință, zise plantatorul, cel puțin azi.

— Nu pretind, reluă unchiul, că o să trecem neatinși pe sub nasul bandiților care ne pândesc, trebuie să căutăm și poate vom găsi vr'o șiretenie care să isbutească.

«D-na Ellis trebuie să fie cu o grijă groasă. Copiii pot să se teamă de cele mai mari rele din partea negrilor d-voastră, care odată porniți, nu se vor opri cu una cu două.

«Vom pleca. Vă liniștiți, e destul cred că am venit să schimb asta și pentru o zi».

Claude avu destulă stăpânire asupra lui să nu mai stăruie. Pe de altă parte d. Ellis, foarte mișcat fiind-că fusese vorba de copiii lui, nu urma de cât pentru respectul omenesc, a nu se învoi.

»Să vedem, zise el, aveți vre'un plan drastic?

— Nu, încă nu, zise Martin. Cred că voiți găsi ceva înainte de prânz.

— Dacă, cel puțin, zise Anna, am avea niște biciclete!...

Claude Michou își simți pârul ridicându-se în vârful capului.

«Și ce-ați face cu ele, întrebă el uimit.

— Ne-am sui pe ele, nepoate, și am spune pungașilor să ne ajungă...

— Atunci mă veți lăsa aici...

— Nică de cum. Și d-ta te vei sui pe mașina d-tale.

— N'am, întrerupse Claude cu sgomot; nu numai că nu am, dar nici n'aș ști să stau pe ea, dacă aș avea vr'una.

— Cum se poate, la vîrsta d-tale? îi zise pe un ton de imputare voinică Billenbrock.

D. Ellis era gata să vorbească dar oprit de vr'o reflecție bruscă, tăcu.

«Dar tu Bubu, știți să umblați cu bicicleta? întrebă d-na Martin.

— Da, d-nă, răspuse negrul arătându-și dinții lui albi, cu un zîmbet încântat.

— Îți fac complimentul meu, băte.

Claude se simțea umilit, supărarea lui nu se putea să nu crească și blestema în fond, din toată inima pe venerabilul Cristof Columb, care

avusese proasta idee de a descoperi America.

«E adevărat, zicea unchiul Martin, cu mașina mea desfid pe toți negrii din continent, timp de două ore bune și trei rele.

— Iar să vedem, d. Ellis, n'ai niște velocipede pe aici. Ar fi foarte extraordinar, zise președinta ligei femeilor etc.

— Adică, zise plantatorul, am putea descoperi unul pe aici, dar trebuie să fie în proastă stare.

Acest cuvînt: unul, ușură pe Claude, care 'l era teamă și de alte măturisiri.

«Va fi de ajuns zise el, îl vom încăleca câte-și patru, ca Agnion fi. Eă, voiți fi la mijloc. N'o să trebuiască să mă îngrijesc de echilibru.

— Ei, nu face glume, Claude, strigă unchiul, o să găsim noi un triciclu, pe care ne vei urma cât bine cât rău. Nu trebuie să fii un echilibrist așa grozav, să ne păstrăm firea pe o mașină cu trei roți.

— Ei, nu știu.

— Și dacă ai în urma d-tale, o șleahță de negri în aiurare, n'ai să ai nevoie de lecție pentru a face 12 mile pe oră.

— Bine, poate, răspuse Claude, dar de sigur nu azi fiind-că bicicletele ne lipsesc.

Bubu, care se furișase la spatele Anei Billenbrock, o trase ușor de mână.

Președinta ligei etc. se întoarse spre negrișor și 'l văzu ochii strălucind ciudat.

— Ai să-mi spui ceva? îl întrebă ea încet.

— Domnule Martin, răspuse Bubu înălțându-se până la urechia Anei, am văzut niște biciclete, eă, patru, cinci, nu știu câte.

«Ai văzut niște biciclete? Unde? când? întrebă repede doamna Martin.

— Azi dinineată, într'o magazie, de cea-l'altă parte a casei.

Buna Billenbrock nu se gândea că băiatul împingea curiozitatea până la indiscrețiune. Nu 'l venea în gând că d. Ellis nu vroia să-și dea bicicletele.

«Dar, atunci, strigă ea, suntem pe jumătate scăpați.

Toată lumea se uită la ea. Președinta nu se codea nici o dată.

— Ah! D-le Ellis, zise ea, iei parte nepotului meu.

— Dar, făcu plantatorul, care, cu toată exclamația asta, părea a înțelege foarte bine.

— Oh! nu-ți imput nimic. Poate că ai avut de gând a ne opri, chiar cu prețul liniștii d-voastră, cu prețul vieții familiei d-tale.

— Te rog, doamnă, explică te, zise bietul om, care suridea, cam fără voie.

— Aveți zece biciclete, răspuse Anna Billenbrock.

— Zău? strigă unchiul.

— Mai multe, o colecție poate.

— De unde știți asta, doamnă!

— Ștregarul ăsta de Bubu, reluă doamna Martin, roșind puțin. Nu cunosc un mai bun găsit de cui-burî de cât acest negru. Ertăți-l, cu toate că a făcut rău că scotocește ast fel pretutindeni, iartă-l avînd în vedere intenția. De sigur n'ar fi vorbit, dacă noi n'am fi arătat dorința de a fugi prin acest mijloc.

Bubu foarte rușinat plecase capul.

«Aide, zise plantatorul, mărturisesc fiind-că nu 'l mijloc de a nega. La început vrut să mă prind: m'era teamă de a pune în încurcătură pe d. Michou.

— Oh! n'ar fi trebuit să aveți grija mea, replică Claude destul de priceput ca să se mîlădie cerințelor curtenirei și a convenințelor, unchiul și mătușa vor fugi; eă, ce vreți? nu mai am nimic de așteptat pe pămînt, biata nevastă a murit! Ar fi trebuit să avem bunul simț de a ne resemna și a nu ne imbarca în aventuri fără scopuri. De altminterlea puteți fi încredințați că Jupiter și cu cei-l'alți nu mă vor prinde vii.

Anna și unchiul nu putură să audă vorbirea asta fără să le sară țandăra.

«Dar nici de cum, răspuse bătrânul. Ai să reîncepi iar cu lasitățile? Nu este pe lume un erou mai fricos de cât d-ta, pe cinstea mea.

— Un erou de două parale! gemu Claude.

— Dacă d. Ellis vrea să ne cedeze pe cât l'a costat, patru mașini, toate pot să se rînduiască, cu condiție să fie printre ele și un triciclu.

— Veniți să vedeți și să alegeți, zise plantatorul.

Se îndreptară spre hambarul, pe care 'l arătase Bubu, opt sau zece velocipede erau înșiruite în ordine bună.

— Nu numai că este un triciclu, dar sunt trei, zise Anna.

— Da, sprijini d. Ellis, sunt mașinele copiilor mei cei mai mici.

— Oh! dar nu le putem primi, zise unchiul. Le-ar părea rău prea mult, bieților copii!

— N'aveți teamă, răspuse plantatorul, amîndouă cer în gura mare să li se dea o mașină cu două roate.

— Nu vorbești din prea mare bunăvoință ast-fel?

— Nici-de-cum, aveți să vedeți.

— Albert!

La chemarea asta un frumos băiat de opt ani alergă cu apucături de mînz scăpat de căpăstru.

— Pe ce mașină vreți să te urci? îl întrebă tatăl său.

— Pe asta! răspuse Alfred arătând pe cea mai înaltă dintre biciclete.

— Vedeți, și cum după d. Alfred nu mai e de cât d-șoara Ketty — 5

an, — Îi va rămânea două tricicluri numai pentru ea, dacă d. Michou voește să se pue în pericol...

— Ei, doamne, d-le, genul acesta de locomoțiune 'mî insuflă un mare desgust, reluă Claude. Dar cum am fost pe un vapor englez, apoi în trenurile americane și apoi pe un alt vapor care putea să sară în aer tot așa de ușor ca acela... Biată Sofia! mă voi du sui și pe tricicletă. Cu atât mai rău pentru unchiu și mătușa dacă nedibăcia mea 'i vor costa scump.

Isprăvindu'si fraza, Michou avu înfățișarea de a se reculege; l'af fi luat drept statuia Resemnării.

— Dragă Claude, reluă unchiul Martin, te calomniezi. Dacă ai avea cea mai mică încredere în d-ta, ai face fapte mari.

— Cum îți va plăcea, unchiule.

— Crezi că ești nedibăci. Nu 'i adevărat. Când mecanica e întoarsă la d-ta, nu te mai încurcă nimic.

— Da, un iepure! gemu bietul băiat.

— Nu am văzut ieri; nici unul din noi n'a arătat atâta bărbăție în fața pericolului, mai mult sânge rece și hotărîre ca d-ta. Când negrul acela era să pue mîna pe trăsura noastră, și să ne azvîrle cine știe unde, am închis în neștire ochii, ne-vasta mi-a luat brațul și mi l'a strîns, D-zeu știe! d-ta nici n'af tresărit, nici măcar nu te-af îngălbenit.

— Ei bine, nu vă încredeți, eroul poate să aibă colică în momentul când îl veți crede plecat după glorie.

— Ascultă, nepoate, zise la rîndul ei președinta, înainte de a face atîta vorbă, încearcă să vezi nu cum-va ești velocipedist din naștere?

— Ți-am spus deja, mătușică, sacrificiul e făcut. Sunt gata la orice; să mi se aducă instrumentul pe care trebuie să mă fac caraghios.

Și cum se adusesse lângă el un triciclu, avu o ultimă mișcare de revoltă.

— Numai, zise el, vă înștiințez un lucru; dacă mă prăvălesc, sați 'mî rup vre-o mîna sau ceva pe aproape, s'a isprăvit. Mai de grabă mă duc după Sofia pe cea-l'altă lume de cât să sufer odorogeli și dureri nebune în aceasta.

— Bine, bine, ne am înțeles, zise Anna Billenbrock, suite, n'o să cazî, n'af grije.

Claude se cocoțase pe bicicletă. Alfred — vîrsta asta n'are milă — nu putu să 'și stăpînească un hohot de ris vîzîndu-l așa de nesigur, cu capul atîrnînd, picioarele sucite și trunchiul tremurînd.

— Pune în mișcare pedalele, zise unchiul Martin; încetișor ca să te familiarizezi cu alternarea Asta 'i.

Mașina făcuse câte-va rotogoliri. Dar, trebuie să convenim, Claude era nătărău de tot. Mîinile lui cari

tromurați deviară ghidonul și întoarse de odată capul la coadă. Pufni de ris și toată lumea cu el.

— Lasă-ți ghidonul în pace; cea d'întîi preocupare a d-tale trebuie să fie de a te ține drept, și aide.

Se duse și se depărtă din grupul care 'l privea. Puțin câte puțin se miră că nu căzuse și apăsă mai cu putere pedalele, își înțepeni brațele zi înălță capul.

— Vă spun eu, făcu președinta, era născut pentru asta.

Zîmbea toți. Trupul lui Claude sta cârlig, se simțea silința pe care o făcea el de teamă să nu cadă.

— N'aveți teamă! îi striga unchiul.

— Ușor de sfătuit, replică Michou care începuse să asude, dar care nu urma mai puțin a merge.

— Impinge! impinge! îi spunea mătușa sa.

Hotărît să asculte până la moarte, dădu un nou avînt triciclului său și luă un mers foarte iute. Apoi vîzînd că după cele-l'alte toate echilibrul era destul de ușor de păstrat, făcu o nouă efortare. Dar când vru să întoarcă la dreapta, căci ajunsesese la capătul curței, era cît p'aci să fie azvîrlit.

— Trebuie să 'ți pleci puțin corpul într-o parte, când vrei să întorci, îi strigă unchiul Martin. Iată, foarte bine!

Și Michou mergea, mergea, făcînd înconjurul imensei curți fără poticneală, cu o iuteală mijlocie, într'adevăr, care cu o îndemănare relativă care nu s'ar fi așteptat de la el în zece minute.

Pe când admirați pe Michou care își zicea, că velocipedul poate fi bun de ceva la nevoie, Lewis Ellis, cel mai mare copil al plantatorului se ivi pe peron. Din ochi, căuta pe tatăl său, apoi se îndreptă spre el repede.

— Înconjoară curtea, îi zise el încet.

— De toate părțile? întrebă d-nu Ellis.

— Aproape. Afară de direcția Roke Hill, sunt ascunși pretutindeni în mărăcinii, ascunși în iarbă.

— Ai văzut asta de sus?

— Da.

— Bine. Îți mulțumesc. Și în pădure?

— Oh! Acolo, trebuie să fie vre-o sută cinci zeci, îi ghicești că sunt în șanțul care mărginește drumul.

— Par'că vor să încerce o încălcare bruscă?

— Nu. Cred că așteaptă noaptea.

— Foarte bine. Păstrează asta pentru tine. Vom vedea după aceea.

Această convorbire scurtă nu schimbă atențiunea lui Martin, nici a celor-l'alte persoane. Claude acum pedala cu o oare-care îndrăzneală,

încercînd să meargă mai iute. Dar încercarea asta scoase la iveală ne-experiența lui și unchiul spuse:

«E foarte bine scumpe prietene, iată te în stare de a parcurge nouă, zece mile pe oră. E de ajuns. Poți să te scobori.

Michou foarte mîndru de izbînda lui vru să facă de două-trei ori ocolul curței, iar pe urmă se scobori modest.

Apoi la rîndul lor unchiul și cu atletica lui jumătate încercară bicicletele. Amîndoi erău maeștri în velocipedie, mai cu seamă Anna Billenbrock, pe care o ghicea în stare să execute adevărate minuni de dibăcie. Chiar și Babu execută o fugă și căzură la învoială cu mașini de astea, ar putea face ocolul lumii fără oboseală.

La un-spre-zece ore lunșul. D-na Ellis făcu onorurile mesei cu o grație desăvîrșită. Pe fizionomia ei nu era nici o urmă din grijile, cari o asediau cu toate acestea.

La cafea unchiul Martin luă cuvîntul:

«Fiind-că d. Ellis, zise el, consimte a ne ceda patru velocipede pe cari le-am ales, o să plecăm pe la două ore și jumătate.

— De ce așa de vreme? întreabă plantorul.

— Fiind că la ora aceea cred că trei sferturi din dobitoicii aceia cari își au pus în gînd să ne omoare, au să cadă învinși de somn.

— Nu vă încredeți.

— Da, da, mai toți au trecut noptea sfătuiindu-se. Toată dimineața trebuie să se fi trudit, ca niște copii cari nu mai știu ce să facă să guste din plăcerea dorită, și vor adormi cu încredințarea că vom sta înăuntru o zi.

— D-nu Martin, sprijini președinta, raționează foarte bine.

— Dar, obiectă Claude, ajunge patru sați cinci dintre dinșii, cari să nu doarmă ca să scoale pe toți cei-l'alți.

— De aceea, zise unchiul Martin care prevăzuse cazul, n'o să plecăm cu mîinile în buzunar, fără a încerca să le ripostăm.

— Bine, mormăi Claude care 'și reluate înfățișarea lui de victimă, hotărîtă la orice jertfă.

— Restul va depinde de ce ne va spune d. Ellis. Există în jurul curței d-voastră alte drumuri afară de cel prin care am venit, întreabă unchiul.

— Da și nu. În toate sensurile a vem drumuri cari radiază în jurul nostru până la o distanță foarte mare.

— Este vre-unul pe care ar putea să plece vizitiul cu trăsura, care ne-a adus aci?

(Va urma)

a se uita prin prejuri, se întoarse și să pleacă să prindă funia caicului, de o dată văzu la cel-l'alt capăt ursul.

La început credea că e «Suggen» dar mai înainte de a fi avut vreme să 'și dea seama că acest animal era prea mare ca să fie un câine, primi peste urechea dreaptă o lovitură care 'l făcu să vadă scântei, și apoi căzuse, cum am spus, pe spate. Căută să se apere, după puțină, cu mâinile. Cu o mână prinse animalul de beregată, îl ținu tare și strinse din toate puterile. Tocmai în momentul când ursul era gata să muște

pe Iohansen de cap, acesta rostise memorabilele cuvinte: «Impușcă repede!». Ursul se uitase mereu la mine, căutând, fără îndoială, să ghicească ce aveam de gând. Apoi dăduse cu ochii de câine și se întorsese spre el. Repede ca gândul Iohansen îl lăsase din mâini și se tirise la o parte, pe când ursul dete o lovitură lui «Suggen», care imediat începu să urle grozav. Apoi și «Kaiphass» primi o lovitură peste nas. Într'acestea Iohansen se ridicase de jos, și în momentul în care eu trăgeam asupra ursului, își luase și el pușca din caic.

Singura pagubă ce făcuse ursul era că răsesse ceva murdărie de pe o brazul lui Iohansen, așa că 'l lăsase o dungă albă și 'l făcuse o mică rană la o mână. «Kaiphass» de asemenea avea o sgaritură la nas.

Abea căzuse ursul și văzurăm la o mică de părtare alți doi ridicându-și botul de asupra unei grămezi de ghiață; erau puil, carii, firește, voiau să vadă succesul vânătorii mamei lor. Erau doi pui mari. Dar nu crezui că face să 'mi prăpădesc cartușele pentru ei, de și Iohansen era de părere că carnea de urs tânăr are un gust cu mult mai delicat decât cea de urs bătrân. Voia să impuște măcar unul, zicea el, și alergă înainte; într'acestea puil de urs fugiseră. Mai târziu s'au întors iar și i-am auzit de departe încă, urlând după mama lor.

Iohansen le trimise un glont, dar depărtarea era prea mare, așa că nu făcu de cât să rănească pe unul din pui.

Urlând teribil ursul o luă înapoi; Iohansen după el, dar în curând re-

nunță la această vânătoare, care amenința a se prelungi prea mult. Pe când tăiam ursul în bucăți, puil se apropiară iar de partea cea l'altă a crăpăturii și toată vremea cât am stat acolo s'au plimbat mereu prin prejurul nostru.

După ce dădurăm bine de mâncare câinilor și mâncărăm și noi nițică carne crudă, iar carnea de pe șuncii o puserăm în caice, trecurăm în sfârșit peste crăpătură și ne continuarm drumul.

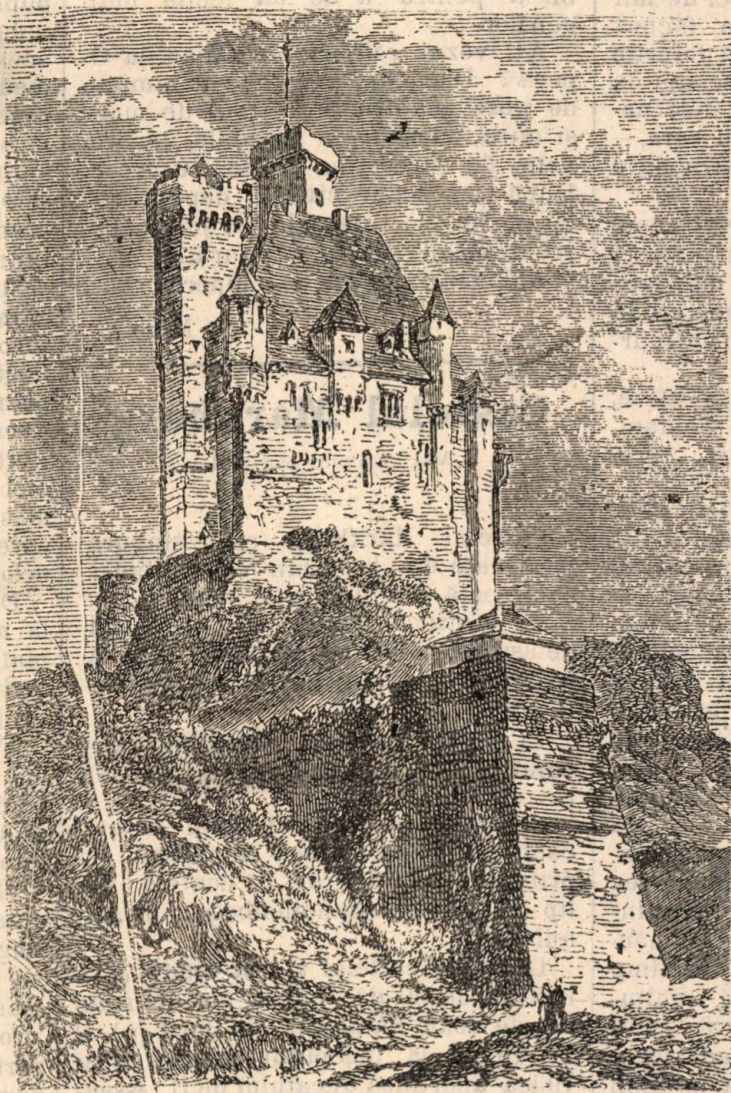
Ghiața era și rămasă rea, și curând după aceea ajunserăm la niște

mereu ursul rănit urlând în urma noastră; umplea toată lumea aceasta tăcută cu plângerile sale amare asupra cruzimii oamenilor. Era trist de a 'l auzi; și dacă am fi avut vreme, de sigur ne-am fi întors și am mai fi cheltuit un cartuș cu bietul dobitoc.

Am văzut cum puil de urs s'au întors la locul unde zăcuse mama lor, și unde îi lăsasem resturile; credeam că scăpasem de dinșii; dar curând după aceea îi auzirăm iar și chiar după ce ne oprirăm.

Fridtjof Nansen.

(Urmare în numărul viitor)

Castelul Marxburg.—(Vezi pag. 462)

crăpăturii grozave, pline de blocuri aruncate unele peste altele. Era o priveliște desolătoare; dar trebuia să merg mai înainte.

Între toate aceste bucăți de ghiață găsirăm o banchiză veche neobișnuit de groasă, cu coline înalte și cu bălți între ele. După una din aceste coline observai prin occean, marea deschisă de la marginea ghețarului. Acum nu mai avem mult de mers; dar ghiața di'naintea noastră e oribilă; fie care pas ne costă timp mult.

Pe când mergeam înainte, auzeam

pentru indigenii provinciilor Binh — Qhua și Khan-Hoa se revoltaseră în contra autorităților noastre.

Aceste provincii erau trecute atunci prin foc și sînge de un șef al partizanilor anamiți, devotați cauzei noastre, al cărui număr singur ajungea ca să arunce spaima printre revoltai.

Acest om, era generalul Doc Phu. Capul său era pus la preț de mai bine de zece ani, dar el răspunse ca un erou din antichitate: «Să vie să mi 'l ia!»

Acest tovarăș viteaz al autorită-

Note de călătorie

O nesocotință crudă

O să vă povestesc ceva, ce mi s'a întâmplat mai neplăcut în viață.

E o istorie neasămănată, dar cu totul adeverată; de aceea invit pe oamenii pentru cari ori-ce călător, — în virtutea acestei axiome: «minte cine vine de departe», — e un impostor, să nu o citească, dacă au bănueli asupra sincerității mele, pentru că personagiile pe cari ea le pune în scenă rămânând în ținuturi prea departe eu nu le pot să le iau de martore.

Ciupercile au jucat un oare-care rol în viața mea. Așa 1888 mi-au fost funeste în Cochinchina.

În anul acesta, călătoriam în interiorul frumoasei colonii franceze, umblînd din loc în loc, când pe apă în «Sampans», — barcă indigenă învelită c'un acoperiș în formă de domă, — când pe uscat, în car cu boi, când primii ordin din Saigon să mă îndreptez spre orașul Claudoc,

ților noastre franceze Indo-Chineze, trăia foarte sălbatic. Singur însărcinat cu potolirea revoltei, i se lăsase,—de sigur de imprudență,—mâna liberă. Se folosise de asta ca să taie sute și mii de capete sub cuvânt de liniștirea țerei.

În această expediție din Binh-Quuan și Kau-Hoa, foarte puțin cunoscute în Franța și în lumea întreagă, s'a întâmplat,—ceea ce se va întâmpla ori de câte ori va fi vorba de potoliri de războaie în Extremul-Orient, ca să fie executați oameni prinși cu armele în mână, arme cu care se omorâseră, cu câte va lăsa mai înainte, douăzeci de mii de parizieni ai Franței; se făcure jafuri, se comiseră atrocități felurite între cari și aceea de a se mutila prizonierii și morții, tăindu-li-se nasul și urechile, lucru pentru care,—ceva oribil!—guvernul nostru da o răsplată în bani.

Ca să explicăm,—dacă e cu putință,—aceste catacombe sângeroase, trebuie să se știe istoria mandarinului Quan-Bô, care, c'o mână crudă înecase într-o gârlă, pe trimisul curții din Hul.

Acest Quan-Bô, între parenteze, după instrucție, judecată, condamnare, trimis în Hue,—a fost... grațiat.

Dacă seful partizanilor Doc-Phu, a fost crud peste măsură, am fost și noi siliți să-i aducem omagii vitejiei sale, căci el singur,—da, *singur!*—s'a dus să caute în mijlocul rebelilor capul administratorului Salicetti și l'a adus cu rizicul de a și-l lăsa pe al său de douăzeci de ori pe drum.

Peste zece zile după ordinul pe care l'am primit din Saigon, eram la Chandoc, fără să mi se întâmple ceva pe drum. Administratorul, din Nicolino, fost șef de batalion de infanterie de marină, aflând de sosirea mea îmi oferii ospitalitate, prevestindu-mă că în timpuri normale se mânca bine în casa lui, dar că în timp de război, trebuia să mă mulțumesc cu o hrană, care ar fi făcut fericirea Spartanilor; cu adevărat, orezul și peștele sărat, fură în timp de opt zile singurile elemente ale ospăturilor noastre. D-nu Nicolino îmi spuse că generalul și oamenii săi erau furnisori săi obișnuiți, când erau de față, nelăsându-l nici odată, fără vinat și pește, în afară de proviziunile care i se trimiteau regulat la Saigon, când drumul și gârlele erau sigure.

A noua zi, pe când mă întorceam de la plimbare, zării pe administrator pe pragul ușei că-mi face semn să mă grăbesc: «Victorie! strigă el, victorie! am primit vești de la general; mi-a trimis o bucată de căprioară și un coș cu ciuperci săi bureți, că nu știu să le deosebesc bine». În sufragerie zării un coș plin

cu ciuperci negre și vinete.

Dejunul fu excelent. D-nu Nicolino făcu cînste ciupercilor, și eu îl imitai ca să mă despăgubesc de cele opt zile de pilaf și pește sărat. Ne scularăm de la masă, după ce ne-am terminat masa noastră cu un desert ales, compus din banane, udat cu un ceai, adevărat nectar demn să fie sorbit de zeii din Olimp, când plan-tonul de la telegraf aduse o depeșă oficială. Conținea aceste vorbe: «Dă cinci sute de piastre generalului Doc Phu pentru cinci-zece de perechi de urechi rebele pe cari le trimiți drept chitanță. Țintuește-le pe piața publică pentru a se da lecție indigenilor».

Ați văzut călătoria în China la Operă? Dacă da, vă aduceți aminte de persoana atinsă de răul de mare și care face toate silințele, încoronate de succes, ca să se... ușureze. După ce auziți citirea depeșii oficiale, mi se întâmplă să joc acest rol neplăcut foarte... natural.

Ah! mi-e groază de ciuperci.

G. Marx.

Castelul Marxburg

—(Vezi gravura pag. 461)—

Castelul Marxburg este singura fortăreață de la Rhin ce a rămas completă din timpurile vechi.

Pe o stîncă înaltă de 154 metri de-asupra nivelului Rhinului se află imposantul castel, cu terase și bastioane.

El a fost zidit la începutul veacului al 13-lea. Acest castel are un trecut agitat.

Castrum Brubach (castelul Brubach), cum se numea odinioară, și primi numele său de la contele Filip III de Katzenellenbogen în anul 1437.

După ce castelul a fost nimicit în războiul de 30 de ani, a fost re-staurat de Ioan Bătăiosul. În veacul al 17, 18 și la începutul veacului al 19-lea aparținea ducatului de H. essen-Darmstadt și până la anul 1866 a servit de pușcărie principatului de Nassau. De pe turnul principal al o privești încântătoare asupra regiunilor Rhinului.

Pe drumul spre Marxburg se află și vestita capelă sf. Martin, situată într-o regiune dintre cele mai romantice.

Numărul 59 din «Ziarul Călătoriilor» va apare Marti 9 Iunie c.

● călătorie

în pământurile descoperite de
Cristofor Columb

INTRODUCȚIE

Pe bordul lui «Dunottar Castle» navigând între Porstmouth și Cape Town

27 Ianuarie 1896

Lat. 31°43' Sud. Long. 15°58' Est
Greenwich

«O idee!

«Pe când plutesc, pe acest splendid vapor, peste imensa întindere a oceanului, care desparte Anglia de Cetatea Capului și, stând comod la pupă, cu ochii atinți la turburele valuri produse de greaua helice a acestui alergător peste oceane, gândul meu zboară la navigațiile mai puțin repezi, încete une-ori, dar totuși frumoase, pline de atracțiuni, pline de amintiri, făcute cu bunul meu Corsaro la Canari, la Madera, la Azore; atunci când tiner și înflăcărat încă, nutream ideea de a zări cu el pe aceste mări, unde s'a semnalat înflăcărarea și răbdarea navigatorilor din secolul al XV-lea, pe aceste mări ilustrate prin îndrăznelile lui Nivaldi, prin descoperirile lui Nicoloso de Recco, ale lui Antonistto de Nolli, de Portugezii Pedro de Ciutra, Bartolomeo Diaz, Vasco da Gama, dar mai ales, de marele navigator genovez, spre a ajunge până la Capul furtunelor și... poate și mai departe!

Dar totuși trec ani! Acum ninge la munte! Yahtul meu «Corsaro» nu mai e! Trei spre-zece ani de viață activă au fost de ajuns spre a-l aduce la un sfârșit precoce!

«Vizita la Kiel, cu ocazia serbărilor internaționale care avură loc în Iunie 1895, pentru inaugurarea canalului Nord-Ostsee fu ultima lui călătorie.

«Să scriu povestirea călătoriei executate în 1893 la actuala insulă Wasting, la San-Salvador din Columbia, va fi un omagiu, va fi farewell al meu, tristul meu adio amintirea lui «Corsaro». (Această călătorie am raportat-o și ministerului de marină în urma cererii ce mi s'a făcut).

»In același timp această scriere va putea răspunde la dorința numeroșilor amici care îmi cer o dare de seamă asupra acelei fericite navigațiuni».

O astfel de idee se ivi în gândul meu în timpul călătoriei, idee pe care acum o împlinesc după notele mele.

Prin repede desfășurare a evenimentelor, la care poate da loc o călătorie în jurul lumii, din care traversarea din Anglia la capul Bunei Speranțe nu era de cât începutul, această idee rămase în stare latentă; dar reinviă mai puternică atunci când, lăsând Mexicul și misterioasele și vechile ruine, întorcându-mă în Europa, trec prin archipelagul Ba-

hama și la mică depărtare chiar de San-Salvator.

Pe lângă aceasta sosind la Genova, fui vestit despre premiul conferit de juriul Expoziției din Chicago modelelor celor trei glorioase vase ale expediției lui Columb, executate sub direcția mea și expuse de Comuna Ilnova.

Era de datoria mea de a releva și a respinge acuzarea de imitator ce mi s'a dat în mod indirect de juriul acelei expoziții, acuzare care rezultă chiar din diploma ce însoțea medalia.

Amorul meu propriu, și îndrăznesc a spune acel al Comunei noastre, căreia ca expozitoare i se conferise premiul, îmi impuneau de a mă scăpa de asemenea acuzații și de a dovedi că, planurile și desemnurile pentru reconstituirea modelelor de nave și a celor două caravele fură terminate la Genova mai înainte ca Spania să-și termine pe *Santa-Maria* și cu mult mai înainte ca ei să înceapă a lucra la reconstituirea caravelor *Pinta* și *Ninna*.

Iată de ce și cum am ajuns la Genova am luat condeiul spre a scrie călătoria lui Corsaro la San-Salvador.

Genova, 15 Maiu 1897

Căpitanul E. A. d'Albertis

CAPITOLUL I

De la Genova la Cadix. — Huelva și monăstirea «Nuestra Senora de la Rabide» — În ocean. — Marea Sargasso. — «San-Salvador»

În 1892, Genova și toată Italia se pregăteau să celebreze în mod demn al IV-lea centenar al descoperirii *Nouei lumi*; spre a face mai solemnă această comemorare, s'a constituit la Roma prin decret Regal chiar de la 1888, *Comisiunea Columbiană spre a retipări documentele și studiile asupra lui Cristof Columb*.

Avuți onoare să fac parte dintr'însa și eu fui însărcinat să tratez tema: *Construcțiunile navale și arta navigației pe timpul lui Cristof Columb*: adică *Arta Nautică* din acele timpuri.

Primăria din Genova cunoscând studiile mele și apretând valoarea materialurilor culese de mine spre a îmi împlini mandatul, mi-a încredințat reconstituirea arheologică a modelelor navei «Santa Maria» și a caravelor «Piuta» și «Ninna», cele trei glorioase vase pe care Columb le-a condus peste temutul ocean, în descoperirea *Nouei-Lumi*.

După ce am împlinit această onorabilă sarcină și am expediat cele trei modele la Expoziția din Chicago, mi s'a părut că însărcinarea mea nu era terminată, simțeam că mai rămânea încă ceva de făcut spre a se complecta omagiul datorit Marelui Navigator Genovez.

Înainte de orî-ce voiam să dau mai multă valoare celor ce scrisesem în *Arta Nautică*, cu observațiuni personale făcute chiar în locurile unde s'a făcut navigația de descoperire și care au confirmat ideile mele cu privire la factorii, care exercitaseră cea mai mare influență asupra drumului străbătut de Columb; mai ales între toți factorii e *curentul* a cărui direcțiune necunoscută tunc Marelui Descoperitor, a trebuit să-i fie în tot-d'a-una favorabil, de și, după cum reese din notele lui Columb, acesta susține că a avut un curent contrariu.

Asemenea observațiuni erau cu putință numai urmând itinerariul primei călătorii și mergând până la primul pământ descoperit de el.

Echoul serbărilor grandioase cu care Genova celebrase al IV-lea centenar al descoperirii *Nouei Lumi*, nu dispăruse încă, când în anul următor America invita pe toată lumea civilizată la expoziția internațională din Chicago, făcută spre a serbători pe Marele Descoperitor, demonstrând Europei minunatul progres la care a ajuns în patru secole în arte, industrii și științe.

Concertându-mi ideile, stabilii să depun, ca genovez și ca marinar, omagiul meu lui Columb în același loc unde el avea primul său triumf, și să vizitez apoi expoziția din Chicago.

Acestea m'au făcut să întreprind acea călătorie.

Batul meu «Corsaro» care de câtva timp sta în neactivitate ancorat în Genova, trebuia să-mi servească în acest scop.

Cred zadarnic de a descrie pe larg acest yacht; această descriere figurează în precedentele călătorii făcute în Anglia, la Madera și la insulele Canari și la Azore.

El era un vapor de 50 de tone; opt marinari constituiau echipagiul lui; aveam ca tovarăș pe Alberto, Guisti, o veche cunoștință al primului meu yacht «Violante» și apoi al lui «Corsaro».

O traversare oceanică de peste 4000 de mile, o călătorie la insulele Lucaie, sau Bahama și apoi la New-York cu un bastiment mic ca «Corsaro» cu probabilitatea de a fi coprinși la reîntoarcerea de uragane, așa de dese și de temute prin acele locuri, în timpul lunilor August și Septembrie, era un lucru nu tocmai ușor.

Deci fu redus într'u cât-va înaltul catarg, întărindu-l și făcându-l astfel mai nemerit pentru lungă călătorie pe care trebuia să o întreprind; cu o mare muncă și proviziuni de tot soiul. lichide și solide, fură adunate și butoaiele de apă cu o capacitate de peste trei tone și jumătate fură umplute și, în fine, în două spre-zece

zile, «Corsaro» era gata să plutească și la 2 Iunie 1893, pleacă din Genova îndreptându-mă spre Cartagina.

În timpul compilării lucrării mele *Construcțiunile navale și arta navigației pe timpul lui Cristof Columb*, cum și în timpul reconstituirea modelelor caravelor «Ninna» și «Pinta» și a navei «Santa Maria», fusesem în relațiuni epistolare cu d. Cesario Fernandez Duro, căpitan de vapor, istoric ilustru al marinei spaniole, care fu apoi chemat să prezideze comisiunea arheologică însărcinată de a constitui un model în mărime normală a vasului «Santa Maria», nava amirală a lui Columb.

Terminasem deja de câte-va luni lucrarea ce mi se încredințase, atunci când din ziare și fui în cunoștință că la Cadix fusese pus în șantier «Santa Maria».

În bănuiala că lungile mele cercetări să fie cunoscute de comisiunea spaniolă, și să nu-mi fie recunoscută prioritatea cucerită cu lucrarea deja făcută; temându-mă că vre o fortuită identitate de rezultat ar putea să-mi atragă acuzarea de imitator, sau mai rău încă, de plagiator, făcui o încercare, poate puțin corectă față de comisiunea din care făceam parte, dar care trebuia să-mă scoată din acea nesiguranță.

Spre a câștiga timp, și fără să consult comisiunea regală columbiană din Roma, comunicai domnului Cesario Fernandez Duro toate studiile mele, desemnurile geometrice și planurile de construcțiune, relative la nava *Santa Maria*, ca și acelea ale caravelor *Pinta* și *Ninna*; materialele deja gata pentru opera suscitată, care pe atunci se afla sub tipar.

Între altele spre a-i da motivul acestei trimiteri i ceream autorizata lui părere asupra rezultatelor obținute de mine.

Răspunsul nu putu să fie mai mulțumitor pentru mine și l'făcui atunci cunoscut numai câtor-va amici.

— *Mi senior de devuelvo a Ud. los debujors que se sirvijo enviarune meravillado de la semejanca en el resultado de los calculos con los nuestros.*

Așa îmi scria domnul Cesario Fernandez Duro la 27 Iunie 1892¹⁾.

Din acel moment criteriurile expuse de mine fură curtenitor primii-

¹⁾ Ca titlu de curiozitate notez că afară de asemănarea catargurilor, fie întâmplare, fie calculul, tonurile atribuite de mine navei *Santa Maria* a rezultat aproape identic cu acela pe care domnul Cesario Fernandez Duro l' dăduse navei lui Columb, aproape 180 tone, pe când eu găsisem 179 tone. Asemenea exactitate, ca și aceea a multelor detalii de construcțiune mi-a fost vătămătoare. *Santa Maria* fu construită în 66 zile la Cadix sub supraveghierea inginerului naval Leopoldo Puente.

te, discutate și avură onoarea de a fi de mai multe ori acceptate de comisiunea arheologică spaniolă, în reconstruirea celor două caravele *Pinta* și *Ninna*, construite mai târziu la Barcelona.

Stima reciprocă care se născuse între noi și cum relațiunile epistolare creșteau din ce în ce, mă îndemnă să fac cunoștința personală a d-lui Cesareo Fernandez Duro, și aceea a pictorului de marină d. Rafael Mouleón, *restaurador del museo nacional de Madrid*, care ca membru al comisiunii sus zise, dăduse prețiosul său concurs la reconstruirea navei și la cele două caravele ale lui Columb.

Aș fi dorit să mă urc cu *Corsaro* pe Odiel și Rio Tinto; aș fi vroit să ancoriez în fața lui Palos, de unde a plecat epica expediție, făcând să falfăie pe acele ape vechiul drapel genovez, spre a saluta monastirea *Nuestra Señora de la Rabida*, unde se încunună răbdarea lui Columb și a început marea călătorie de descoperire, dar timpul mă grăbea, deci preferai să traversez Spania de la Cartagina la Madrid, să trec de Huelva și Palos, vizitând aceste două puncte ca turist și să ajung la yachtul meu la Cadix.

Apoi lăsând ca *Corsaro* după ce a plecat de la Cartagina să se îndrepteze spre Cadix, eu plecai la Madrid. Zadarnic e de a mai adăuga că de la d-nii Cesareo Fernandez Duro și Rafael Mouleón avui primirea cea mai frumoasă și trătească și asta nu va minuna pe nimeni care cunoaște cavaleriasca curtenire a Spaniolilor.

Madridul îmi era deja cunoscut, deci vizitarea monumentelor orașului nu mă despărțiră de noul meu amic așa că cele trei zile petrecute cu el nu fură de cât un continuu și reciproc schimb de idei și de comentarii asupra lucrărilor pe care le făcuserăm pe diferite căi.

Am vizitat împreună *Exposicion Historico-Americana* foarte interesantă într'un cât privește descoperirea Americii și instituită cu ocazia centenarului al IV-lea.

În ea admirai, bijuteriile, picturile, ornamentele, obiectele prețioase ale secolului al XV-lea, colecțiuni de idoli, figuri omenești și de animale în aur găsite la săpăturile făcute în Columbia și oferite de acel guvern Reginei Regente.

Văzuși și celebra *carta de marear* a lui Juan de la Casa, proprietarul vasului *Santa Maria*, pilotul lui Columb și alte hărți de navigație; putui să examinez un mare atlas al lui Ptolomeu, un vechi exemplar din *Tablele Alfonsine* și o colecțiune de primitive tratate de navigație.

Avui și plăcerea de a face cunoștință cu inginerul naval domnul Leo-

poldo Puente, constructorul noului «Santa Maria», care, călătorind cu propriile lui mijloace, traversase deja fericit oceanul Atlantic și figura atunci la expoziția din Chicago.

Curtenirea domnului Cesareo Fernandez Duro către mine, se arată cu totul generoasă, pe cât de spontanee, atunci când el vroi ca eu să primesc, ca semn de stimă și amintire, artistica medalie de argint cu care guvernul spaniol vroise să amintească opera membrilor juriului expoziției Istoric-Americană și pe membrii comisiunii însărcinată cu reconstruirea navei *Santa Maria*.

Un asemenea dar, pentru care exprim din nou cele mai mari mulțumiri donatorului, era însoțit de cîte vînte gentile, care măreau valoarea acelui prețios dar și el fu cel mai mare premiu pentru lucrările mele.

În micul meu muzeu de colecțiuni de tot soiul, alături de scrisoarea pe care mi-a trimis-o primarul din Geneva ca mulțumire pentru modelele caravelor executate de mine, figurează medalia ce mi-a fost oferită de eruditul Don Cesareo Fernandez Duro, președintele chiar al juriului american.

Voiu reveni asupra acestui lucru în capitolul al doilea.

În seara de 15 Iunie, când soarele apunea, sosiți la Hullma; din trenul care alerga repede spre acest oraș abia putusem zări în depărtare o fâșie de mare și promontoriul, pe care sta monastirea *Noestra Señora de la Rabida*.

Gândindu-mă la peripețiile lui Columb, la misticismul lui, la neclintita lui constanță, cere găsi cel mai valoros cooperatori în acest liniștit refugiu, trecui toată noaptea aproape în insomnie.

Și cine ar fi putut dormi?...

A doua zi aș fi vizitat spitalul, de acolo de sus ochiul meu ar fi privit pe aceste orizonturi pe care Columb le sărutase de atâtea ori, atunci când de acolo el se gîndea la lumea nouă!

Aurora zilei următoare mă găsi rătăcind pe țărmuri fluviale Odiel, în căutarea unui barcagiu care să mă transporte la istoricul monument.

Puțin câte puțin o palidă lumină înconjură orizontul la răsărit, pașagiul căpăta forma și culoare; infinit și tăcere tristă a acelei ore dispunea sufletul la contemplare, la amintirile trecutului.

(Va urma).

Varietăți

Expedițiuni la Polul Nord. — Americanii pregătesc două mari expedițiuni la Polul Nord. Locotenentul Peary va pleca de la Grönlanda-

Nouă, pe când Walter Wellmann va pleca din țara Francisc-Iosif. Wellmann se află acum în Londra și peste cîteva zile va pleca la Tromsø în Norvegia unde se află vaporul său «Fritjof», care peste trei săptămîni pleacă la Polul Nord. Planurile sale sunt sprijinite de președintele Statelor-Unite Mac-Kinley, de guvernul american, precum și de ambasadorul american de la Londra, Vandervilt, Murgam și de alți americani bogați.

Pe lângă explorarea Polului Nord, Wellmann se va sili să-l afle pe Andrée.

—x—

Cît costă o telegramă la Kiaotschau? — Nu-și poate închipui cine va ce sume mari plătește guvernul german pentru depeșile sale la colonia germană din Kiaotschau.

Taxa pentru un cuvînt cu 10 litere sau cel mult trei cifre până la Korea este 7.40 mărci, așa dar pentru zece cuvinte 74 mărci. Prin urmare un schimb de depeși la China într-o zi costă 3000 de mărci. Telegrammele merg prin Londra la Amur, de unde ajung la Peking. Cablurile acestei linii sunt însă foarte des întrerupte și ast fel telegrammele merg peste India vestică, de unde prin mijlocirea consulatelor germane sunt trimise la destinațiune.

—x—

Colonie chineză în Europa. — Când treci limba îngustă de pămînt, care desparte Gibraltarul englez de continentul spaniol-european, vezi în Est două sate sărăcăcioase. Unul dintre ele este locuit de Chinezii. Sătul acesta însă nu prea are un caracter chinezesc, dar totuși se vede că și trage originea din imperiul chinez.

Oamenii aceștia au venit odinioară din Filipine și au fost ca criminali în Manila deportați la Ceuta de unde după ce și-au expirat osînda au emigrat la Gibraltar.

De oare ce guvernul spaniol nu le-a dat mijloace după eliberarea lor, ca să se întoarcă în patria lor, acești foști deportați au preferat mai bine să și formeze o nouă patrie aici pe pămîntul spaniol. Ei se ocupă cu cultivarea poamelor și a legumelor, și vînd produsele la Gibraltar și sunt mulțumiți cu soarta lor. Numărul lor este cam de două sute: mai mult ca a treia parte din ei sunt căsătoriți cu spaniole. O mulțime de copii andaluzo-chinezi dovedesc, că bogăția în copii a Chinezilor, s'a manifestat și aici. Nicî unul dintre ei nu poartă coadă, de oare ce la Ceuta li s'au tăiat această poaloabă tătarică.

Acum nici copiii lor nu mai poartă coadă.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂPLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:

Lei 4.50 pe an în toată țara

» 2.50 « 1/2 « « «

Abonații pe un an primesc și un roman de 1 volum.

Redacția și Administrația:

No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

apare o dată pe săptămână

MARȚEA

Anunț

Aducem la cunoștința cititorilor noștri că *Ziarul Călătoriilor* primește spre publicare în coloanele sale descrierea localităților mai însemnate, a băilor, etc., din țară, precum și descrierea excursiunilor făcute de societăți, de turiști etc.

Cavernele din Tham-Tai

La câțiva kilometri în spre Nord de Thai-Nguyen, pe țărmul stâng al râului Song-Co, se înalță în colțuri, în mijlocul unei mari câmpii, pe jumătate păduroasă, pe jumătate erbosă, trei ostroave de calcar. Cel mai depărtat și cel mai considerabil, în același timp, care seamănă de departe cu un elefant adormit, se numește, din cauza acestei asemănări: Nui-voi (muntele Elefantului). Celelalte două, care au aspectul a unor catedrale în ruină, nu poartă nici un nume. Adesea ori am observat respingerea manifestată de indigeni, când era vorba să mergem ca să vizităm acele curioase stânci. La început, frica de pirați putea să explice lucrul acesta, dar de când pirateria a dispărut cu totul din regiune, tot nu se găsea nici o călăuză care să consimtă a te însoți în această excursiune, ce nu e, de alt-fel, de loc obositoare. Și ceea ce este mai curios, e că dacă sileai pe vr'un indigen să-ți explice refuzul, îți murmura un răspuns confuz, neînțeles, când din potrivă, pentru vânătoare, plimbare, sau voiaj, înbulzeala călăuzelor e mai mult o jenă pentru european, care se vede copleșit de oferirile lor indiscrete.

Intr-o zi m'am hotărât să străbat misterul, dacă cum va era un mister. De cât va timp, apucat de o pasiune puternică pentru orchide, treceam mai toate zilele afară, în căutarea acestor fantastice parazite.

Deci, foarte decis ca să explorez stâncile bizare care escitați așa de mult curiozitatea mea, plecai într-o dimineață, urmat de un indigen, care îmi aducea dejunul și cu o pușcă cu totul inofensivă în mâinele mele.

Fără a-i spune nimic despre planul ce aveam, mă îndreptai, după o serie de întortochieri, către cea mai apropiată stâncă din cele trei. Grație nepăsării obișnuite a poporului anamit, indigenul meu, care mă urma instinctiv, nu observa strategema, și când voi să protestez, era prea târziu: eram chiar la piciorul mesei de piatră, care mă atrăgea în mod sugestiv.

O scară monumentală, roasă de

mucegai și dispărând sub erburile mari, două coloane de capitate și trei sau patru stele ieratiche, atestau existența vre unui templu. După religioasa surprindere din primul moment, a urmat numai de cât la anamitul care mă însoțea, masca indiferenței, ceea ce este un caracteristic la acel popor.

De alt-fel, fiind de mult timp în serviciul meu, mă cunoștea capabil de vre-o faptă sacrilegă și mă urmă fără a șovăi.

Am coborît scările care se clătinau și am ajuns într'un podestru mic, de unde se deschidea de o dată intrarea întunecoasă a cavernei pustii. Ca de obicei, în excursiunile mele zilnice, luam masa în cel d'întăi templu ce întâlneam în calea mea la ceasul dejunului. Din această cauză luam cu mine și o luminare pentru a lupta în potriva întunecului din templele budiste. Cât de mult m'am felicitat de această precauțiune care părea fără importanță!

Anamitul meu, pe care curiozitatea îl coprinse în cele din urmă, aprinse lumina și înaintarăm, el după mine, în peșteră.

Nimic isbitor sau pitoresc în timp de două sau trei minute; scoborîrăm scara făcând niște întorsături de jur împrejur, în cât părea că ne învârtim pe același loc, ca într'un ghioc de melc. De o dată lumina se stinse, un zgomot confuz, un fel de freamăt surd, o atingere de aripi păroase care gădilau gâtul și fața mea mă înspăimântară și mă făcură să-mi pierd sângele rece.

Instinctiv întind mâinele înainte și rețin cu greutate un strigăt, când constatai golul. Chem pe anamit, dar nenorocitul, nebun de frică și crezând că vede chiar mâna lui Buda, se lățise la pământ și când am reaprins lumina, l'am găsit în această poziție, tremurând din tot corpul și murmurând printre dinții săi care clănteneau, bucată de rugăciuni. Câțiva lilioci, care mai sburau înspăimântați, mi-au explicat enigma și am ris cu hohot, pentru a-mi da curajul.

Dar de odată taverna, care se lărgi pe nesimțite, luă niște proporțiuni gigantice și ca într'un teatru plin de mașinării, se operară niște feerice transformări.

Sub acțiunea luminei, fu ca o orbire, ca un fulger, ca un foc de artificii de diamante; stalactite, coloane sfărâmate, stalactite reflectând în milioane de fațete cristaline modesta noastră lumină, o înapoiată în raze scânteitoare.

După spaima de puțin mai înainte, admirațiunea mă atrase la rândul ei și contempla, fără să murmur un cuvânt, acel decor magic.

Am înaintat și constatai că acea misterioasă tavernă era consacrată

lui Buda și că era populată de o lume de statui, unele mai mari ca în natură.

Ora dejunului sosise. Incepu să mănânc cu poftă din modestul meu dejun, când de odată, un strigăt de teroare al anamitului meu mă făcu să tresar.

Un mormăit răgușit mă dispensă de ori-ce întrebare. Sgomotul, care părea că vine de sub pământ, mărea din ce în ce... îngrozitorul suvenir! Zărir, înaintea mea, focurile intermitente a două ochi. Nici o îndoială, era tigru! Eram perduți. Mă sculai tremurând și împingând pe anamit înaintea mea, părăsirăm caverna și numai afară, sub soare, am început să respir.

Și de atunci mi-a trecut pasiunea pentru orchide.

Toucy.

EPISOADE DIN CĂLĂTORIA MEA LA POLUL NORD

PARTEA DOUA

6 August.—Ieri seară, în momentul plecării, insula spre care ne îndreptăm părea aproape de tot; încă o sfortare și poate că vom ajunge la uscat chiar astăzi. În această speranță, plecam hotărâți ca să învingem toate piedicele. Bălăbănind prin apă și prin zăpadă, urcând colinele și scoborându-le, mergeam înainte cât puteam. Suntem udați din creștet până în tălpi, ce ne pasă Victoria e apropiată.

Marșul nostru disperat îmi reamintește suvenir clasice. Ca și pentru cei zece mii ai lui Xenophon, marea e scăparea noastră, sfârșitul suferințelor, și, ca niște soldați bravi, nu putem să ne oprim să nu strigăm: «Marea! marea!» la vederea apei libere.

După un mers de cinci luni de zile pe nesfârșita banchiză, a venit momentul scăpării.

Înaintea noastră se întinde fața neagră a apei presărată cu blocuri de gheață de o albeață strălucitoare. S'au terminat toate greutatea, toate disperările; drumul spre patrie se deschide acum înaintea noastră. Când ajunsei la marginea banchizei, îmi scosei pălăria și agitând-o în aer făcui semn lui Iohansen. Ura! de trei ori ura! Nu, nici o expresie nu poate să zugrăvească impresia de care eram pătrunși în fața acestui spectacol. E revenirea la viață după sептмăni lungi de temeri și de groază.

Căinii nu pot fi luați pe caice; trebuie dar să ne despărțim de acești bravi tovarăși. Sărmanele dobitoace! pretutindeni în tot-d'auna ne-au urmat cu o inalterabilă cre-

dință; acum când timpurile au devenit mai bune, trebuie să-i părăsim. Acest gând ne întristează bucuria; nu, în adevăr, nu pot să mă decid la această necesitate! Dar viața are exigențe barbare. Trebuie să isprăvim. Eu ucid pe *Suggen*, câinele lui Iohansen, iar tovarășul meu Iohansen se însărcinează cu *Kaipas*, ultimul din câinii mei. După această tristă execuție, suntem gata de plecare.

Ridicăm pânzele și ne îndreptăm repede spre uscat, obiectul dorințelor noastre arzătoare de lună întregă.

Nu sfinșiserăm însă cu banchiza. În fie-care zi, așa-zicând, sloiuri de gheață ne tăiau drumul și ne sileau la munca penibilă a tragerii caicelor peste gheață. D'abia după două săptămâni de eforturi, la 9 August, reușirăm să debarcăm pe o insulă.

De acolo ne luarăm drumul spre vest, apoi spre sud, printr'un deal de fiorduri și insule, în mijlocul cărora nu mai puteam să ne recunoaștem.

Eu, uitând într-o zi să trag ceașcarnicele, nu mai știam unde ne găsim. Apoi, conturile uscatului pe care îl vedeam nu coincidea de loc cu desenul țării Frantz-Ioseph de pe carta exploratorului austriac Payer.

Orî cum, ne urmam drumul hotărît, dar, cu cât înaintam, greutatea sporește. O dată eram ținuti în loc de ghețuri, altă dată de ceață sau furtună. Afară de aceasta, morsele foarte numeroase prin aceste părți, ne atacă.

Pluteam o dată liniștiți când, de o dată, o morsa enormă se ridică în fața noastră și ne amenință să ne cufunde, spărgând cu colții lor teribili, plăpânțele noastre caice.

În momentul în care pusei mâna pe pușcă, dispăru pentru a reîncepe aceeași manevră în jurul caicului lui Iohansen. Prin apa transparentă, îl vedeam trecând încoace și în colo pe sub caicele noastre. Temându-ne să nu găurească fundul caicelor cu colții ei ascuțiți, ne dam toată silința ca să o speriem și să o menținem la distanță. De o dată ea se ridică aproape de caicul lui Iohansen, mai furioasă ca ori când. Nu e vreme de stat la îndoială; tovarășul meu îi trimite un glonț drept în frunte. Morsa scoate un urlet teribil și se cufundă, dispărând lăsând o diră lungă de sînge la suprafața mării. Temându-ne de un nou atac, agitam cu putere vislele; nu suntem cu desăvîrșire liniștiți de cât atunci când zărim pe dușmanul nostru departe în urma noastră, în locul unde s'a cufundat.

Uitasem acest accident, când de o dată văzui pe Iohansen sărind în aer. Caicul său, evident, primise o lovi-

tură violentă pe dedesubt. Poate vre un bloc de gheață trecuse pe sub caic. Dar nu, nu se vedea nici unul prin apropiere.

Pe când examinam marea, zării o morsa ridicată în fața noastră. Nu mai de cât pusei mâna pe pușcă; nu e nici un minut de pierdut. Neputând să ochesc îndărătul urechii, partea cea mai vulnerabilă a animalului, îi trimet la noroc un glonț în frunte. Din fericire a fost de-ajuns. Imediat enormul dobitoc rămase plutind inert pe suprafața apei.

După acest incident, ne îndreptăram spre Sud și mai merșerăm câte-va zile. De o dată, la 23 August, trecerea ne fu oprită cu desăvîrșire de o banchiză groasă. În toate direcțiunile, drumul e blocat de ghețuri impenetrabile. După atâtea suferințe suportate cu curaj în speranța de a ajunge în curînd la marea liberă și de acolo în Norvegia, ne vîzurăm constrânși să mai suportăm o iarnă, a treia de când plecasem. Și de astă dată în ce condițiuni! Nu pe un vapor confortabil, bine încălzit și bine luminat, plin de provizii de tot felul, ci pe un loc pustiu și dezolat, fără nici o resursă, cel puțin în aparență.

Nu mai avem provizii de loc; cortul ce ne adăpostise până atunci, nu mai era de cât zdrențe. Situația noastră părea disperată. Dar tot am isbutit să iernăm, după cum se va vedea din pasagiile următoare ale ziarului meu.

CAP. VI

Pregătiri de iernare. — Morsele. — Vinetoare nenorocită. — O ursoaică cu două pu. — Coliba. — Untura. — Obicejurile morselor. — Menajul nostru. — Adio soarelui. — Splendori polare. — Crăciunul. — Sfinșitul anului

28 August. — Banchiza rămâne nemiscată și toamna înaintază cu pași repezi. Trebuie să ne hotărîm să iernăm pe această insulă. Mai întâi să ne adunăm provizii, apoi să ne gândim la construirea unui adăpost.

La 29 August plecăm să atacăm niște morse cari mișue la țerm. Nu prea sunt sigur de rezultatul luptei. Apărându-se, aceste animale pot să spargă cu colții lor fragilele noastre caice. Dar acum, trebuie să încercăm...

Bine armați, ne îndreptăram spre unul din acești monștri, culcați tocmai în fața noastră. Ajunși la distanța bătaii de pușcă, îi trimiserăm două gloanțe în cap. Imediat, animalul se lăsă în apă și, apropiindu-se, în convulsiile sale amenința a ne spinteca pânza exterioară a caicelor. De câte ori morsa revenea la suprafață, o loveam, dar fără a reuși

să o ucidem. În sfinșit, isbutim să-i trimetem un glonț drept după ureche, punctul cel mai vulnerabil. Imediat, animalul e ucis; dar tot în același moment se cufundă și dispăre.

Ne întoarcem la uscat, foarte dezolați. Nouă gloanțe cheltuite de gheață, — acesta e bilanțul expediției noastre.

Nu departe de coliba noastră, două morse sunt adormite în somn, pe gheață. Ne apropiem până la câți-va pași, și de la prima împușcătură ucid pe cel cu care m'am însărcinat. Iohansen n'are acelaș noroc; trag și eu, dar nu reușesc mai bine. Enormul dobitoc se ridică urlând teribil; sângele îi curge șiroaie și rămâne indiferentă la prezența noastră.

Cu toată aparența furișă, sermănul dobitoc ne aruncă priviri pline de disperare, atât de înduioșătoare în cât, uitând de propriile noastre lipsuri, ne simțim cuprinși de o adîncă milă. Era ca și când am fi comis un asasinat. Un glonț trimis îndărătul urechii, puse sfinșit suferințelor sale; dar mai multe zile pe urmă, mă urmări spectrul acestor sânge-roși.

Pe când suntem ocupați cu tăierea în bucăți a acestor mase enorme de cărnuri, izbucnește o vijelie și ne silește să ne părăsim prada și să ne întoarcem.

N'am făcut nimic. Noaptea următoare, adormisem d'abea, când Iohansen mă deșteaptă. Un urs, imi spuse, umblă prin prejurul cortului... În adevăr, aud un mormăit surd în apropiere. Imediat mă scol, pun mâna pe pușcă și es. O ursoaică cu două pu se coboară spre noi. Impușc ursoaica și după o alergare stăruitoare isbutirăm să ucidem și puil.

Trei urși într-o zi! Și pe d'asupra, întorcându-ne, avem norocul să regăsim morsa ucisă în ziua trecută, plutind aproape de uscat. Fără a pierde un moment, ne luăm precauțiunile ca să nu lăsăm să ne scape a doua oară vînatul, și-l tragem pe gheață.

La 2 Septembrie, reîncepem cu dă răburirea vînatului. Pe când suntem ocupați cu acest lucru, o morsa se îndreptează spre noi, nici de cum intimidat de prezența noastră. Zăbind un camarad, venise fără îndoială să vadă ce făceam în jurul lui. Liniștit și cu o demnitate superbă, se apropie de ghețarul nostru. Aștept cu răbdare să întorcă capul ca să-i trimet un glonț în ceafă. De și l'am lovit de moarte, enormul animal nu cade numai de cât; din nenorocire, nu mai aveam muniții ca să-i dăm lovitura de grație. Cu toată graba posibilă, Iohansen alergă să aducă cartușe și o cange, pe când eu, cu un simplu băț, împiedic animalul ca să nu fugă. Cum se întoarse tovară

șul meu, lovitura de grație fu dată imediat.

Sunt foarte curioase aceste animale. Acu două zile, pe când eram ocupați ca să tăem urșii în bucăți, o morsa, însoțită de puilei, s'a apropiat de noi. După ce s'a cufundat de mai multe ori, în cele din urmă s'a ridicat de jumătate pe ghiață ca să ne poată observa mai bine. De mai multe ori a repetat această manevră, și m'am putut apropia la câțiva pași de dinsa fără ca să fugă. Numai când aproape îl atingeam cu țeava puștii, monstruosul animal se hotărește să fugă.

Tăierea în bucăți a morselor e un lucru pe cât de greu pe atât și de neplăcut. Trebuia să tăiem aceste grămezi enorme de carne cât puteam să ajungem mai adânc sub suprafața apei. Că ne udăm, acesta nu era de cât inconvenientul cel mai mic; cu timpul poți să te usuci. Dar ce era mai rău și nu puteam evita, era că ajunsesem imbibăți, din creștet până în tălpi, pe untură, de grăsime și sânge. Vestmintele noastre ajunseră în cele din urmă să se patrundă de untură care ne ajungea până la piele. Această muncă e fără îndouială cea mai neplăcută din toate câte le-am făcut în cursul expediției noastre. De sigur, am fi lăsat în pace aceste animale, dacă n'am fi avut nevoie de grăsime și de untură, pentru a ne prepara mâncările și a ne procura material de iluminat.

La 7 Septembrie, începurăm cu construirea colibelor ce trebuia să ne adăpostească în tot decursul iernei.

Pentru o astfel de muncă, n'avem de cât niște instrumente rudimentare. În loc de orice alte scule, aveam o talpă de sanie cu vârful ei de fier, o spată de morsa înțepinită într-o traversă de sanie și alte instrumente de acest fel; mai mult însă ne foloseam de mâinele și brațele noastre. Cu răbdare însă se ajunge la orice.

Muncind la ridicarea adăpostului nostru, nu lăsăm în același timp să ne scape nici o ocazie de a ne spori proviziile.

24 Septembrie. — O grupă numeroasă de morse e culcată pe ghiață. Ne strecurăm până la 10 metri de grupă fără a deștepta nici un fel de bănueli. Acum e vorba să ne alegem victimele.

Grupul se compune din animale bătrâne și tinere. Aventura noastră trecută ne-a învățat minte să atacăm de preferință animalele cele mai mici.

Așteptând ca să întorcă capul spre a le putea lovi de moarte dintr'odată, avem vremea să le studiem moravurile. Neconținți, cele bătrâne ca și cele tinere, morsele își scarpină unele altora spinarea cu colții. Când un animal, întinzându-se, deranjează pe vecinul său, imediat cel dintâi

se ridică și își împănă dinții în spate. Și nu e glumă. Acelea dintre morse cari n'au o piele mai groasă, sângerează adesea sub aceste lovituri.

Când un animal străin de grup vine să ia loc și el pe ghiață, se produce o mișcare generală. Toate urlă și cele bătrâne cari sunt mai aproape de noul sosit îl gratifică cu câte-va lovituri, bietul animal pleacă umilit capul, apoi, pas cu pas își face loc printre cele-lalte, în vreme ce primește lovituri din dreapta și din stânga.

Obosiți de a mai aștepta ca morsele să aibă buna-voință de a întoarce capetele, ne hotărîm să le împușcăm în frunte. Surprins de șomotul detunăturii, grupul se ridică; apoi după ce se uită mirat la noi, se îndreptează spre marginea ghiațului... Nu e nici un moment de pierdut; ne reîncercăm puștile repede și de odată culcăm la pământ două monștri dintr'aceștia: unul tânăr și unul bătrân. Atunci cu toți se aruncă în apă, afară de unul singur care rămâne nemișcat. Cu ochii săi mari vagi se uită când la cadavrele tovarășilor săi, când la barbarii cari veniseră să arunce moartea printre acești inofensivi. Să împușcăm și pe acest biet animal sau să-l lăsăm în pace? De ispitit, ne ispitește nu se poate mai mult, dar oare n'avem destul vinat?... Pe când Iohansen înaintea, cu pușca încărcată, nehotărît dacă trebuie sau nu să-l ucidă, eu iau o instantanee a acestei scene amuzante. În cele din urmă ne hotărîm să-l grațiam... pentru că să ne cruțăm munițiile.

Adăpostul nostru se compune dintr'un bordei adânc de 90 de centimetri împresurat cu ziduri de pietre uscate și acoperit cu piei de morsa. Este o singură piesă pentru locuința noastră, lungă de 3 și largă de 2 metri. De când am părăsit «Framul», n'am avut nici odată o locuință mai confortabilă.

La 28 seara, ne stabilim în coliba noastră. Ca să ne procurăm lumină și căldură, am fabricat lămpi groenlandeze, din table de tinichea, în formă de sucupe. În mijloc arde fitilul format din bandagiile doctorului Blessing pe cari din fericire n'am avut ocazia să le întrebuițăm. Lămpile ard de minune, dar nu ridică de loc temperatura în această colibă rău închisă, și în noaptea cea dintâi clănțaneam din dinți. Nici odată până atunci nu suferisem atât de frig.

A doua zi, pentru a ne încălzi puțin membrele amorțite, absorbiram o cantitate considerabilă de supă de urs.

Apoi ne-am apucat să ne construim un cuptor. O gaură în pământ și în acoperiș și o piele de urs înainte,

era toată instalația interioară. Afară ca să oprim vîntul de a pătrunde îndărăt în colibă, am construit un coș de ghiață și zăpadă, singurele materiale pe cari le avem la dispoziție. Coșul acesta trăgea perfect, dar avea inconvenientul de a avea nevoie de prea dese reparații. Sub influența căldurii cuptorului, ghiața se topea și une-ori coșul picura în foc. Atunci trebuia să ne transformăm în coșari și să reîncepem lucrul de la început. În locurile cele mai expuse, și pentru a asigura o mai mare stabilitate aparatului, văram, printre zăpadă, oase și chiar bucăți de carne înghețată de morsa, drept cărămizi.

La 15 Octombrie soarele se arată pentru cea din urmă oară toată ziua deasupra orizontului. De acum, zilele descresc repede. În curând va începe a treia noastră noapte polară.

La 8 și la 21 Octombrie am mai împușcat două urși, cei din urmă în acest sezon.

Viața noastră e foarte monotonă. Zilele încep cu pregătirea dejunului, pe care îl luăm în tot-d'auna, cu poftă, apoi facem câte puțin execuții.

Plimbările afară sunt foarte scurte, căci nu mai avem vestimente destule de călduroase pentru a suporta astfel de frig.

După-amiaza e consacrată pregătirii prânzului și seara pregătirii cinei. După ce ne împăcăm cu stomacul, ne înfășurăm în sacul nostru și ne dăm silința să dormim cât se poate mai mult. A dormi și a mânca: iată singurele noastre ocupațiuni.

Fridtjof Nansen.

(Urmare în numărul viitor)

O excursiune în Munte-negru

Era o zi frumoasă din luna Iunie 1895, în care noi am navigat de la Castelmor la Cattaro. Vaporul nostru era mic și făcea serviciu militar. În răcoarea dimineții am trecut pe lângă Melinje, care prezintă o priveliște pitorească cu monastirea sa Sarvine, reședința arhiepiscopului din Cattaro. Trecurăm pe lângă Kumbur Blanca, un mic port unde ancorează yachtul «Sybille» al principelui de Muntenegru, și în sfârșit ajunserăm la Cattaro. Acest oraș este construit pe munte; un port dă locului o înfățișare serioasă, care este în vîlt contrast cu afluența mare de Muntenegreni, albanezi și crivosciani în costumurile lor pestrițe.

Aici ne-am urcat într-o trăsură și o luarăm spre munte, prin niște ținuturi încântătoare. După o călătorie cam de patru ore ajunserăm la localitatea Nyegus. Aici vizitaiul opri caii și ne spuse că va face conac la un

CAMILLE DEBANS

Aventurierul fără de voie

XI

Plantatorul stătu la gânduri până ce răspunse:

«La nevoie, da, zise el, eşind prin poarta care dă în câmpie.

«Din partea opusă pădurii, se găseşte o cale ondulată, dar destul de largă şi pe care creşte o iarbă mică pe care vor merge bine caii.

— Merge în spre sf. Ludovic?

— Da, dar fără a se uni cu drumul cel mare. Apucă spre sud şi nu se leagă cu oraşul de cât după ce a ocolit Mississipi.

— Cu atât mai bine.

— Crezi oare că vizitiul d-tale ar încerca... Drumul e păzit, ştii bine.

— Bănuesc eu. Acum, care e drumul pe care ar merge mai bine pneumaticele noastre?

— Ei! făcu Ellis, asta'î altă muzică. Cu toate acestea unul care vi s'ar potrive. Din nenorocire apucându'l veţi întoarce spatele sf. Ludovic.

— Ce ne pasă! zise Anna, nu-mai să ne depărtăm de pungaşii eştia şi a pune între ei şi noi un spaţiu de cinci-spre-zece până la opt-spre-zece mile.

«Nu vom mai avea pe urmă, de cât să ne orientăm şi să descoperim o gară.

— Dar să luaţi seamă, veţi merge drept spre sud-vest şi câmpiile cele mari, pusturile nu sunt departe de acolo.

— Tatăl meu era căutător de aur şi cam hoinar de păduri, zise preşedinta, mă voiţi descurca eu şi fără busolă, chiar în mijlocul munţilor stîncosi.

— Ei bine, zise d. Ellis, drumul de la Rooke-Hill vă va conduce, dacă l urmaţi fără a bifurca, pe marginea unui riū.

La o milă şi jumătate, se găseşte curtea d-lui Bernord Cokerock, pentru care o să vă dau un bilet de introducere şi la care, după ce veţi trece noaptea veţi afla toate informaţiunile necesare, dacă vreţi să ajungeţi la Noul Orleans prin drumul cel mai scurt.

— Mai bine de cât să trecem prin sf. Ludovic, zise Anna.

Unchiul se sculă.

«Vă cer voie să mă duc să întreb pe birjarul Roberto.

— Cum poftiţi.

După două-zece minute, Martin se ivi iar şi zise:

«Totul merge bine. N'avem de cât să ne punem bicicletele la poarta despre drumul Rooke-Hill şi a aştepta momentul de a începe lucrul.

Până la 2 ore şi jumătate vorbira de multe lucruri. Numai Michou pas-

tra o tăcere adâncă. Perspectiva de a reîncepe peregrinaţiunile vătămate într-o ţară unde se vorbea să se spânzure, ca de ploae şi de timp frumos, îi amortise cea mai mare parte din facultăţi.

«Iată momentul, zise unchiul Claude, ascuţişte-ţi simţurile. Este de executat o manevră, la care ai nevoie de tot sângele rece. După aceea lucrurile vor merge ca de roatele... velocipedilor, dacă ne va ajuta D-zeu.

Toată lumea scobori în curte. Trăsura lui John Roberts era înhamată în dosul porţii prin care avea să apuce câmpii.

Voinicul Iohn, înarmat cu un biciu nou, care i se dăduse, sta pe capră.

«Iată, zise unchiul Martin, ordinea şi mersul. O să ne suim pe maşinele noastre, nevasta, nepotu-meu, eu şi Bubu, şi vom pleca în fuga mare. D-ta, Claude, să cauţi a ne urma, dar să nu'î fie teamă dacă vei rămânea în urmă. Ştii că de partea asta nu există negrii postai să ne surprindă.

«Dar ne vor vedea fugind şi atunci toată şleahta asunsă în tufişuri, în erburile are să alerge să ne taie drumul. Ne-am înţeles, nu'î aşa?

— Da, unchiule, zise Michou cu un glas funebru.

— Indată ce ei, ştrengarii aceştia vor fugi până nu vor mai putea cu gândul de a ne prinde, vom coti şi ne vom întoarce aci.

«Când ne vor vedea întorşi al noştri vor deschide poarta lui Roberts care îşi va mîna caii pe drumul ce i s'a arătat, şi pe care negrii nu'l va mai supraveghia.

— Şi el va scăpa de sigur, zise d. Ellis, e foarte bine rînduit.

— Cu atât mai mult că în landoul închis a lui Roberts, a aşezat nişte manechine, care, de departe va face să creadă întreaga bandă, că suntem noi înăutru.

Toţi ascultau cu o mare atenţiune.

«Dacă nu'mi fac iluzii, reluă bătrânul, negrii vor fi furioşi de a se vedea păcăliţi.

— Şi se vor întoarce să se ia după trăsura, zise d. Ellis.

— Chiar cred că se vor arunca cu atât mai infocaţi cu cât vor crede că vizitiul n'are să meargă departe fără a da în vr'un şanţ.

— Aşa vor crede, dar dacă Roberts e dibaci şi ştie să'şi stăpânească dobitoacele, va ajunge fără piedici la Sf. Ludovic.

— Ei bine! reluă unchiul Martin, n'avem de cât a mulţumi pe gazda noastră de ospitalitatea ei, şi de a ne cere ertare că i-am pricinuit griji şi pierderea timpului care e banul mai cu seamă, în agricultură...

— Nu ne mulţumiţi... nu vă cereţi ertare... eu sunt supărat că mă despăţesc de d-voastră în împrejurări ameninţătoare, dar vă mulţumesc de

bunele cuvinte ale d-voastră.

D-na Ellis primi complimentele şi adiorile călătorilor cu buna ei graţie zîmbitoare şi se îndreptară spre poarta unde aşteptau bicicletele.

«Ce-aţi pus acolo? întrebă preşedinta arătând nişte pachetele solid legate, în faţa şi în spatele fiecărei maşini.

— Sunt nişte mici provizii.

— Oh! d-le, câtă recunoştinţă. Va fi oare nevoie?

— Nu se ştie, poate veţi ajunge târziu la Krobrerock.

— Ne îndatoraţi prea mult.

Îşi strânsesă mîna cu căldură, încodată. Fie-care încăleacă. Şi cum Claude se simţea din ce în ce mai puţin în stare de a lupta cu destinul, dacă acesta se arăta rău, unchiul Martin îi zise:

— Dragă prietene, să'î aduci aminte că cu cât vom sta mai mult aci, cu atât vom avea mai puţină nădejde de e regăsi pe Sofia, care poate ne aşteaptă plină de griji.

— Ai dreptate, unchiule, zise Claude ridicând fruntea cu mândrie. Daţi semnalul plecării sunt gata.

— Toţi sunt gata? deschideţi poarta, ordonă bătrânul.

Ordinul fu executat cu precizie desăvîrşită. Cele două porţi se învîrtiră în acelaş timp în tîlne.

— Înainte! strigă energica Billenbrock şi cei patru călători, pedalând sdravăn, se aruncară în necunoscut. Claude, deja întăritat, se ţinu aproape alături de unchiul, care nu prea voia să'l lase în urmă. Bubu şi d-na Martin mergeau înainte.

Făcură ast-fel trei sau patru sute de paşi fără ca negrii ascunşi sub pădure sau în tufişuri să dea semn de viaţă.

Unchiul nu se înşelase. Un mare număr dintr'înşii îşi făceau somnul de după masă.

«Şi dacă nu va băga în seamă plecarea noastră, unchiule? întrebă Michou.

— Asta va simplifica frumuşel lucrurile, răspunse bătrânul. N'avem de cât să apucăm pe drumul mare fără a ne mai îngriji.

Dar patru sau cinci strigăte ascuţite se înălţară dinspre dădure. Indată, într-o roză de opt sute de mile, mase de negrii începură a alerga ca nişte nebuni după fugari.

Între acestea terenul era escelent pentru pneumaticele şi asta făgăduia să mai ţie.

«Nu gândiţi, zise d-na Martin, lăsându-se să fie ajunsă de bărbatu-său şi de Michou, care făcea minuni, că suntem destul de înaintaţi acum să'î răsălmăm fără a ne teme de nimic.

— Da, da, zise unchiul. S'au deşteptat prea târziu. Nicî odată vr'unul dintr'înşii, chiar dacă ar alerga ca un cal, nu va putea câştiga asupra noastră un deget de pământ.

Înainte! Înainte!

Și cei patru voinici pedalați sdravăn, așa că în zece minute erau departe pentru a se mai teme de ceva din partea pungașilor.

Bubu, cu mlađierea vîrstei sale, se întorcea adesea pentru a supra-veghia.

— D-nă Martin, zise el de odată, uite John, birjarul, care o ia la sănătoasă. Și nu'i nimeni în drumul lui ca să'l oprească.

— Ce vorbă! s'au întîmplat lucrurile mai bine de cât imi închipuiam, observă unchiul. Nu'i prost John. Când a văzut drumul lui liber, a cerut să plece fără a avea grija noastră și bine a făcut. Ura! În drum pentru Noul-Orleans.

XVI

În timp de o oră aproape, mica trupă merse bine. Într'adevăr, era bine de a ajunge cât se poate mai iute la locul arătat de d. Ellis.

Odată pe marginile pîrului n'aveau de cât să ia în susul lui timp de cinci sau zece minute. Și la d. Crokerock, se va sfârși întîmplarea. Nu va mai trebui de cât să regăsească pe Sofia.

«Ne așteaptă la mine poate foarte plictisită, dar fără grijă, căci știe de sigur că alergăm după ea.

Claude era să răspundă cuvinte amare și mahnite, căci gândul bieteii femeii nu înceta de a'l absorbi când triciclu făcu o săritură, și chiar el, trecând ca o săgeată pe deasupra ghidonului, primi o julitură de celea de care păstrezi multă vreme amintiri dureroase și chinuitoare.

Dădu un mic tipet și se lăți ca o broască pe o tufă de iarbă destul de deasă de unde eșea, tocmai la timp ca să nu fie sfărâmat, un șarpe negru, lung de două metri, pe care, din fericire bărbatul Sofiei nu'l văzu.

Căci D-zeu știe senzația de groază pe care ar fi resimțit-o și ce furtună de văicărelî ar stîrnit acest contact.

«E șearpele curios, zise Bubu.

Nu'i rău.

Într'adevăr, reptila fugea ca și cum o alunga dracul, ne ținînd, de loc, cu tot numele lui, a ști bine ce i se întîmplă.

Înainte ca Martin și Preșidinta să se fi scoborît ca să ajute pe Claude, negrul, ușor, sărise în picioare și'l ajuta să se scoale.

Michou, nu'și făcuse nici un rău. Dar era foarte jignit. De două ceasuri aproape de când urma pe ceilalți în fuga mare, concepuse încrederea cea mai adîncă în talentele lui de velocipedist născut, cum spunea Anna.

Acest accident îl readuse la modestia. De aceea făcea el o mutră foarte nenorocită, uitându-se la mășina care nici nu se clintise.

— Te-ai lovit? întrebă unchiul.

— Nu, zise el, scuturându'și membrele, nici măcar zgărieturi, după cum cred.

Atunci Anna Billenbrock, care se stăpânise până atunci, porni într'un hohot de rîs sonor, cum poate nu mai răsuna nici odată prin pustietățile acelea.

— Găsești lucrul acesta așa de nostim, ocări Claude scandalizat.

— Nu, răspunse preșidinta, e mutra d-tale mirată, care mă face să rîd. Ești surprins de un accident care prin minune nu ți s'a întîmplat până acum. E cea dintîi cazătură. N'ai grijă că nu o să fie cea din urmă.

— De altmîntrelea, adăoga unchiul, mergem prea iute. Cum acum n'avem a ne teme de nimic, să mergem mai încet.

— Din fericire că n'a crăpat cauciucul. Totul merge bine.

Claude se sui iar pe instrumentul lui și plecară iar. După o jumătate de oră, bărbatul Sofiei simțindu-se mai ușor și mai dispus de cât oricînd, începu să rîdă singur de reaua lui întîmplare.

— E o rădăcină, care te-a tras pe sfoară, îi zise Arsène.

— Ah! Zău!

— Mătușă d-tale și cu mine le-am ocolit. Acum ai să știi, să bagî de seamă.

Mergeau cu mersul moderat al unui bun cal în trap, când Bubu a căror ochi băgătorî de seamă vedea tot, se apropia de unchiu și zise:

— Încă un șarpe curios care ne urmărește.

Michou auzise. Se întoarse cum putu și văzu un șarpe mare care alerga după el, ca și cum ar fi vrut să'l mănânce sau cel puțin să'l muște.

«Unchiule! strigă el, suntem perduți.

— Oh! perduți! răspunse Martin, n'avem de cât să fugim mai iute!

— Ia lasă, sboară, animalul acesta.

— Nu'i nevoie de grabă zise Bubu. Aveți să vedeți.

Și micul negru întorcîndu se plecă iute contra reptilei. Care nu fu mirarea lui Michou și chiar a soților Martin când văzură reptila neagră oprindu se de odată, întorcîndu-se la rîndul ei și luînd fuga cu o repeziune mult mai mare, că atunci când părea că urmărește cicliști.

Bubu pufnea de rîs. În schimb, Claude uimit se uita la unchiul său, și acesta nu'și ascundea mirarea.

Am auzit vorbindu-se de acest șarpe, zise Ana Billenbrock, dar credeam că se spune fabule pe socoteala lui.

— Cât despre mine, îl vedîntîia oară, zise Martin.

— Dar, întrebă Michou, de ce o ia la sănătoasă? E teamă de Bubu?

— Da, d-le, răspunse negrul. Aleargă după trăsuri, călăreți și biciclete ca să vadă ce este, de sigur,

căci nu atacă pe nimeni nici odată și fuge când e alungat. De aceea a fost numit șeardele «curice».

Era adevărat, această reptilă, fără a fi foarte comună se întîlnește adesea în Statele din centru a marelui federațiuni americane. Foarte iute, urmează vehiculele din toate părțile păstrându'și distanța și nu se face nevăzut, se pare, că atunci când și-a mulțumit curiozitatea.

«Dacă te oprești, se oprește, dacă înaintezi, se depărtează, dacă pleci iar începe a ne urmări. De sigur, constituie una din cele mai surprinzătoare ciudățeni ale istoriei animalelor.

«Mai bine să ai de a face cu el, zise unchiul Martin, de cât cu un șarpe cu clopoței.

— Cred bine, făcu Claude. Sunt pe aici?

— O mulțime, răspunse Arsène. Din fericire că se pot auzi.

— Brr!... Br!... ocări Michou, te face să ți se suie părul în vîrfurile capului.

— Oh! remarcă Bubu foarte liniștit, searpele cu clopoței!

«Nu'i așa de periculos precum se spune, lăsați.

— Bine, bine, să căutăm de a nu întîlni astfel de lucruri.

Porniră iar mai liniștit, iar șearpele curios se ivi după câte-va clipe, urmă mica trupă pe spațiul de două mile după care se pierdu într'un câmp mare de trestie de zahăr, la stînga drumului.

«Mai bine, suspină Claude, imi place mai bine să nu'l lasî pe urmele mele».

Puteau să fie șase ore. Soarele scobora spre orizont, glorios. Un vînt ușor, nesimțit pentru cei care umblă pe jos, desmerda pe cicliști delicios, după acea zi de căldură puternică. Arborii, plantele, păreau că se întind leneș sub suflarea rece, pe care o aducea seara.

Spre vest, trupe de nouri transparentî luneca pe un cer de nuanță nehotărită între verde și albastru ca penele unui pîn.

Erau în timpul frumos al verii, firea înainte de a adormi se împodobia cu o măreție senină, care te umplea de simțimente nobile și mari. Cu căldura zilei cădea o liniște de care sufletele erau scăldate.

O viață ciudată se arăta prin zgomete neauzite până la acea oră. Fîr de iarbă se îndrepta, păsările sbura voioase.

O dulce și ușoară armonie tainică aducea la urechile călătorilor o încântare pe care nici o muzică omenească n'ar fi putut s'o reproducă.

«Ah! ce frumos și ce bine e! șopti Claude.

Pentru întîia dată, descoperea o suavitate nebanuită în farmecul care îl înconjura.